

RI EXODO

Keb' oxib' tzij puwi' ri Wuj Exodo

Pa ri wuj Exodo, ri rija'lil ri Abraham sib'alaj kak'iyik e jun nimalaj amaq' xub'ano. Chuwach chi apanoq weri', jun ajawinel rech ri Egipto che man reta'm ta uwach ri Jose xuxe'j rib' che sib'alaj xek'iy ri e'ajisrael e rumal k'uwa' weri' xub'an k'ax chkech ri eajisrael, 1,7-9: *"⁷K'atek'uri' ri eralk'uwa'l ri Israel sib'alaj xpoq' kiwach. Sib'alaj xek'yarik e sib'alaj ruk' chuq'ab' xkinojisaj uwach ri tinimit. ⁸Xpe jun k'ak' ajawinel ruk' kowinem puwi' ri Egipto e man k'o ta reta'm puwi' ri Jose. ⁹Kub'ij chkech ri siwan utinimit: «Kamik ri' ri kiwinaq ri e'ajisrael are sib'alaj k'o kichuq'ab' chqawach ri uj.»* Are ri Mo'ises xe'eresaj ub'ik ri eajisrael pa ri Egipto.

Aretaq chi' k'o ri Mo'ises k'amalb'e chrech ri Israel, xk'oji' lajuj k'ax puwi' ri Egipto, chuxe' kanoq che ri Egipto kuya' alaj chkech ri Israel ke'el ub'ik. Pa 12,1-14 ri Paskua, che jun tab'al toq'ob' kech ajyuq'ab', jun tab'al toq'ob' ruk' jun alaj chi'j, kak'extajik ri ucholajil ri jun tab'al toq'ob'b, e are kuna'tisaj chik ri elem ubik pa ri Egipto. Pa ri 12,15-20 are k'o chik ri kaxlanwa che man k'o ta uch'amilal e weri' kech ri kechakuj ri ulew, e weri' kb'anik aretaq chi' kopan uq'ijil ri jach'. We kaxlanwa che man k'o ta uch'amilal, kak'oji' jun k'ak' ucholajil ruk' ri Paskua. Chawila' 1 Co 5,6-8: *"⁶Man rumal ta wa' nim q'ijil chiwech! ¿La man iweta'm taj che ruk' jub'iq' uk'u'xal kasipoj uwach ronojel ri q'or? ⁷Chik'yaqa' ub'i ri q'axinaq chi uk'u'xal, arech ri ix, ix k'ak' q'or, rumal rech che ri ix, ix asimos. rumal rech che ri qaqa'axeb'al, ri Kristo, xchi'xitajik. ⁸Je' nak'ut, chqaq'axb'ej b'a' ri nimaq'ij, man ruk' ta ri q'axinaq chi uk'u'xal, on ruk' jun sub'unik uk'u'xal, on ruk' jun itzel k'aslemanl, xane' chqaq'axb'ej ruk' ch'ajch'oj e saqalajtzij asimos."*

Pa ri B'ix rech Ex. 15 are kach'aw puwi' ri Nim Rachoch ri Dyos, chawila' 15,17: *"At keak'am ub'i ri e'are' e keatik puwi' ri juyub' che awechb'al ri at, chi pa ri jun k'olb'al jawi' xakoj wi ri awachoch ri at, Yahweh, pa ri tyoxlaj awachoch, Ajawxel, che are ri aq'ab' at xb'anowik."* Xoquje' etamatalik pa ri taq B'ix, chiwila' B'ix 74,7.12: *"⁷Xkit'iq q'aq' chrech ri tyoxlaj ak'olb'al, xketzelaj cho ri ulew, ri Rachoch ri ab'i. ¹²K'atek'uri', at Dyos, at wajawinel chi pa ojer tzij uloq, ri at che xato' kiwach ri e'awinaq chkixo'l ri esiwantinimit."* (Bernardo Gosse, La influencia del libro de los Proverbios sobre las redacciones Biblicas en la Epoca Persia , Año 2008, paginas 220-225, en URL de Quetzaltenango).

Chuwach chi aq'anoq weri' are kape chik ri b'inem pa ri tz'inalik ulew e pa ri kapitulo 19 are k'o ri Chapb'al Q'ab' pa ri Sina'i. E pa ri kapitulo 20 k'o ri lajuj pixab'. Ri upixab' ri Chapb'al Q'ab' are kuk'ut chuwach ri Israel ri uchomab'al ri lajuj pixab'. Kuk'ut chuwach ri Israel ri jetaq ojer pixab' (20,22- 23,33). Ri tab'al toq'ob' che kuya uch'uq'ab' ri Chapb'al Q'ab' kab'antajik pa ri kapitulo 24. Ri jetaq kapitulo 25-31 are kub'ij ri uyakik ri Nim Rachoch ri Dyos.

Pa ri jetaq kapitulos 32-34 ri winaq kakib'an k'ax che uk'ule'laxik ri Chapb'al Q'ab', xa jek'uri' ri Mo'ises rajawaxik kuya uchuq'ab' ri Chapb'al Q'ab'. Ri kapitulos 35-40 are kuya ub'ixik chi jumul ri utz'aqik ri Nim Rachoch ri Dyos.

RI EXODO

Ri e'ajisra'el pa ri Egipto

1¹Are wa' ri kib'i' ri e'ajisra'el che xe'ok pa ri Egipto ruk' ri Jakob', chkijujunal xepe uloq kuk' konojel ri e'ajupakachoch, are: ²ri Rub'en, ri Sime'on, ri Levi e ri Juda, ³ri Isakar, ri Sab'ulon e ri B'enjamin, ⁴ri Dan e ri Neftali, ri Gad e ri Aser. ⁵Konojel ri erija'lil ri Jakob' e'oxk'al lajuj (70) winaq. Ri Jose xas kanajinaq chi pa ri Egipto. ⁶Kkamik ub'ik ri Jose, xoquje' konojel ri erachalal e konojel ri jun mayil q'ij saq ri'. ⁷K'atek'uri' ri eralk'uwa'l ri Isra'el sib'alaj xpoq' kiwach. Sib'alaj xek'yarik e sib'alaj ruk' chuq'ab' xkinojisaj uwach ri tinimit.

Ri k'ax kb'an chkech ri e'ajisra'el

⁸Xpe jun k'ak' ajawinel ruk' kowinem puwi' ri Egipto e man k'o ta reta'm puwi' ri Jose. ⁹Kub'ij chkech ri siwan utinimit: «Kamik ri' ri kiwinaq ri e'ajisra'el are sib'alaj k'o kichuq'ab' chqawach uj. ¹⁰Rajawaxik che ri uj keqaq'ilo ruk' utz taq qano'jb'al arech ri e'are' man kepoq' ta chik, rumal rech che wene' k'o ch'o'j e ri e'are' kkiya kiwach kuk' ri eqak'ulel e kech'o'jin quk' uj e ke'el na ub'ik pa we amaq' ri'».

¹¹Xa jek'uri' xe'okisax elaq'b'anel che ri chak pakiwi' ri e'ajisra'el, arech k'o jun k'axalaj kik'aslemal chuxe' ri k'axalaj taq chak. E jeri' nak'ut, ruk' weri' xkiyak chrech ri Faraon ri tinimit Pitom e ri Ramses, jawi' kkik'ol jastaq kech. ¹²K'atek'uri', aretaq chi' ri e'are' nimalaj k'ax ek'o pa ri kik'aslemal, xane arechi' sib'alaj kpoq' kiwach; e ri e'ajegipto kkixe'j kib' chkiwach ri e'ajisra'el. ¹³Ri e'ajegipto xeki'okisaj ri e'ajisra'el pa chak, ¹⁴e jun k'axaj k'aslemal xkib'an chkech ruk' k'axalaj taq chak: xkiyoq'ya' ri xoq'ol, xkitz'aq ri letril, xkichakuj ri ulew e ronojel uwach k'ax taq chak che xkiya ri e'ajegipto chkech.

¹⁵Ri ajawinel rech ri Egipto, xub'ij chkech ri e'iyom (ilonel) kech ri e'ajheb're'o, jun chkech ub'i' Sifra e jun chik Pu'a: ¹⁶«Aretaq chi' ke'iwil ri ixoqib' e'ajeb're'o che ke'utzir kuk' ak'alab', qas utz unik'oxik chib'ana ri keb' kab'aj. We ala chikamisaj, we ali, chik'asb'a' kanoq».

¹⁷K'atek'uri', ri e'iyom kkina'kib' chuwach ri Dyos e man xkib'an taj ri xtaqan ri rajawinel ri Egipto chkech, xane xe'kik'asb'a' kanoq ri e'alab'om.

¹⁸Ri rajawinel ri Egipto xe'usik'ij ri e'are' e kub'ij chkech: «Jasche xib'an weri' e che xe'ik'asb'a' kanoq ri e'alab'om?».

¹⁹Xkitzali'j uwach ri utzij ri Faraon: «Ri ixoqib' e'ajheb're'o man eje ta ri' ejacha ri ixoqib' e'ajegipto, ri e'are' k'o kichuq'ab' e aretaq chi' maja' kopan ri iyom, ri e'are' e'utzirinaq chik».

²⁰Ri Dyos xub'an utzil chkech ri e'iyom e ri siwantinimit sib'alaj xepoq'ik e sib'alaj k'o kichuq'ab'. ²¹E rumal rech che ri e'iyom xkina' kib' chuwach ri Dyos, xuya' sib'alaj kija'lil.

²²K'atek'uri', ri Faraon xuya we jun taqanik ri' chkech konojel ri siwan utinimit: «Jun ala che ka'laxik, kkik'yaq ub'i pa ri nima' e k'u ri alitomab' ke'ik'asb'a' kanoq».

Ri ralaxib'al ri Mo'ises

²Jun achi che ajuparachoch ri Levi, kuk'am che rixoqil jun umi'al ri Levi. ²Ri are' yawab' ixoq chik e xalax jun ala ral che sib'alaj je'lik ri are', krawaj oxib' ik'. ³Rumal rech che man kakowin ta chik che krawaj ri ak'al, kunim ub'i pa jun alaj patz'an chakach, ri jetaq tel kunojisaj e kutz'apij ruk' jun nak'b'al b'anom ruk' k'i taq q'ayes e jun nak'b'al chik b'anom ruk' rij kar, k'atekúri' xuya ub'i pa taq ri aj chuchi' ri nima'. ⁴Ri ranab' ri alaj ak'al kkanaj kan naj arech krilo ri kk'ulmatajik ruk' ri are'.

⁵K'atek'uri', kqaj uloq ri umi'al ri Faraon pa ri nima' che ratinem; aretaq chi' keb'in ri e'umokom chuchi' ri nima', ri are' kril ri alaj chakach chuxo'l taq ri aj e kutaq jun chkech ri umokom arech kuk'am uloq chrech. ⁶Kujaqo e kril ri ak'al: ri are' jun alaj ala che koq'ik. Kutoq'ob'isaj uwach e kub'ij: «Jun ak'al kech ri e'ajheb're'o».

⁷Ri ranab' ri ak'al, kub'ij chrech ri umi'al ri Faraon: «¿La kawaj che ki'ntzukur uloq chkixol ri ixoqib' e'ajheb're'o jun ixoq arech kutub'isaj e kuk'iyisaj we ak'al ri'?».

⁸«Jat b'a'», kcha ri umi'al ri Faraon chrech. E ri ali ku'tzukur ri unan ri ak'al.

⁹Ri umi'al ri Faraon kub'ij chrech: «Chak'ama' ub'ik we ak'al ri' e chak'iyisaj chnuwach, ri in kintoj na ri' chawech». Ri ixoq kuk'am ub'ik ri ak'al e kuk'iyisaj.

¹⁰Aretaq chi' xk'iy ri ak'al, xuk'am ub'ik chrech ri umi'al ri Faraon e ri are' jeri' jacha jun ral xub'an chrech e Mo'ises ri ub'i' xukojo e kub'ij: «Pa ri ja' xinwesaj uloq ri are'».

Ri Mo'ises kukamisaj jun ajegipto

¹¹K'atek'uri', pa taq we q'ij ri', aretaq chi' nim chik ri Mo'ises, ke'b'irila' ri erachalal. Krilo ri k'ax taq chak che xas rajawaxik wi kkib'ano; xoquje' krilo jun ajegipto che kch'ayan chrech jun ajheb're'o, che jun rachalal. ¹²K'la xk'a'y wi e krilo che man k'o ta jun winaq, kukamisaj ri jun ajegipto e xrawaj pa ri sanyeb'.

¹³Pa ri jun q'ij chik, ke'tzelin chik, k'atek'uri', keril keb' ajheb're'o che kech'o'jinik: «¿Jasche kach'iy ri awachalal? Kcha chrech ri jun che kch'ayinik». ¹⁴Ri are' kub'ij: «¿Jachin xatkojow ri at che at qanimal uj e che at q'atb'altzij chqaxo'l? ¿La xa kawaj kinakamisaj jeri' jacha ukamisaxik ri ajegipto xab'ano?». Ri Mo'ises xuxib'ij rib' e kub'ij pa rech wi: «Qastzij nak'ut che weri' xas eta'matalik wi».

¹⁵Ri Faraon xuta utzijol ri xk'ulumatajik e kraj kukamisaj ri Mo'ises. K'atek'ut ri are', naj kanimaj ub'ik chuwach ri Faraon; kab'e pa ri utinimit ri Madi'an. Kt'uyi' chunaqaj jun k'wa'.

¹⁶Jun chuchqajaw pa ri Madi'an ek'o wuqub' umi'al. Ri e'are' ke'opan che resaxik ri joron, kkinojisaj ri taq k'olb'al jawije' kequmun wi ri alaj taq uchikop ri kitat. ¹⁷Kepetik ejujun taq ajyuq'ab' e kekich'ikmej ub'i ri e'are'. Kwa'laj ri Mo'ises che kito'ik e kuya' ri joron chkech ri alaj taq awaj. ¹⁸Ketzalij ri e'are' ruk' ri Reuel, ri kitat e ri are' kub'ij chkech: «¿Jasche che chanim xitzalij uloq we kamik ri'?».

¹⁹Kkib'ij chrech: «Jun ajegipto xujuto' pa kiq'ab' ri e'ajyuq'ab', k'atek'uri' xresaj ri joron chqawach arech kuya'o kequmun ri alaj taq awaj».

²⁰«¿Jawi' k'ut k'o wi ri are'?».-Kcha chkech ri e'umi'al- «¿Jas k'u che xiya' kan we achi ri'? Chisik'ij b'a' ri are' e chiya'a' ri uwa».

²¹Ri Mo'ises, utz krilo che kjeqi' kanoq ruk' we achi ri'; ri are', xuya' ri umi'al Sefora chrech. ²²We ixoq ri' xuya' jun uk'ojol e ri are' Gersom ri ub'i' xukojo, rumal rech che kub'ij: «Ri in, in jun kaxlan winaq pa jun kaxlan tinamit».

Ri chapb'al q'ab' ruk' ri Ab'raham

²³Pa we k'yalaj taq junab' ri', xkamik ri rajawinel ri Egipto. Ri e'ajisra'el, kkik'is kik'u'x chuxe' ri k'axalaj taq chak, kkiraqaqej kichi' e ri roqow chi'aj che kel uloq chi pa ri uk'u'x ri k'axk'ol kiriqom, kq'an chi ruk' ri Dyos. ²⁴Ri Dyos xuta ri raqoj chi'aj; ri Dyos xna'taj chrech ri chapab'alq'ab' ruk' ri Ab'raham, ruk' ri Isa'ak e ruk' ri Jakob'. ²⁵Ri Dyos xe'uka'yej ri e'ajisra'el e xuk'ut rib' chkiwach arech kketamaj uwach.

Ri Mo'ises e ri Udyos ri Ab'raham

³Ri Mo'ises, ajuuq' chkech ri jupuq uchij ri Jetro, che are uji' e che chuchqajaw pa ri Madi'an. Jumul ne', xe'uk'am ub'i ri chij qas naj chi na apanoq chrech ri tz'inalik ulew e xopan pa ri Horeb', che are ujuyub'al ri Dyos. ²Ri anjel rech ri Yahweh kuk'ut rib' chuwach ri are' pa jun ujuluw q'aq' che k'o pa unik'yajal jun che'. Krilo' che tajin kajaninik ri che' k'atek'ut man k'o ta kok che.

³Ri Mo'ises kub'ij: «Kinb'e na che rilik we jun sachib'al k'u'x ri', ¿jas k'u che wa' che le jun che' man k'o ta kok chrech?».

⁴Ri Yahweh, krilo che ri Mo'ises tajin kqib'ik arech krila' weri', kusik'ij uloq chi pa ri unik'yajal ri jun che' uloq: «Mo'ises, Mo'ises». E ri Mo'ises kub'ij: «In petinaq uloq ri'». ⁵Ri Yahweh kub'ij chrech: «Matqib' uloq waral ri'; chawesaj kan le axajab' chawaqan, rumal rech che we k'olib'al ri at k'o wi ri', tyoxlaj ulew». ⁶E kub'ij chik: «In ri in Kidyos ri e'anan e'atat, in Inudyos ri Ab'raham, Inudyos ri Isa'ak e Inudyos ri Jakob'». K'atek'uri', ri Mo'ises kuch'uq ri upalaj ruk' jun payu', rumal rech che kuxib'ij rib' we ri uwoq'och kril uwach ri Dyos.

⁷Ri Yahweh kub'ij: «Ri in, qas wilom ri k'ax ri kiriqom ri enuwinaq pa ri Egipto. Xinta'o ri raqow chi'aj kkib'an chkiwach ri winaq che kkib'an k'ax chkech; ri in weta'm chik ri k'ax kiriqom. ⁸Ri in, xinqaj uloq, arech kinto' kiwach pa kiq'ab' ri e'ajegipto e arech ke'inqaqab'a' chi ri Egipto uloq k'ate' na pa jun utzalaj ulew, jawi' kb'ulb'utik uloq ri leche e ri uwa'lche', pa ri kitinamit ri e'ajkana, ri e'ajitita, ri e'ajamore'o, ri e'ajperisita, ri e'ajjivita, ri e'ajjeb'use'o. ⁹Kamik ri', xopan wuk' ri raqoj chi'aj kech ri e'ajisra'el e wilom ri sib'alaj k'ax che kikojom ri e'ajegipto pakiwi'. ¹⁰Kamik k'ut ri', jat b'a'; in katintaq ub'ik chuwach ri Faraon; chab'ana' b'a' arech ri siwan nutinimit, ri e'ajisra'el, ke'el uloq chi pa ri Egipto uloq».

¹¹Ri Mo'ises kub'ij chrech ri Dyos: «In jachin ri in, che kinb'e che uriqik ri Faraon arech ke'inwesaj chi pa ri Egipto uloq ri e'ajisra'el?». ¹²Kub'ij ri Dyos: «Ri in kink'o'ji' ri' awuk' e are wa' ri k'utb'al awuk' che in atintaqowinaq ub'ik. Aretaq chi' xe'esataj uloq ri siwan nutinimit chi pa ri Egipto uloq, kipatanij ri' ri Dyos puwi' we juyub' ri'».

Ri ub'i ri Yahweh

¹³Ri Mo'ises kub'ij chrech ri Dyos: «Ri in kinopan na ri' kuk' ri e'ajisra'el e kinb'ij ri' chkech: "Are ri Kidyos ri iwati't imam intaqowinaq uloq iwuk'", k'atek'uri' we kakita chwech: "¿Jas ri ub'i'?", ¿jas kinb'ij ri' chkech?». ¹⁴Ri Dyos, kub'ij chrech ri Mo'ises: «In ri' ri in». E kub'ij chik: «Jewa' kab'ij na chkech ri e'ajisra'el: "In ri in, are ri' ri intaqowinaq uloq iwuk'". ¹⁵K'atek'uri' kub'ij chi na ri Dyos chrech ri Mo'ises: «Kab'ij na wa' we tzij ri' chkech ri e'ajisra'el: Ri Yahweh ri Kidyos ri e'anan e'itat, ri Udyos ri Ab'raham, ri Udyos ri Isa'ak e ri Udyos ri Jakob', are are' intaqowinaq uloq iwuk'. Are wa' ri nub'i' pa junalik, are wa' ri nub'i' kb'ixik pa k'i mayilq'ijsaq».

Ri utzij ri Dyos chrech ri Mo'ises

¹⁶Jat b'a', che'amulij ri enim taq uwinaq ri Isra'el e kab'ij chkech: «Ri Yahweh, che Kidyos ri enan itat, ri Udyos ri Ab'raham, ri Udyos ri Isa'ak e ri Udyos ri Jakob', xukut' rib' chnuwach, k'atek'uri' xub'ij chwech: Ri in xinopan iwuk' e xinwil ronojel ri jastaq che b'anom chiwech pa ri Egipto. ¹⁷K'atek'uri' ri in xinb'ij: kinb'an na che ri ix kixpaqi'k chi pa ri uk'ax uloq ri Egipto k'ate' na pa ri kulew ri e'ajkana'an, ri e'ajhitita, ri e'ajamorre'o, ri e'ajperesita, ri e'ajjivita, ri e'ajjeb'use'o, chi k'ate' pa jun ulew jawi' kb'ulb'utik ri leche e ri uwa'lche'.

¹⁸Ri e'are' kkita' ri' ri ach'ab'al e kixb'e na ri', at e ri enim taq uwinaq ri Isra'el ruk' ri rajawinel ri Egipto e kib'ij na ri' chrech: Ri Yahweh che Kidyos ri e'ajheb're'o, xuriqa' rib' quk' ri uj. Chaya'a' b'a' b'e chqech arech kujb'e ub'ik, kqamajij b'inik oxib' q'ij pa ri tz'inalik ulew e kqasujaj jun tab'al toq'ob' chrech ri Yahweh, ri Qadyos.

¹⁹Qas weta'm che ri rajawinel ri Egipto man kuya ta b'e ri' chiwech kixb'ek, xuwi ne' we k'o jun kowlaj q'ab' puwi' ri are'. ²⁰Rumal k'u weri', ri in kinlik' na ri' ri nuq'ab' e ke'inch'ay na ri' ri Egipto ruk' k'ilaj taq mayib'al wach che kinb'an na chkixo'l ri e'are'; chi k'ate' chi aq'anoq xk'ulmatajik weri' kuya' b'e ri' chiwech che kixb'e ub'ik.

Ri jetaq sipanik kya chkech ri e'ajisra'el

²¹«Ri in kinb'an na ri', che we siwantinamit ri' utz ke'ilik na kumal ri e'ajegipto; xa jek'uri', aretaq chi' kixel ub'ik, man jamal ta iq'ab' ri' kixb'ek. ²²Chkijujunal ri ixoqib', kuta ub'i ri' chrech ri uk'ulja e chrech ri jun che kanajinaq pa ri rachoch, jun taq jas uwach che saq pwaq e q'an pwaq, nik'aj atz'yaq che kikoj na ri' chkech ri ik'ojol e ri emi'al; e je' nak'uri' ri uk'amik ub'ik kib'ano ri jastaq chi kuk' ri e'ajegipto».

Ri ukowinem ri Mo'ises

⁴K'atek'uri' ri Mo'ises kub'ij: «Ri e'are', man kkikoj ta nutzij ri' e man kkita ta nuch'ab'al ri', k'atek'uri' kkib'ij ri' chwech: Ri Yahweh man xuk'ut ta rib' chawach». ²Kub'ij ri Yahweh chrech: «Jas ri k'o pa ri q'ab'?» «Jun ch'imi'y», kcha ri are'. ³«Chak'yaqa' ub'ik cho le ulew», kcha ri Yahweh chrech. Ri Mo'ises kuk'yaq cho ri ulew e ri ch'imi'y kujal jun kumatz; e ri Mo'ises knimaj chuwach. ⁴Ri Yahweh kub'ij chrech ri Mo'ises: «Chalik'ib'a' ri aq'ab' e chachapa' che ri uje'». Kulik'ib'a' ri uq'ab', kuchap ukoq e pa ri uq'ab' kk'extaj chi jumul, kub'an chi jumul ch'imi'y. ⁵Arech ri e'are' kekojonik che ri Yahweh xuk'ut rib' chawach ri Kidyos ri kinan kitat, ri Udyos ri Ab'raham, ri Udyos ri Isa'ak, ri Udyos ri Jakob'.

⁶Kub'ij chi ri Yahweh chrech: «Chanima' ub'i ri aq'ab' xe'apam». Kunim ub'i ri uq'ab' xe'upam, k'atek'uri' aretaq chi' kresaj chi uloq k'o itzel ch'a'k chrij ri uq'ab' jeri' jas ri saqtew. ⁷Ri Yahweh kub'ij chrech: «Chanima' chi jumul ri aq'ab' xe'apam». Kunim chi jumul ri uq'ab' xe'upam e arechi' kresaj chi uloq k'extajinaq chik jeri' jas ronojel ri ub'aqil. ⁸«Xa jek'uri', we ri e'are' man kekojon taj e we man utz taj kkil ri nab'e k'utb'al, kekojon ri' rumal ri ukab' k'utb'al. ⁹K'atek'uri', we man kkikoj ta ri atzij ruk' we keb' kutb'al ri' e we man kkita ta ri ach'ab'al; ri at kak'am ukoq ri' ri ja' pa ri Nima', katixej ub'ik cho ri ulew e ri ja' che kawesaj pa ri Nima' kk'extaj kik'el ri' cho ri chaqi'j ulew».

Ri Mo'ises e ri A'aron

¹⁰Ri Mo'ises kub'ij chrech ri Yahweh: «Chasacha' b'a' numak Wajawxel, ri in chi man kel ta wi nutzij mi iwir mi kab'ij ne' e kne'b'a' che xya'taj ri atzij chrech ri apataninel; rumal

rech che kt'eb'tatik ri nuchi' e ri nuch'ab'al». ¹¹Ri Yahweh kub'ij chrech: «¿Jachin uya'om ri uchi' ri winaq? ¿Jachin b'anowinaq mem on so'r chrech jun winaq? ¿Jachin b'anowinaq ri kka'yik e ri ma kka'y taj? ¿La man in taj ri in Yahweh? ¹²Jat b'a' kamik ri', ri in kink'oji' ri' pa ri achi' e kink'ut na ri' chawach ri tzij che rajawaxik kaya ub'ixik».

¹³Xoquje', kub'ij ri Mo'ises: «Chasacha' numak wajawxel, kintayej chawech arech kataq ub'ik ri winaq che kawaj ri at». ¹⁴K'atek'uri', kpe sib'alaj uq'aq'al royowal ri Yahweh chrech ri Mo'ises e kub'ij chrech: «¿La man k'o ta ri awachalal A'aron, che ri levita? Ri in weta'm che ri are' utz utzij kch'awik; xas chanim ri' ri are' kel uloq arech katuk'ulaj e aretaq chi' katrilo sib'alaj kki'kot ri' pa ri ranima'. ¹⁵Ri at katch'aw na ri' ruk' ri are' e kakoj na ri' ri tzij pa ri uchi'; ri in kink'oji' ri' pa ri achi' at e pa ri uchi' are' e kink'ut na ri' chiwach ri jastaq che rajawaxik kib'an na. ¹⁶Are are' kub'ij na ri atzij chkiwach ri siwantinimit, ri are' kokik achi' at e ri at katokik at jun dyos. ¹⁷K'atek'uri', chachapa' pa ri aq'ab' we ch'imi'y ri' rumal rech che ruk' la' Kab'an na ri' ri jetaq k'utb'al».

Ri Mo'ises ktzalij pa ri Egipto

¹⁸Kb'e ri Mo'ises e ktzalij ruk' ri Jetro che ri uji'. Kub'ij chrech: «Chaya' b'e chwech che ri in kinb'ek e kintzalij kuk' ri wachalal pa ri Egipto, arech ke'inwila' we ek'as na kamik ri'». Ri Jetro kub'ij chrech: «Jat b'a' pa ja'maril». ¹⁹Ri Yahweh, kub'ij chrech ri Mo'ises pa ri Madi'an: «Jat, chattzalij pa ri Egipto, rumal rech che xekamitajik ri xkaj xatkikamisaj».

²⁰Ri Mo'ises, ke'uk'am ub'ik ri rixoqil e ri e'uk'ojol, ke'ukejb'ej ub'ik cho jun b'urix e ktzalij pa ri tinimit Egipto. Kuk'am ub'i pa ri uq'ab' ri uch'imi'y ri Dyos. ²¹Ri Yahweh kub'ij chrech ri Mo'ises: «Aretaq chi' kattzalij pa ri Egipto, qas chawila' ri mayib'al che xinya' pa ri akowinem: Kb'an na wa' weri' chuwach ri Faraon, k'atek'uri', ri in kinworisaj na ri' ri ranima' e man kuya' ta b'e arech keb'e ub'ik ri siwantinimit. ²²E kab'ij na ri' chrech ri Faraon: Jewa' kub'ij ri Yahweh: ri nab'e nuk'ojol are ri Isra'el. ²³Ri in nub'im chawech: Chaya'a' b'e che kb'e ri nab'e nuk'ojol, arech kinupatanij. K'atek'uri', rumal rech che man kawaj taj kaya b'e che kb'ek, ri in kinkamisaj na ri nab'e ak'ojol at».

Ri uq'atik uwi' ukowil ri uk'ojol ri Mo'ises

²⁴Pa ri b'e, aretaq chi' ek'o pa jun k'olb'al jawi' kkiq'axej ri aq'ab', ri Yahweh xel uloq che uk'ulaxik e kraj kukamisaj. ²⁵Ri Sefora kuk'am ukoq jun kuchilo e kuq'at uwi' ri ukowil ri ral e kuriq b'i ri raqan ri Mo'ises. K'atek'uri' kub'ij: «Ri at, at jun wachajil rech kik'el». ²⁶K'atek'uri', ri Yahweh xutzaqopij kan ri are'. Ri are' xub'ij ne': «Wachajil rech kik'el» rumal ri uq'atik ri uwi' ri kikowil ri achijab'.

Ri Mo'ises e ri A'aron chkiwach ri siwantinimit

²⁷Ri Yahweh kub'ij chrech ri A'aron: «Ja'k'ulaj ri Mo'ises pa ri ub'e ri tz'inalik ulew». Ri are' kb'ek e kuriqa' ri are' puwi' ri ujuyub' ri Dyos e xutz'umaj ri are'. ²⁸Ri Mo'ises kub'ij chrech ri A'aron ronojel ri tzij che xtaqan ri Yahweh chrech are' e ronojel ri taq k'utb'al che xutaq che ub'anik.

²⁹Ri Mo'ises kb'e ub'ik ruk' ri A'aron e xe'kimulij konojel ri enima'q taq winaq kech ri Isra'el. ³⁰Ri A'aron kuya' ub'ixik ronojel ri tzij che xub'ij ri Yahweh chrech ri Mo'ises; ri are', kub'an ri jetaq k'utb'al chuwach ri siwantinimit. ³¹Ri siwantinimit kekojonik e keki'kotik rumal rech che ri Yahweh xpe kuk' e xril ri k'ax ek'o wi. Kexuk'i'k e kkilukb'a' kiwach cho ri ulew.

Ri Mo'ises e ri A'aron

ke'opan chuwach ri Faraon

⁵K'atek'uri', ri Mo'ises e ri A'aron ke'opan ruk' ri Faraon e kkib'ij chrech: «Jewa' kub'ij ri Yahweh, ri Udyos ri Isra'el: chaya'a' b'e arech kab'e ri siwan nutinimit arech kub'an jun nimaq'ij pa ri nutoq'ob' in pa ri tz'inalik ulew». ²Ri Faraon kub'ij: «Jachin k'uri' ri Yahweh arech kinta ri uch'ab'al e kinya b'e arech keb'e ub'ik ri Isra'el? Ri in, man weta'm ta uwach ri Yahweh e man kinya ta b'e che keb'e ub'ik ri Isra'el». ³Ri e'are' kkib'ij: «Ri Kidyos ri e'ajheb're'o xuk'ut rib' chqawach. Chaya'a' b'a' b'e chqech che ri uj kujb'e ub'ik oxib' q'ij pa ri tz'inalik ulew arech kqab'ana' jun tab'al toq'ob' chuwach ri Qadyos; we man jeri' kqab'ano wene' kuk'ajisaj qawach ruk' nimalaj k'ax taq yab'il on ruk' ri ch'ich' rech ch'o'j». ⁴Ri rajawinel ri Egipto kub'ij chkech: «¿Jasche che ri ix Mo'ises e A'aron kiwaj che ri siwantinamit kkiya' kan ri kichak? Jix, chixtzalij b'a' pa ri k'ax taq chak». ⁵Kub'ij ri Faraon: «Kamik ri', aretaq chi' sib'alaj ek'i chi ri winaq pa ri amaq', ri ix kiwaj che kkiya' kan ri k'ax taq chak?».

⁶Pa we jun q'ij ri', ri Faraon kuya we jun taqanik ri' chkech ri ekanimal ri winaq e chkech ri e'ajtz'ib'ab': ⁷«Miya chi ri ix ri ketom k'im chkech ri winaq arech kkib'an ri letril jacha ri ub'anom uloq; e'oj b'a' ri e'are' che uk'amik ri k'im che rajawaxik chkech. ⁸K'atek'uri', chi junam wi ri rejaleb'alil letril kita chkech, miqasaj jun chkech, rumal rech che ri e'are' esaq'orib'. Rumal ne' k'uwa', kkiraqaqej kichi': Je'qab'ana' jun tab'al toq'ob' chrech ri Qadyos». ⁹Chib'ana' b'a' arech k'o sib'alaj kichak we winaq ri' arech latz'alaj kiwach e man kakitatab'ej ta apanoq we molom taq tzij ri'.

¹⁰Ri ekanimal ri siwantinamit ri' e ri e'ajtz'ib'ab', keb'ek e kkib'ij chkech ri siwantinamit: «Jewa' kub'ij ri Faraon: Ri in, man kinya ta chi ketom k'im chiwech. ¹¹Xas ix wi, jix che utzukuxik jawi' kixkowin che uriqik, k'atek'uri' xa junam ri chak kijacho».

¹²Xa jek'uri', ri siwantinimit keb'e che utzukuxik chaq'ij taq q'ayes pa ronojel ri tinimit Egipto, arech kkikojo jacha ketom k'im. ¹³Ri elaq'b'anel che ri chak, sib'alaj keyajan chkech: «Xas chjujunal q'ij chik'isa' ri chak jeri' aretaq chi' ya'om ketom k'im chiwech». ¹⁴Ri elaq'b'anel chrech ri chak rech ri Faraon, kekich'ay ri e'ajtz'ib'ab' e'ajisra'el che xe'kikoj che ek'amalb'e chkech e kkib'ij chkech: «¿Jasche, iwir e kamik ri', man xik'is ta ub'anik ri rajalb'alil ri letril jacha ri nab'e uloq?».

¹⁵Ri e'ajtz'ib'ab' kech ri e'ajisra'el xeb'e che uch'a'ik chuwach ri Faraon e kkib'ij chech: «¿Jasche che jewa' kb'an chkech ri e'apataninel? ¹⁶Man kya' ta chi ketom k'im chkech ri e'apataninel e kb'ix chqech: Chib'ana' ri letril. K'atek'uri' chi chanim kech'ay ri e'apataninel. Ri siwan atinimit itzel ri tajin kkib'ano». ¹⁷Ri are' kub'ij: «Ix saq'or taq winaq, sib'alaj ix saq'or; rumal k'u wa' kib'ij: "Ri uj, kqaj kqab'ana' jun tab'al toq'ob' chuwach ri Yahweh". ¹⁸Kamik ri', jix b'a' e jixechakunoq; man k'o ta chi ketom k'im kya'taj na chiwech e kijach ri rajalb'alil letril b'im chiwech».

¹⁹Ri e'ajtz'ib'ab' kech ri e'ajisra'el, man kkiriq ta chik jas kkib'ano aretaq chi' xb'ix chkech: «Miqasaj ri rajalib'alil ri letril che kib'an jun q'ij». ²⁰Aretaq chi' xe'el uloq ruk' ri Faraon xe'opan kuk' ri Mo'ises e ri A'aron che ekeye'm kan ri e'are'. ²¹Ri e'are' kkib'ij chkech: «Chixunik'oj b'a' ri Dyos e chub'ana' b'a' q'atoj tzij piwi'. Ix xixb'anowik che uj itzel chuwach ri Faraon e xoquje' ri erajpataninel e che xikoj ri ch'ich' rech ch'o'j pa ri uq'ab' arech kujukamisaj. ²²Xa jek'uri', ri Mo'ises ktzalij ruk' ri Yahweh e kub'ij chech: «Ajawxel ¿jasche che kb'an k'ax chrech we siwantinimit ri'? ¿Jasche xinataq uloq?». ²³Chi aretaq chi' xinriqa' ri Faraon e xinch'aw pa ri ab'i', k'ax kub'an chrech we tinamit ri' e ri at man k'o ta kab'ano arech kato' uwach we tinimit ri'».

6¹Ri Yahweh, kub'ij chrech ri Mo'ises: «Kamik ri', ri at kawil na ri' ri jastaq che kinb'an na ri' chrech ri Faraon. Jun kowlaj q'ab'aj ri' kb'anow na, che ri are' kuya b'e arech keb'e ub'ik ri e'are', jun kowlaj q'ab'aj ri' kab'anowik che ri are' kuna ri' che rajawaxik ke'uk'yaq ub'ik ri e'are' naj chrech ri utinimit».

Ri Dyos Saday e ri Mo'ises

²Ri Dyos, kch'aw ruk' ri Mo'ises e kub'ij chrech: «In ri in Yahweh. ³In ri xink'ut wib' chuwach ri Ab'raham, chuwach ri Isa'ak e chuwach ri Jakob' jeri' jacha in Saday, k'atek'uri', ri nub'i Yahweh, man nub'im ta chkech. ⁴Xoquje' xinb'an ri chapb'alq'ab' kuk' arech kinya' ri utinimit ri Kana'an chkech, jawi' xejaqi' wi je' jas ekaxlan winaq. ⁵Kamik ri' che xinta ri raqoj chi'aj kech ri e'ajisra'el che k'ax kiriqom kumal ri e'ajegipto, xna'taj chwech ri jun chapb'alq'ab' ri'. ⁶Rumal k'uwa', chab'ij b'a' chkech ri e'ajisra'el: In ri in Yahweh, in kixinesan na ub'ik pa ri k'axalaj taq chak ixkikojom wi ri e'ajegipto; kixinto'tajisaj na pa ri k'ax ix k'o wi, kixinkol na ruk' lik'ilikalaj q'ab' e ruk' nimalaj taq k'ajisalb'al taq wach. ⁷Ri in, kixink'ulaj na ix siwan nutinimit e in ri' Inidyos. K'atek'uri', kiweta'maj ri' che in ri in Yahweh, Inidyos che kixresaj ub'ik pa ri k'ax taq chak, ix kiya'om wi ri e'ajegipto. ⁸Ri in, kixinokisaj na ri' pa ri ulew che qas xinb'ij kinya' na chrech ri Ab'raham, chrech ri Isa'ak e chrech ri Jakob' e je' jas echb'al uya'ik ri' chiwech; in kinya'owik che in Yahweh». ⁹Ri Mo'ises, xub'ij weri' chkech ri e'ajisra'el, k'atek'uri' ri e'are' man xkitatb'ej ta ri Mo'ises rumal rech che sib'alaj ekosinaq pa ri k'axalaj taq chak.

¹⁰Ri Yahweh kch'aw ruk' ri Mo'ises e jewa kub'ij chrech: ¹¹«Jat, ja'b'ij chrech ri Faraon, ri rajawinel ri Egipto, arech kuya b'e ke'el ub'ik ri e'ajisra'el pa ri utinimit». ¹²K'atek'uri', kub'ij ri Mo'ises chuwach ri Yahweh: «We ri e'ajisra'el, man kkita ta ri nutzij zjas nutatab'exik ri' kub'an ri Faraon ri in che man kel ta nutzij?». ¹³K'atek'uri', ri Yahweh kch'aw kuk' ri Mo'ises e ri A'aron e ke'utaq ub'ik ruk' ri Faraon rajawinel Egipto, arech ke'eresaj ub'ik ri e'ajisra'el pa ri tinimit Egipto.

Ri umajib'al kanimal ri Mo'ises e ri A'aron

¹⁴Are wa' ri ekanimal pa ri kachoch: Ri e'uk'ojol ri Rub'en, ri enab'e'al che ri Isra'el: ri Henok, ri Pal-lu, ri Jesron e ri Karmi, e'are wa' ri ujuq'at ri Rub'en.

¹⁵Ri e'uk'ojol ri Sime'on e'are wa': ri Yemu'el, ri Yamin, ri Ohad, ri Yakin, ri Sojar e ri Sa'ul che ral ri ajkana'an; are wa' ri ujuq'at ri Sime'on.

¹⁶Are taq wa' ri kib'i' ri e'uk'ojol ri Levi che kumal uloq ri upakachoch: ri Guerson, ri Kehat, ri Merari. Ok'al juwinaq wuqlajuj (23) junab' xk'asi' ri Levi. ¹⁷E'are wa' ri e'uk'ojol ri Guerson: ri Lib'ni e ri Sime'i ejacha ri e'ajupakachoch.

¹⁸Ri e'uk'ojol ri Quehat e'are: ri Amram, ri Yishar, ri Heb'ron e ri Ussi'el. Ri Quehat, xk'asi' ok'al juwinaq oxlajuj (133) junab'. ¹⁹Ri e'uk'ojol ri Merari are: ri Majli e ri Musi. E'are wa' ri ekijuq'at ri e'ajlevita jacha uloq ri upakachoch.

²⁰Ri Amram xuk'am chrech rixoqil ri Yokeb'ed che uch'utnan; e ruk' ri are' xe' alax ri A'aron e ri Mo'ises. Ri Amram xk'asi' ok'al juwinaq wuqlajuj (137) junab'.

²¹Ri e'uk'ojol ri Yishar, e'are: ri Kore, ri Nefeq, ri Sikri.

²²Ri e'uk'ojol ri Ussi'el e'are: ri Misa'el, ri Elsafan e ri Sitri.

²³Ri A'aron xuk'am chrech rixoqil ri Elisheb'a che umi'al ri Amminadab', che ranab' ri Najson, ruk' ri are' xe'alaxik ri Nadab', ri Ab'ihu, ri Ele'asar e ri Itamar.

²⁴Ri e'uk'ojol ri Kore e'are': ri Assir, ri Elkana e ri Ab'i'asaf. E'are' wa' ri ekijuq'at ri e'ajkore.

²⁵Ri Ele'asar che uk'ojol ri A'aron, xuk'am chrech rixoqil jun chkech ri umi'al ri Puti'el e ruk' ri are' xalax wi ri Pinjas. E'are wa ri ekanimal upaja kech ri e'ajlevi rumal ri upakachoch. ²⁶E'are ri A'aron e ri Mo'ises, che chkech xub'ij ri Yahweh: «Che'iwesaj ub'i ri e'ajisra'el pa ri tinimit Egipto kuk' ri achijab' erech ch'o'j». ²⁷E'are e'are' ri xech'aw ruk' ri Faraon che rajawinel ri Egipto, arech ke'kesaj ub'ik ri e'ajisra'el pa ri Egipto. E'are wa' ri Mo'ises e ri A'aron.

Ri Yahweh e ri Mo'ises

²⁸Ri jun q'ij che ri Yahweh xch'aw ruk' ri Mo'ises pa ri rulew ri Egipto, ²⁹xub'ij chrech: «In ri in Yahweh; chab'ij chrech ri Faraon, che rajawinel ri Egipto, ronojel ri kinb'ij na chawech». ³⁰Ri Mo'ises kub'ij chrech ri Yahweh: «Ri in che man kel ta nutzij zjas nutatab'exik ri' kub'an ri Faraon?».

⁷¹Ri Yahweh kub'ij chrech ri Mo'ises: «Ri in, kinb'an chawech at jacha jun dyos chuwach ri Faraon e ri A'aron che ri awachalal are q'axel utzij Dyos ri' awuk'. ²Ri at, kab'ij na ri' chrech are', ronojel ri tzij che katintaq na chrech; e ri A'aron che ri awachalal, kukamulij ub'ixik ri' chrech ri Faraon arech kuya' b'e chkech ri e'ajisra'el ke'el ub'ik pa ri utinimit. ³K'atek'uri', ri in, kinkowirisaj na ri' ri ranima' ri Faraon e k'i ri' ri k'utb'al e ri mayib'al kinb'an na pa ri tinimit Egipto.

⁴Ri Faraon man kutatb'ej ta ri' ri itzij, k'atek'uri', kinkoj na ri' ri nuq'ab' puwi' ri Egipto e ke'inwesaj na uloq ri' ri ewajch'o'jab', ri siwan nutinimit, ri e'ajisra'el chi pa ri tinimit Egipto uloq, ruk' nimalaj taq k'ajisalb'al wach. ⁵Ri e'ajegipto, kaketa'maj ri', che in ri in Yahweh, aretaq chi' kinlik' na ri nuq'ab' puwi' ri Egipto e ke'inwesaj na ub'ik chkixo'l ri tinimit Isra'el».

⁶Ri Mo'ises e ri A'aron jeri' xkib'ano jacha xtaqan ri Yahweh chkech. ⁷Aretaq chi' xech'aw ruk' ri Faraon, ri Mo'ises jumuch (80) ujunab' e ri A'aron jumuch' oxib' (83).

Ri ch'imi'y jeri' jacha jun kumatz

⁸Ri Yahweh kub'ij chkech ri Mo'ises e ri A'aron: ⁹«We ri Faraon kuta chiwech che kib'an jun mayib'al, kab'ij ri' chrech ri A'aron: Chachapa' ri ach'imi'y e chak'yaqa' chuwach ri Faraon e chk'extajoq pa jun kumatz».

¹⁰Ri Mo'ises e ri A'aron keb'e chuwach ri Faraon e kkib'ano ri xtaqan ri Yahweh chkech. Ri A'aron kuk'yaq ri uch'imi'y chkiwach ri Faraon e ri e'upataninel; e kk'extaj pa jun kumatz. ¹¹Ri Faraon ke'usik'ij ri etamu'b' taq winaq e ri eb'anal sachb'al taq k'u'x e xoquje' ri e'are', ri etamub' taq e'ajegipto, junam kkib'ano. ¹²Kkik'yaq ri kich'imi'y e kk'extaj pa kumatz, k'atek'uri' ri uch'imi'y ri A'aron ke'utij ri nik'aj ch'imi'y chik.

¹³K'atek'uri', kkwir ri ranima' ri Faraon e man xe'utatb'ej taj, jeri' jacha xub'ij ri Yahweh.

Ri ja' xke'extajik xub'an kik'

¹⁴Ri Yahweh kub'ij chrech ri Mo'ises:

«Ri ranima' ri Faraon, sib'alaj xa'lab'ik, k'ax uch'ab'exik; man kuya ta b'e che ke'el ub'ik ri siwantinimit. ¹⁵Jat chwe'q aq'ab'il che uriqik ri Faraon aretaq chi' kb'e chuchi' ri nimaja'. Ja'k'ulaj chuchi' ri nimaja'. Chak'ama' ub'i paq'ab' ri jun ch'imi'y che xk'extaj jun kumatz.

¹⁶Jewa' kab'ij chrech: Ri Yahweh, ri Kidyos ri e'ajheb're'o xinutaq uloq awuk' che ub'ixik: «Chaya' b'e chkech ri siwan nutinimit arech ke'el ub'ik e ke'inkipatanij pa ri tz'inalik ulew. Chi ri petinaq uloq e chi k'ate' na k'a kamik ri', ri at, man k'o ta atatab'em ri utzij. ¹⁷Jewa' kub'ij ri Yahweh: Pa weri', kaweta'maj wi che in ri in Yahweh. Ruk' we ch'imi'y che k'o pa nuq'ab', kinch'ay na we ja' k'o pa le nimaja' e kk'extaj la' pa kik'. ¹⁸Ri kär ek'o pa ri nima', kekam ri', sib'alaj xex ri' ri nimaja' e man kuya ta chi ri' ri e'ajegipto kkiqumuj ri ja'».

¹⁹Ri Yahweh kub'ij chrech ri Mo'ises:

«Chab'ij b'a' chrech ri A'aron, chachapa' ri ach'imi'y e chalik'a' ri aq'ab' puwi' ri ja' rech ri Egipto –puwi' taq ri nima', puwi' ri ub'e taq joron, puwi' ri taq cho, puwi' ri k'olb'al ja' – e ri ja' kk'extaj ri' kik'el; ronojel ri utinimit ri Egipto nojinaq ri' che kik'el, xoquje' ri che' e ri ab'aj». ²⁰Ri Mo'ises e ri A'aron, jeri' kakib'ano jacha xub'ij ri Yahweh chkech. Kuwa'lisaj ri uch'imi'y e kuch'ay ri joron pa ri nimaja' chkiwach ri Faraon e ri e'upataninel, e ronojel ri joron k'o pa ri nimaja' kk'extaj pa kik'el.

²¹Ri kär ek'o pa ri nima' kekamik e sib'alaj kxexatik ri joron, man kuya ta chik che ri e'ajegipto kkitij ri joron; k'o kik' pa ronojel ri tinimit Egipto. ²²K'atek'uri', ri eb'anal sachb'al taq k'u'x e'ajegipto, xoquje' kkib'an we taq mayib'al ri'; ri ranima' ri Faraon sib'alaj kkowirik e man ke'utatab'ej taj jeri' jacha xub'ij ri Yahweh. ²³Ri Faraon ktzaliq pa ri rachoch e man k'o ta kunab'ej we tajin kk'ulmatajik ri'. ²⁴Konojel ri e'ajegipto kkik'ot k'walaj taq ja' chuchi' ri nima', rumal rech che man kuya taj kkitij ri joron rech ri nimaja'. ²⁵Q'axinaq chi wuqub' q'ij che ri Yahweh xuruq'ra' ukoq ri nima'.

Esib'alaj xtutz'

²⁶Ri Yahweh kub'ij chrech ri Mo'ises: «Jat ruk' ri Faraon e jewa' ja'b'ij chrech: Jewa' kub'ij ri Yahweh: 'Chaya' b'e chrech ri siwan nutinimit che kel ub'ik arech kinupatanij.' ²⁷We man kaya ta b'e chrech weri', ri in ke'ink'iyisaj sib'alaj xtutz' chuwach ri rulew ri atinimit. ²⁸Kek'o'ji' sib'alaj xtutz' ri' pa ri nimaja', kech'oplin uloq ri' e ke'ok ri' pa ri awachoch, pa ri awarib'al, pa ri ach'at, pa ri kachoch ri e'apataninel, kuk' konojel ri e'awinaq, pa taq ri horno tuj e pa taq ri kak'ol wi ri kaxlanwa. ²⁹Kepaqi' ri' ri xtutz' chawij, chkij ri atinimit e chkij ri e'apataninel».

8¹Ri Yahweh, kub'ij chrech ri Mo'ises: «Chab'ij b'a' chrech ri A'aron: Chalik'a' ri aq'ab' ruk' ri ach'imi'y puwi' ri nimaja', puwi' ri ub'e taq ja', puwi' taq ri cho e chab'ana' che kepaqi' uloq ri xtutz' cho ri rulew ri Egipto».

²Ri A'aron kulik' ri uq'ab' puwi' ri taq joron rech ri Egipto. Ri xtutz' kech'oplin uloq e kkinojisaj uwach ri rulew ri Egipto. ³K'atek'uri', ri eb'anal taq mayib'al, xoquje' kkib'ano che kech'oplin uloq ri xtutz' puwi' ri rulew ri Egipto.

⁴Ri Faraon, ke'usik'ij ri Mo'ises e ri A'aron e kub'ij: «Chixch'aw ruk' ri Yahweh arech naj ke'resaj ub'ik ri xtutz' chwij e chkij ri nuwinaq e qastzij kinb'ij che kinya b'e che ri siwantinimit ke'el ub'ik arech kkib'ana' jun tab'al toq'ob' chuwach ri Yahweh».

⁵Ri Mo'ises kub'ij chrech ri Faraon: «Jumpa utz chawech, kab'ij chwech aretaq chi' rajawaxik kinch'aw ruk' ri Dyos tab'al toq'ob' paw'i' ri at, pakiwi' ri e'apataninel e pakiwi' konojel ri e'awinaq, arech ke'el ub'ik ri xtutz' pa ri awachoch e pa ri kachoch ri winaq, arech xuwi kekanaj kan pa ri nimaja'». ⁶«Chwe'q» kcha ri are'. Kub'ij chi jumul ri Mo'ises: «Kb'antaj na ri' jeri' jacha ri atzij, arech kaweta'maj che man k'o ta jun chik jeri' jacha ri Yahweh Qadyos. ⁷Ri xtutz', naj ri' keb'e wi chawech, che ri awachoch, chkech ri e'apataninel e chkech ri siwan atinimit, e kekanaj kan ri' xuwi pa ri nima'».

⁸Ri Mo'ises e ri A'aron, ke'el ub'i pa ri rachoch ri Faraon e ri Mo'ises kuraqaqej uchi' chuwach ri Yahweh kumal ri xtutz' che xupetisaj puwi' ri Faraon. ⁹E ri Yahweh kub'ano ri kuta ri Mo'ises chrech: Kekam ri xtutz' che ek'o pa taq ja, ri ek'o cho uwoja, ri ek'o pa taq tikonb'al. ¹⁰K'i taq k'olib'al kkimulij wi e pa ronojel ri tinimit kna'taj sib'alaj uchuwa'l.

¹¹Ri Faraon, aretaq chi' utz chik kuna'o, kralob'isaj ri ranima' e man ke'utatab'ej ta ri e'are', jacha xub'ij ri Yahweh.

Ri taq us

¹²Ri Yahweh kub'ij chrech ri Mo'ises: «Chab'ij chrech ri A'aron: Chalik'a' ri achimi'y e chach'iya' ri upoqalajil ri ulew e kak'extaj ri' taq us pa ronojel ri ramaq' ri Egipto». ¹³Ri A'aron kulik' ri uq'ab' ruk' ri uch'imi'y e kuch'ay ri upoqalajil ri ulew e kk'extaj pa taq us pa ronojel ri rulew ri Egipto. ¹⁴Ri eb'anal taq mayib'al ek'o pa Egipto, xoquje' ruk' taq ri kkib'ano, xkaj kkipetisaj jetaq us, k'atek'ut, man kekowin taj. Xek'oji' ri us pakiwi' ri winaq e pakiwi' ri e'awaj.

¹⁵Ri eb'anal taq mayib'al kkib'ij chrech ri Faraon: «Wa' weri', are ri uwi' uq'ab' ri Dyos». K'atek'ut, sib'alaj kakowir ri ranima' ri Faraon e man ke'utatab'ej taj, jacha xub'ij ri Yahweh.

Ri taq sita'l

¹⁶Ri Yahweh kub'ij chrech ri Mo'ises: «Chatwa'lijoq ub'i aq'ab'il e jatetak'al chuwach ri Faraon aretaq chi' kab'e chuchi' ri nimaja'. Jewa' kab'ij chech: Jewa' kub'ij ri Yahweh: Chaya'a' b'e chkech ri siwan nutinimit che ke'el ub'ik arech ke'inkipatanij. ¹⁷Wema kawaj kaya b'e chech ri siwan nutinimit che ke'el ub'ik, ri in kintaq na sita'l paw'i, pakiwi' ri e'apataninel, pakiwi' ri awinaq, puwi' ri taq awachoch. Ri kachoch ri e'ajegipto kanoj ri' chrech ri sita'l e xoquje' ri ulew jawi' ek'o wi. ¹⁸Pa we jun q'ij ri' kintas na ri' ri tinimit rech ri Gosen jawi' k'o wi ri siwan nutinimit arech man kekoji' ta ri sita'l pa we k'olb'al ri', arech kaweta'maj che in ri in Yahweh in k'o chkixo'l ri tinimit. ¹⁹Jalajoj ri' kinwil wi ri nutinimit e ri atinimit. Wa' we k'utb'al ri', chwe'q kk'ulmatajik».

²⁰Ri Yahweh xub'ij weri' e sib'alaj sita'l ke'ok pa ri rachoch ri Faraon, pa ri kachoch ri e'upataninel e pa ronojel ri tinimit Egipto; sib'alaj ktzeltaj ri tinimit kumal ri sita'l. ²¹K'atek'uri', ri Faraon ke'usik'ij ri Mo'ises e ri A'aron, kub'ij chkech: «Jix, jib'ana' jun tob'al toq'ob' chuwach ri Idyos pa we amaq' ri'».

²²Ri Mo'ises kub'ij: «Man utz taj we jeri' kb'antajik, rumal rech che ri tob'al toq'ob' kqachi'j chuwach ri Qadyos, itzelalaj chkiwach ri e'ajegipto we ri uj kqab'an ri tob'al toq'ob' chkiwach ri e'are', ¿la man kujkik'yaq ta chi ab'aj? ²³Kujb'e na ri' oxib' q'ij pa ri tz'inalik ulew arech kqab'ana' ri tob'al toq'ob' chuwach ri Yahweh che Qadyos, jeri' jacha xub'ij ri are' chqech».

²⁴Ri Faraon kub'ij: «Ri in, kinya na b'e che kixel ub'ik pa ri tz'inalik ulew arech kib'ana ri tob'al toq'ob' chuwach ri Idyos, xuwi ne che mixb'e naj. Chixch'aw b'a' ruk' ri Dyos panuwi' ri in».

²⁵Ri Mo'ises kub'ij: «Aretaq chi' ri in kinel ub'i cho ri awachoch, chi chanim ri' kinch'aw ruk' ri Dyos e chwe'q, ri sita'l, naj ri' keb'e wi chrech ri Faraon, chkech ri e'upataninel e chkech ri e'uwinaq. K'atek'uri', ri Faraon, man kretz'ab'ej ta chi jumul qawach, aretaq chi' man kuya taj che ke'el ub'i ri siwantinimit che ub'anik ri tab'al toq'ob' chuwach ri Yahweh». ²⁶Ri Mo'ises kel ub'i pa ri rachoch ri Faraon e kch'aw ruk' ri Yahweh.

²⁷Ri Yahweh kub'ano ri kuta ri Mo'ises e ri sita'l naj keb'e wi chrech ri Faraon, chkech ri e'upataninel, chkech ri e'uwinaq; man k'o ta jun kkanaj kanoq. ²⁸K'atek'uri', kralob'isaj chi jumul ri ranima' e man kuya ta b'e che ke'el ub'i ri siwantinimit.

Kekam ri jetaq awaj

⁹Ri Yahweh kub'ij chrech ri Mo'ises:

«Jariqa' ri Faraon e kab'ij chrech: Jewa' kub'ij ri Yahweh ri Kidyos ri e'ajheb're'o: "Chaya b'e chrech ri siwan nutinimit ke'el ub'ik, arech kinkipatanij." ²We man kaya ta b'e chkech che ke'el ub'ik e ke'aq'atij chi jumul, ³ri uq'ab' ri Yahweh kuch'ay ri jupuq taq awaj cho taq ri suqunb'al, ri kej, ri b'urix, ri kameyos, ri ama' taq wakax e ri chij, kk'o'ji' jun b'innel yab'il chkech. ⁴K'atek'uri', ri Yahweh ke'utas na ri' ri awaj kech ri e'ajisra'el ruk' ri kech ri e'ajegipto, xa jek'uri', man k'o ta jun ri' kkam chkech ri kech ri e'ajisra'el. ⁵Ri Yahweh, xuch'ik ri q'ij chrech weri': Chwe'q kub'an ri Yahweh weri' pa ri amaq'». ⁶Pa ri jun q'ij chi aq'anoq, ri Yahweh kub'an weri' e konojel ri e'awaj kech ri e'ajegipto xekamik, k'atek'ut man k'o ta jun awaj kech ri e'ajisra'el xkamik.

⁷Ri Faraon ktaqan chrech k'ak'alanem e xilitajik che kuk' ri awaj kech ri e'ajisra'el man k'o ta jun xkamik. K'atek'ut, ri ranima' ri Faraon, ka'alob'ik chi jumul e man kuya ta b'e che ke'el ub'i ri siwantinimit.

Ri jetaq cha'k

⁸Ri Yahweh kub'ij chkech ri Mo'ises e ri A'aron: «Chik'ama' ruk' iqab' ri ab'a'q rech ri q'aq' e chuk'yaqa' ri Mo'ises pakaj chuwach ri Faraon. ⁹Weri', kk'extaj na ri' pa kok'alaj ulew puwi' ronojel ri tinimit Egipto e ksokitaj na ri' ri kib'aqil ri winaq e ri awaj e kpujanik pus ri' chkech, pa ronojel ri rulew ri Egipto». ¹⁰Ri e'are', xkimuq'ej ub'i ri ab'aq rech q'aq' pa ri kiq'ab' e ke'opan chuwach ri Faraon; ri Mo'ises kuk'yaq pakaj, k'atek'uri' xsokitaj ri kib'aqil ri winaq e ri awaj, jawi' kpujanik uloq pus.

¹¹Ri eb'anal sachib'al taq k'u'x, man kekowin taj ketak'i' chuwach ri Mo'ises rumal rech ri sokatajinaq, xane xoquje' esokatajinaq ri e'are' jeri' jacha konojel ri e'ajegipto. ¹²K'atek'uri' ri Yahweh xukowirisaj ri ranima' ri Faraon e man ke'utatab'ej ta ri e'are' jacha xub'ij ri Yahweh chkech.

Sib'alaj saqb'ach

¹³Ri Yahweh kub'ij chrech ri Mo'ises: «Chatwa'laj ub'i aq'ab'il e jat chuwach ri Faraon, ja'b'ij chrech: Jewa' kub'ij ri Yahweh ri Kidyos ri e'ajheb're'o: "chaya' b'e chrech ri nusiwan tinimit kel ub'ik, arech kinkipatanij." ¹⁴Rumal rech, che we jumul ri', kintaq na uloq ronojel uwach itzel paw'i ri at, pakiwi' ri e'apataninel, pakiwi' ri e'awinaq, arech kaweta'maj che man k'o ta jun chik pa ronojel ri uwachulew in jacha ri in.

¹⁵Weta xinlik' in ri nuq'ab' e xixinch'ay ta ne' rumal ri b'innel taq yab'il, ri at e ri siwan atinimit, man at k'o ta chik ri' chuwach we ulew. ¹⁶K'atek'uri', ri in, xatinto' kanoq arech kawil ri nuchoq'ab' e kaya' ub'ixik ri nub'i' pa ronojel ri uwach ulew.

¹⁷Ri at, kab'an nimal kuk' ri nuwinaq rumal che man kaya ta b'e chkech ke'el ub'ik. ¹⁸Chwe'q chi pa we kajb'al ri', kinb'an na che kqaj uloq sib'alaj saqb'ach, jeri' che man ub'anom taj chi ri q'ij uloq aretaq chi' xyak ri Egipto. ¹⁹Kamik ri', che'okisax b'a' ri awaj chuxe' xotal e ronojel jas uwach che awech k'o cho ri suq'unb'al. Konojel ri winaq e

konojel awaj che kekanaj kan cho ri suq'unb'al e che man ek'o ta chuxe' xotal, ktzaq ri' ri saqb'ach pakiwi' e kekam ri'».

²⁰Ri erajpataninel ri Faraon che xkixib'ij kib' chuwach ri utzij ri Yahweh, chi aninaq kki'okisaj ri ekipataninel e ri kawaj chuxe' taq xotal. ²¹K'atek'uri', ri jachintaq che man k'o ta pa kanima' ri utzij ri Yahweh, xkiya' kan cho taq ri suq'unb'al ri ekipataninel e ri jetaq awaj.

²²Ri Yahweh kub'ij chrech ri Mo'ises: «Chalik'a' ri aq'ab' pa kaj e chtzaq uloq saqb'ach puwi' ronojel ri ramaq' ri Egipto, pakiwi' ri winaq, pakiwi' ri awaj, puwi' ronojel q'ayes k'o cho taq ri rulew ri Egipto».

²³Ri Mo'ises, kulik' ri uch'imi'y chikaj, ri Yahweh kujaninisaj ri uxe'kaj e kutzaq uloq ri saqb'ach. Katzaq uloq ri kqulja chuwachulew. Kub'ano che ktzaq uloq ri saqb'ach puwi' ronojel ri ramaq' ri Egipto. ²⁴Ri kaqulja e ri saqb'ach kkiriq kib' e ruk' sib'alaj choq'ab' ktzaq uloq, jeri' kub'ano che man k'o ta jumul ub'anom pa ri tinimit Egipto chi arechi' amaq' uloq. ²⁵Ri saqb'ach kub'an k'ax chrech ri k'o pa ronojel ri rulew ri Egipto, ri winaq e ri awaj. Ri saqb'ach kub'an k'ax chech ronojel q'ayes k'o cho ri suq'unb'al e kuq'ochej ronojel ri taq che' k'o chuwach taq ri ulew. ²⁶Xuwi pa ri tinimit Gosen, jawi' ek'o wi ri e'ajisra'el, man k'o ta saqb'ach xub'ano.

²⁷Ri Faraon, ke'usik'ij ri Mo'ises e ri A'aron e kub'ij chkech: «We jumul ri', ri in xinmakunik, ri Yahweh, suk' ri are'; in e ri nutinimit, ujajmakib' wa'. ²⁸Chixch'aw b'a' ruk' ri Yahweh arech katani' ri kqulja e ri saqb'ach, k'atek'uri' qastzij kinb'ij chiwech che kinya b'e chiwech kixel ub'ik. Man kixkanaj ta chik waral».

²⁹Ri Mo'ises kub'ij chrech: «Aretaq chi' kinel na ub'ik ri in pa ri tinimit, kinlik' wa' ri nuq'ab' chuwach ri Yahweh, katani' k'u ri' ri kaqulja e man k'o ta chi wa' ri saqb'ach, arech kaweta'maj che are ri Yahweh ajchaq'e' ri uwachulew. ³⁰K'atek'ut, ri in, weta'm che ri at e ri e'apataninel, maja' kixe'j iwib' chuwach ri Yahweh Dyos». ³¹Ri lino e ri salwa't k'ax, xane q'an chi uloq ri swa't e ksi'jnik chi uloq ri lino. ³²Ri triko e ri alfalfa man k'o ta k'ax xub'ano, rumal rech che na'tam ke'el uloq.

³³Ri Mo'ises, kel ub'ik pa ri rachoch ri Faraon e pa ri tinimit, kulik' ri uq'ab' chuwach ri Yahweh e katani' ri kqulja e ri saqb'ach e xoquje' katani' ri jab' cho ri uwachulew. ³⁴Aretaq chi' ri Faraon, krilo che man k'o ta chi jab', man k'o ta chi saqb'ach e katani' ri kqulja, kamakun chi jumul, ri are', ri e'upataninel kkowirisaj ri kanima'. ³⁵Kkowir chi jumul ri ranima' ri Faraon e man kuya ta b'e che ke'el ub'ik ri e'ajisra'el jeri' jacha xub'ij ri Yahweh rumal ri uchi' ri Mo'ises.

Ri taq sak'

10¹Ri Yahweh, kub'ij chrech ri Mo'ises: «Ja'k'ulaj ri Faraon, rumal rech, che ri in xinkowirisaj ri ranima' are' e ri kanima' ri erajpataninel, arech kinb'an nik'aj taq k'utb'al chkixo'l e'are', ²e arech katkowinin kaya' ub'ixik weri' chrech ri ak'ojol e chrech ri uk'ojol ri ak'ojol, kab'ij chkech ri xinb'an kuk' ri e'ajegipto e ri jetaq k'utb'al xinb'an chkixo'l e'are' e arech ri ix kiweta'maj che in ri in Yahweh».

³Ri Mo'ises e ri A'aron ke'kik'ulaj ri Faraon e kakib'ij chrech: «Jewa' kub'ij ri Yahweh, che Kidyos ri e'ajheb're'o: ¿Chi jumpa na che ri at man kawaj taj kawonej awib' chnuwach? Chaya' b'e chrech ri siwan nutinimit arech ke'el ub'ik e ke'inkipatanij. ⁴We man kaya' ta b'e che ke'el ub'ik ri siwan nutinimit, jumul chik, chwe'q kink'am uloq jetaq sak' puwi' ri atinimit. ⁵Kkich'uq uwi' ri' ri ulew e xa jeri' k'uri', man kiwil ta chi ri' ri uwachulew. Kkitij ri' ronojel ri xtastaj na kanoq chuwach ri saqb'ach; kkitij na ri' ronojel ri taq che' che k'iynaq cho ri suq'unb'al. ⁶Kkinojisaj na ri' ri jetaq awachoch, ri kachoch konojel ri

e'awajpataninel, ri kachoch konojel ri e'ajegipto, jeri' che man k'o ta jumul man xkil ta ri e'anan atat e ri kinan kitat ri anan atat, chi pa ri q'ij uloq che xek'oji' cho q'ijsaq chuwachulew, k'a pa ri q'ij kamik ri'». K'atek'uri' kb'ek e kel ub'ik chuwach ri Faraon.

⁷Ri erajpataninel ri Faraon, kkib'ij chrech are': «¿Chi k'ate' jampa' na che we jun achi ri' jun k'amb'al chqech? Chaya' b'e chkech we winaq ri' che ke'el ub'ik e je'kipatanij ri Yahweh che Kidyos. ¿La man aweta'm taj che ri Egipto b'enaq pa ri uk'isb'alil?».

⁸Ke'kisik'ij chi jumul ri Mo'ises e ri A'aron chuwach ri Faraon e ri are' kub'ij chkech: «Jix, ji'patanij ri Yahweh, ri Idyos, k'atek'ut, ¿jachin ri keb'ek?».

⁹Ri Mo'ises kub'ij: «Ri uj, keqak'am ub'i ri ak'alab' e ri eri'jab', ri eqak'ojol e ri eqami'al; ri e'alaj taq qachikop e ri enim taq qachikop, rumal rech che are unimaq'ij ri Yahweh».

¹⁰Ri Faraon kub'ij: «¿Ri Yahweh k'o iwuk', ri in kinya' b'e chiwech che kixel ub'i kuk' ri iwixoxilal, kuk' ri ak'alab'! Qas chiwila' che itzel taq chomanik k'o iwuk'. ¹¹Man je ta ri', jix b'a', xuwi ri ix, ix achijab', ji'patanij b'a' ri Yahweh, rumal rech che are wa' ri kita ix». K'atek'uri', ke'esax uloq chuwach ri Faraon.

¹²Ri Yahweh, kub'ij chrech ri Mo'ises: «Chalik'a' b'a' ri aq'ab' puwi' ri rulew ri Egipto arech kepe ri sak'; che'aq'an b'a' puwi' ri tinimit Egipto e chkitija' b'a' ronojel ri q'ayes k'o pa ri amaq', ri xtastaj kanoq rumal ri saqb'ach».

¹³Ri Mo'ises kulik' ri uch'imi'y puwi' ri tinimit Egipto; e ri Yahweh kupetisaj jun kyaqiq' puwi' ri tinimit chi ronojel jun q'ij, chi paq'ij e chi chaq'ab'. Aretaq chi' ksaqar uwachulew, ri kyaqiq' xuk'am uloq ri sak'. ¹⁴Ri sak', kkinojisaj ronojel ri tinimit Egipto, kekichiwik puwi' ri rulew ri Egipto, sib'alaj ek'i, man k'o ta jumul ub'anom jeri' jacha weri' e xoquje' man kub'an ta chi ri' kpaqi' chi aq'anoq. ¹⁵Xkich'uq ronojel ri rulew ri amaq', xkiq'equ'marisaj ri uwachulew. Xkitij ronojel ri q'ayes pa ri tinimit e ronojel ri uwach ri che' che xuto' kan ri saqb'ach. Man k'o ta jun rax xkanaj kanoq puwi' ri taq che' on puwi' ri q'ayes xas pa ronojel ri tinimit Egipto.

¹⁶Ri Faraon, xas chanim ke'usik'ij ri Mo'ises e ri A'aron e kub'ij: «Ri in xinmakun chuwach ri Yahweh che Idyos e chiwach ri ix. ¹⁷K'atek'ut, kamik ri', kinta chiwech kisach numak, xaq xuwi' we jumul ri' e chixch'aw b'a' ruk' ri Yahweh che Idyos, arech kresaj ub'ik ri itzel kamikal chwech ri'». ¹⁸Xel ub'i ri Mo'ises chuwach ri Faraon e kch'aw ruk' ri Yahweh.

¹⁹Ri Yahweh kuk'ex ri ukyaqiq'al ri relb'al q'ij pa ukyaqiq'al ri uqajib'al q'ij, jun nimalaj kyaqiq', che xa jek'uri' ke'uk'am ub'i ri sak' e ke'uya' kan pa ri polow ub'i' Suf (Patz'a'n). Man k'o ta jun sak' xkanaj kan pa ronojel ri utinimit ri Egipto. ²⁰K'atek'uri', ri Yahweh, kukoworisaj ri ranima' ri Faraon e man kuya ta b'e che ke'el ub'i ri e'ajisra'el.

Ri q'equ'm

²¹Ri Yahweh, kub'ij chrech ri Mo'ises: «Chalik'a' ri aq'ab' chikaj e k'oloq q'equ'm puwi' ronojel ri tinimit Egipto».

²²Ri Mo'ises kulik' ri uq'ab' chikaj e oxib' q'ij kk'oji' sib'alaj q'equ'm puwi' ri tinimit Egipto. ²³Ri winaq, man kkil ta chi kib' e pa oxib' q'ij, man k'o ta jun winaq xwa'laj pa ri uk'olb'al; k'atek'ut, konojel ri e'ajisra'el k'o ri saqil pa ri kik'olb'al.

²⁴Ri Faraon, kusik'ij ri Mo'ises e kub'ij chrech: «Jix che upatanixik ri Yahweh, xuwi chekanaj kanoq ri e'alaj taq awaj e ri enima'q taq awaj waral; xoquje', ri e'iwixoxil e ri e'ak'alab' kuya'o keb'e iwuk'».

²⁵Ri Mo'ises kub'ij: «Rajawaxik che kaya' ub'i chqech ri tab'al toq'ob' e xoquje' ri holokosto, arech kqaya' chrech ri Yahweh che Qadyos. ²⁶Xoquje' ri ejupuq taq qachikop,

keb'e ri' quk'. Man k'o ta jun raqan awaj kkanaj kan ri' waral, rumal rech che ri uj, chkixo'l ri' keqak'am na wi ri ya'b'al upatanaxik ri Yahweh che Qadyos; xoquje' man qeta'm ta na, xas k'ate' kujopan ri' jela' kqeta'maj ri' jas upatanixik ri Yahweh kqab'ano».

²⁷K'atek'ut, ri Yahweh, xukoworisaj ri ranima' ri Faraon e man kraj ta chik che ke'el ub'ik ri e'are'.

²⁸Ri Faraon kub'ij chrech ri Mo'ises: «Chatel ub'ik pa we k'olb'al ri'. Chak'olo' awib' che katpe chi na jumul chnuwach, rumal rech, che ri jun q'ij che katpe chi na chnuwach, katkam ri'».

²⁹Ri Mo'ises kub'ij: «At katb'in weri'; man jumul chik kinpe chawach».

Ri enab'e'al pa ri tinimit Egipto

11¹Ri Yahweh, kub'ij chrech ri Mo'ises: «Ri in, kintaq chi na uloq jun itzel chrech ri Faraon e chrech ri Egipto; k'atek'uri' chuwach chi aq'anoq weri', xas are' ri' kixresaj ub'i waral. ²Chab'ij b'a' chkech ri siwantinimit, che konojel ri achijab' chkita b'a' chrech ri kik'ulja e konojel ri ixoqib' chkita b'a' chrech ri kik'ulja, ri jastaq che saq taq pwaq e che q'an taq pwaq». ³Ri Yahweh, xub'ano che utz ke'ilitaj kumal ri Egipto. Xoquje' ri Mo'ises, jun nimalaj winaq chkiwach ri tinimit Egipto e chkiwach ri erajpataninel ri Faraon, xoquje' chkiwach ri winaq.

⁴Ri Mo'ises kub'ij: «Jewa' kub'ij ri Yahweh: Panik'aj aq'ab', ri in kinb'in na ri' pa ri Egipto, ⁵e kekam ri', konojel ri enab'e'al pa ri tinimit Egipto; xas kmajtaj ub'ik ruk' ri nab'e'al rech ri Faraon, che kat'uyi' cho ri nimalaj utem, chi k'ate' kopan na ruk' ri nab'e'al che xa'lax ruk' ri mokom chrij ri ka' jok'b'al triko e xoquje' konojel ri nab'e'al taq awaj chkixo'l ri chikop. ⁶E kawa'laj na ri' pa ronojel ri tinimit Egipto, jun nimalaj raqoj chi'aj che man k'o ta jumul tatajinaq e man katataj ta chi jumul ri'. ⁷K'atek'uri', ri enab'e'al chkixo'l ri e'aj isra'el, man k'o ta jun tz'i' ri' kuraq uchi' chuwach jun jas uwach, on chuwach jun winaq, on chuwach jun chikop, arech kiweta'maj che ri Yahweh jaljoj rilik kub'an ri Isra'el chuwach ri Egipto. ⁸K'atek'uri', konojel ri e'awajpataninel ke'inkiriqa na ri' e keqaj ri' cho ri ulew chnuwach e kakib'ij ri': Jat, chatel ub'ik, ri at e konojel ri siwantinimit che atkiteremb'em. K'atek'uri', ri in kinel ub'i ri'». E, kub'iq'ej royowal, kel ub'i chuwach ri Faraon.

⁹Ri Yahweh kub'ij chech ri Mo'ises: «Ri Faraon, man k'o ta kixutatb'ej ri', arech, sib'alaj k'i na ri mayib'al taq k'u'x kinb'an na pa ri tinimit Egipto». ¹⁰Ri Mo'ises e ri A'aron, xkib'ano ronojel we mayib'al taq k'u'x ri' chuwach ri Faraon; k'atek'ut, ri Yahweh xukoworisaj ri ranima' ri Faraon, e man xuya ta b'e chkech che ke'el ub'ik pa ri utinimit.

Jun alaj chikop rech jun ja winaq

12¹Ri Yahweh, kub'ij chkech ri Mo'ises e ri A'aron pa ri Egipto: ²«Chiwach ri ix, are majib'al ik' wa' chuwach ri nik'aj taq ik' chik; are nab'e ik' wa' che we junab' ri'.

³Chixtizijon b'a' kuk' konojel ri e'ajisra'el che kimulim kib' e chib'ij chkech: Pa ri lajuy q'ij che we ik' ri', chi jujunnal, kik'am ub'i jun alaj chikop che iwech ix ri ix ajupaja, xoquje', kik'am ub'i jun alaj chikop rech jun ja winaq. ⁴We man ek'i ta ri winaq pa jun ja, che utijik jun alaj chikop, chkiriqa' b'a' kib' kuk' ri ekik'ulja koq. Ix na k'u ri' kixcha'owik ri alaj chikop, arech kiwilo jumpa kixkowin che utijik.

⁵Ri alaj chikop, rajawaxik che ama', man k'o ta jun retzelal e jun ujunab' k'olik. Kicha' ri' chkixo'l ri chij e ri k'isik'. ⁶Kitas ri' chi k'ate' pa ri kajlajuy q'ij che we ik' ri' e konojel ri

e'ajisra'el che kimulim kib', kkikamisaj ri' arechi' kok aq'ab'. ⁷K'atek'uri', ri ukik'el, kkipilej ri' chrij ri utem ri uchi' ja.

⁸Pa ri chaq'ab' ri', b'olom ri' cho q'aq' ri ti'j ktijowik, ruk' kaxlanwa che man k'o ta uk'u'x, xoquje' ruk' k'a taq q'ayes. ⁹Man k'o ta ti'j chech, che rax kitijo on che kipoq'owisaj, xane kisa' ri' cho ri q'aq' ruk' ri ujolom, ri raqan e ri jetaq upam.

¹⁰E man k'o ta kito' kan chrech, che rech ksaqar chik. Ri kto'taj kanoq, arechi' ksaqarik, kiporoj ri'. ¹¹Jeri' utijik kib'ano: ijat'im uxe' ipam, ikojom ri ixajab' e k'o ri ich'imi'y pa ri iq'ab'; e xas xaq ub'iq'la' rib' kib'ano. We chanim ri', are Uq'axeb'al (Pasku'a) ri Yahweh.

¹²«Che ri jun chaq'ab', ri in, ke'insok na ri' pa ri Egipto, konojel ri enab'e'al cho ri rulew ri Egipto, chi winaq chi awaj; e kinb'an na q'atb'altzij pakiwi' konojel ri kidyos ri Egipto, ri in che in Yahweh.

¹³Ri ukik'el ri alaj chikop, are k'utb'al ri' chuwach ri taq ja jawi' ix k'o wi ri ix. Aretaq chi' kinwil in we k'utb'al ri', ri in xaq kinq'ax ub'i ri', e ri ix, kixto'taj ri' chuwach ri k'ax che kinb'an na in pa ri rulew ri Egipto. ¹⁴Ri ix, kina'tisaj na wa' we jun q'ij ri' e kinimaq'ijarisaj wa' jacha jun nimalaj uq'ij ri Yahweh pa ronojel mayil q'ijsaq. E kixtaqan ri' che pa junalik kokik nimaq'ij.

Ri kaxlanwa che ma k'o ta uk'u'x

¹⁵«Chi wuqub' q'ij ri', kitij kaxlanwa che man k'o ta uk'u'x; chi pa ri nab'e q'ij ri' kiwesaj b'i ri uk'u'x kaxlanwa pa ri iwachoch. Rumal rech, ri jun winaq che chi pa ri nab'e q'ij ub'ik e kopan pa ri uwuq q'ij chi kutij na kaxlanwa ruk' uk'u'xal, ri are' ri' kesax ub'i ri' chkixo'l ri Isra'el. ¹⁶Pa ri nab'e q'ij, k'o jun tyoxlaj mulin ib' kib'ano; xoquje' pa ri uwuq q'ij k'o tyoxlaj mulin ib' kib'ano. Man k'o ta jun chak kib'ano pa we taq q'ij ri', xuwi kib'an ronojel ri wa che kitijo.

¹⁷«Ri ix, chajim q'ij ri' chiwach ri nimaq'ij rech ri kaxlanwa che man k'o ta uk'u'x, rumal rech che pa we q'ij ri' xe'inwesaj uloq ri iwajch'ojab' pa ri tinimit Egipto. Chik'utu' we jun q'ij ri' chkixo'l ri iwalk'uwa'l je' jas jun junalikalaj pixab'. ¹⁸Pa ri nab'e ik', arechi' are ri kajlajuj q'ij, chaq'ab' kitijo ri kaxlanwa che man k'o ta uk'u'x e jeri' chi k'ate' kopan na pa ri q'ij juwinaq jun. ¹⁹Wuqub' q'ij man kak'oji' ta uk'u'x kaxlanwa pa ja iwuk', rumal rech che jachin jun winaq che kutij kaxlanwa che k'o uk'u'x, man kkanaj ta kanoq pa ri mulin ib' rech ri Isra'el, kne'b'a' kaxlan winaq on uwinaq ri Isra'el. ²⁰Man k'o ta kaxlanwa kitijo che k'o uk'u'x, pa ronojel k'olib'al che kixjeqi' wi. Are kitijo ri man k'o ta uk'u'x».

We tzij ri' jun junalikalaj pixab'

²¹Ri Mo'ises, ke'usik'ij konojel ri ekanimal ri Isra'el e kub'ij chkech: «Je'itzukuj e'alaj taq chikop, kech ri e'ajupaja e ke'ich'olo pa ri Q'axeb'al (Pasku'a). ²²K'atek'uri' kik'ama' joyotaj met, kirub' pa ri kik'el che k'o pa ri q'eb'al e kipil na ri' cho ri jun tem che k'o puwi' ri uchi'ja e cho ri keb' tem che kutoq'aj ri uchi'ja. E man k'o ta jun chiwech ix kel uloq cho ri uchi'ja, kixel uloq k'atena kasaqar uwachulew. ²³Aretaq chi' kb'e ri Yahweh che uch'ayik ri Egipto, kril ri' ri kik'el cho ri uchi' taq ja e xaq kq'ax ub'i ri', man kuya ta b'e ri' chrech ri kamisanel kok ub'i pa ri iwachoch che ich'ayik.

²⁴Qas chik'olo' we tzij ri' je' jas jun pixab' pa junalik, chiwech ri ix e chkech ri iwalk'uwa'l. ²⁵Chichajij we pixab' ri', aretaq chi' kixok pa ri ulew che kuya na ri Yahweh chiwech, je' jas ub'im chiwech. ²⁶Aretaq chi', ri e'iwalk'uwa'l kkita na chiwech: ¿Jas kel wi chiwach we jastaq ri'? ²⁷Kib'ij ri' chkech: «Are wa' we tab'al toq'ob' che Uq'axeb'al

(Upasku'a) ri Yahweh, che naj xq'ax wi chrech ri kachoch ri e'ajisra'el pa ri Egipto, aretaq chi' xe'uch'ay ri Egipto e xuto' uwach ri qachoch uj».

K'atek'uri', ri winaq, xexuki'k e xkiqasaj kiwach cho ri uwachulew. ²⁸Ri e'ajisra'el, keb'ek e xkib'ana' ri xtaqan ri Yahweh chkech ri Mo'ises e ri A'aron.

Ri Yahweh ke'usok konojel

ri enab'e'al pa ri tinimit Egipto

²⁹Panik'yaj aq'ab', ri Yahweh ke'usok konojel ri nab'e'al pa ri tinimit Egipto, chi kmajtaj ruk' ri unab'e'al ri Faraon che kt'uyi' cho ri nimalaj tem, kopan ruk' ri unab'e'al ri k'o pa che' e ri nab'e xalax kuk' ri awaj. ³⁰Ri Faraon, xwa'lajik chaq'ab', xoquje' konojel ri erajpataninel e konojel ri e'ajegipto. Jun nimalaj raqoj chi'aj xk'oji' pa Egipto, rumal rech che man k'o ta jun ja che mata k'o jun kaminaq.

³¹Chaq'ab', ri Faraon ksik'in chkech ri Mo'ises e ri A'aron e kub'ij chkech: «Chixwa'lijoq e chixel ub'i chkixo'l ri nuwinaq, ri ix e ri e'ajisra'el, jix che upatanaxik ri Yahweh jeri' jacha xib'ij. ³²Chik'ama' ub'i ri alaj taq awaj xoquje' nima'q taq awaj, jeri' jacha xib'ij. Chixel ub'ik e chinitewchi'j kanoq».

³³Ri e'ajegipto kkich'uq'ab'ala' ri winaq arech aninaq ke'el ub'ik pa ri tinimit, rumal rech che kkib'ij: «Qonojel wa' kujkamik». ³⁴Ri winaq, xkik'am ukoq ri uq'or k'aj aretaq chi' maja' ksipoj uwach, xoquje' xkipis ri jetaq b'amb'al kaxlanwa e xkeqaj chub'o'jal kij. ³⁵Ri e'ajisra'el, ronojel xkib'ano ri xub'ij ri Mo'ises chkech, e xkita jastaq kech chkech ri e'ajegipto che saq e q'an taq pwaq, xoquje' jetaq atz'yaq. ³⁶Ri Dyos, kub'ano, che utz ke'ilik ri siwantinimit kumal ri e'ajegipto, xa jek'uri', xkiya' ub'i chkech. Jewa' ruk'axik ub'i ri jastaq chkech ri e'ajegipto xkib'ano.

Ri e'ajisra'el ke'el ub'ik pa Ramses

³⁷Ri e'ajisra'el, ke'el ub'ik pa Ramses e kkisuk' ub'i pa ub'e ri Sukkot, 600.000 achijab' – xaq xuwi ri achijab', man e'ejelam ta ri winaq pa taq kachoch. ³⁸Xoquje', xeb'e ub'i kuk' ek'i kiwach winaq, k'i jupuq taq eko'lik e nima'q taq awaj. ³⁹Kkiqasaj chub'o'jal kij ri q'or che xkik'am b'ik chi pa ri Egipto arech kkib'an kaxlanwa che man k'o ta uk'u'x, rumal rech che maja' ksipoj uwach; arechi' xe'oqtax ub'i pa ri Egipto, man xuya ta chik xkisuk'umaj kiwa rech ri b'e.

⁴⁰Ri e'ajisrel, xejeqi' pa ri Egipto juq'o k'al lajuj (430) junab'. ⁴¹Pa ri k'isb'al q'ij che ktz'aqat ri juq'o'kal lajuj junab', konojel ri erajch'o'jab' ri Isra'el, xe'el ub'i pa ri Egipto. ⁴²We chaq'ab' ri', xk'asi' ri Yahweh arech kuya'o ke'el ub'ik pa ri Egipto. Xoquje', rajawaxik, che we aq'ab' ri', ronojel mul kek'asi' ri e'ajisra'el pa konojel kija'lil.

Jun pixab' puwi' ri Q'axeb'al (Pasku'a)

⁴³Ri Yahweh, kub'ij chkech ri Mo'ises e ri A'aron: «Are wa' ri pixab' puwi' ri Q'axeb'al (Pasku'a): Man k'o ta jun kaxlan winaq wa' ktijowik. ⁴⁴K'atek'ut, konojel ri ajchakib' che xeloq' ruk' pwaq e pusim uwi' kikowil, kuya'o kkitijo. ⁴⁵Ri kaxlan winaq che xjeqi' iwuk', xoquje' ri ajchak che tojom uq'ij, man kuya taj kutijo. ⁴⁶Pa ja ktijow wi e man k'o ta ch'aqap ti'j kiwesaj ub'ik pa we ja ri'. Man k'o ta jun b'aq kiq'ipo. ⁴⁷Weri', kkib'ano konojel ri kimulim kib' pa ri Isra'el. ⁴⁸We k'o jun kaxlan winaq che jeqel awuk' kraj kub'an ri Q'axeb'al (Pasku'a) rech ri Yahweh, rajawaxik che konojel ri e'achijab' ek'o pa ri rachoch, kkipus ri uwi' kikowil, xa jek'uri' kuya'o kub'ano jacha jun winaq rech ri tinimit; k'atek'ut,

man kuya taj kutijo, jun che man pusim ta ri uwi' ukowil. ⁴⁹Xa junam pixab' kk'o'ji' chrech ri ajisra'el e chrech ri kaxlan winaq che jeqel chixo'l».

⁵⁰Konojel ri e'ajisra'el jeri' xkib'ano jacha xtaqan ri Yahweh chkech ri Mo'ises e ri A'aron. ⁵¹Pa we jun q'ij ri', ri Yahweh, xe'resasaj ub'i ri e'ajisra'el pa ri Egipto kumal ri ekajch'o'jab'.

Ri enab'e'al e ri kaxlanwa che man k'o ta uk'u'x

13¹Ri Yahweh, kch'aw ruk' ri Mo'ises e kub'ij chrech: ²«Chityoxrisaj chwech ronojel ri nab'e'al, ronojel ri nab'e'al che kel uloq chupam ri chichu' chkixo'l ri e'ajisra'el. Chi winaq chi chikop, konojel ewech in».

³Ri Mo'ises kub'ij chkech ri winaq: «Chna'tajoq we jun q'ij chiwech ri', che xixel uloq pa ri Egipto, we rachoch k'axalaj chak, che rumal ri uchuq'ab' ri Yahweh xixresaj uloq; mitij b'a kaxlanwa che k'o uk'u'x. ⁴Kamik ri' ri ix kixel ub'ik pa ri ik' Ab'ib'.

⁵Aretaq chi', che ri Yahweh xb'antaj rumal che ix okinaq chik pa ri kitinimit ri e'ajkanane'os, ri e'ajititas, ri e'ajamorre'os, ri e'ajjivitas, ri e'ajjeb'use'os, che ri are' xujikib'a' chkech ri anan atat che kuya' na chawech jun ulew jawije' kb'ulb'ut uloq ri leche e ri uwa'lche', kb'an na we tyoxrisanik ri' pa we ik' ri'.

⁶Wuqub' q'ij katij kaxlanwa che man k'o ta uk'u'x e pa ri uwuq q'ij unimaq'ij ri' ri Yahweh. ⁷Wuqub' q'ij ri' kitij kaxlanwa che man k'o ta uk'u'x, man k'o ta kaxlanwa che k'o uk'u'x kilitaj pa ri awachoch, xoquje' uk'u'x kaxlanwa, jeri' pa ronojel ri atinitmit.

⁸Pa we jun q'ij ri', kaya' na ub'ixik ri' chrech ri ak'ojol: Wa' weri', rumal ri jastaq che xub'an ri Yahweh rech toq'ob'isab'al nuwach arechi' xinel uloq pa ri Egipto.

⁹Are wa' ri jun k'utb'al chawech pa ri aq'ab', jun tzij cho ri apalaj arech ri upixab' ri Yahweh pa junalik kk'o'ji' pa ri achi', rumal rech che ruk' choq'ab', ri Yahweh xatresaj uloq pa ri Egipto.

¹⁰Kachajij na we pixab' ronojel taq junab', pa ri ik' che taqatalik.

¹¹«Aretaq chi', che xatokisatajik pa ri kitinimit ri e'ajkanane'o rumal ri Yahweh, jeri' jacha ub'im chawech at e chkech ri e'anan e'atat, e aretaq chi' che ya'tajinaq chi chawech, ¹²kaya' na ri' chrech ri Yahweh ronojel nab'e'al rech upam chichu' e konojel nab'e'al kal ri e'achikop: ri e'ama' taq awaj, erech ri Yahweh. ¹³Konojel ri enab'e taq b'urix, ke'aloq' chi na jumul ruk' jun alaj chij. We man ke'aloq' chi jumul, ri at ke'aq'up ri' cho ri kiquil. Xoquje', konojel ri enab'e'al chkixo'l ri e'ak'ojol, ke'aloq' chi na jumul ri'.

¹⁴Aretaq chi' ri ak'ojol kuta na weri' chawech chwe'q kab'ij ¿jas kub'ij weri'? Kab'ij na ri' weri' chrech: Rumal ri uchuq'ab' ri Yahweh, xujel uloq pa ri Egipto, che are rachoch ri k'axalaj chak. ¹⁵Rumal rech che ri Faraon man xraj taj che kujel uloq, ri Yahweh xe'ukamisaj konojel ri enab'e'al pa ri tinimit Egipto, ri enab'e'al chkixo'l ri winaq e chkixo'l ri awaj. Rumal k'u wa', kinchi'j pa tab'al toq'ob' chrech ri Yahweh, ronojel nab'e'al ama' awaj che kujaq uchuch upam e kinloq' chi jumul konojel enab'e'al kuk' ri enuk'ojol.

¹⁶Weri', jun k'utb'al wa' pa ri aq'ab', jun retal apalaj, rumal rech, che ri Yahweh ruk' chuq'ab' xujresaj uloq pa ri Egipto.

Ri polow Patz'an

¹⁷Aretaq chi' ri Faraon xuya' b'e che ke'el ub'ik ri siwantinimit, ri Dyos man xe' uk'am ta ub'ik pa ri kib'e ri e'ajfiliste'o, kne'b'a' are naqaj, xa ne rumal rech che ri Dyos xuchomaj: «Wene' aretaq chi' ek'o chi chuwach ri ch'o'j, ri siwantnimit kuk'ex ri uchomanik,

k'atek'uri' katzalej chi pa ri Egipto». ¹⁸Ri Dyos, xe'usutij ri siwantinimit pa ri ub'e ri tz'inalik ulew rech ri polow Patz'an*²⁸. Ri e'ajisra'el, ruk' k'i taq jastaq rech ch'o'j xewa'laj ub'ik pa ri tinimit Egipto.

¹⁹Ri Mo'ises, xruk'aj ub'ik ri jetaq ub'aqil ri Jose, rumal rech che ri are', sib'alaj xub'ij kanoq chkech ri e'ajisra'el: «Qastzij na k'u ri', che ri Dyos kixusolij na ri', xa jek'uri', qas chik'ama' ub'i iwuk' ri jetaq nub'aqil».

²⁰Ke'el ub'ik chi pa ri Sukkot e kekanaj pa ri Etam, chunaqaj ri tz'inalik ulew. ²¹Ri Dyos, nab'e ub'i chkiwach; paq'ij jun b'olb'ik sutz' arech kuk'am kib'e e chaq'ab' jun b'olb'ik q'aq' arech ke'unikej, arech ri e'are' kekowinik keb'in chi paq'ij e chi chaq'ab'. ²²Ri b'olb'ik sutz' man ke'uya ta kan paq'ij, xoquje' ri b'olb'ik q'aq' man ke'uya ta kan chaq'ab'.

14¹Ri Yahweh, kch'aw ruk' ri Mo'ises e kub'ij chrech: ²«Chab'ij chkech ri e'ajisra'el chetzalijoq e chekanaj kanoq chuwach ri Pi-Hajiro, chuxo'l ri Migdol e ri Polow, chuwach ri B'a'al Sefon; chixkanajoq chuwach we k'olb'al ri', chuchi' ri polow*²⁹. ³Ri Faraon kub'ij na ri' pakiwi' ri e'ajisra'el: Tajin kesutin pa ri tinimit e ri tz'inalik ulew kuq'atej ri' ri kib'e. ⁴Ri in, kinkowirisaj na ri ranima' ri Faraon e kixroqataj na ri'. Ri in, kink'ut na ri nuq'ij chuwach ri Faraon; k'atek'uri', konojel ri erajch'o'jab' e konojel ri e'ajegipto, keta'maj na ri' che in ri in Yahweh». E jeri' xkib'ano weri'.

Ri Faraon xeroqataj ri e'ajisra'el

⁵Aretaq chi', kb'ix chrech ri rajawinel ri Egipto, che xe'animaj ub'ik ri siwantinimit, ri ranima' ri Faraon e ri kanima' ri erajpataninel kk'extaj chkij ri tinimit. Kkib'ij: «¿Jas ri xqab'ano, che xqaya b'e chkech ri e'ajisra'el xe'el ub'ik e man xekanaj ta chik che eqajchakib'?».

⁶Ri Faraon ktaqanik che ksuk'umax ri uch'ich' rech ch'o'j ruk' taq ri kej, k'atek'uri' ke'uk'am ub'i ri erajch'o'jab'. ⁷Kuk'am ub'i juq'o'lajuj k'al (600) utzalaj taq ch'ich' ruk' taq kej, xoquje' ronojel ri ch'ich' rech ri Egipto, e'aq'aninaq kumal ri e'ajch'o'jab'.

⁸Ri Dyos kukoworisaj ri ranima' ri Faraon che rajawinel ri Egipto che xeroqataj ri e'ajisra'el, k'atek'uri', ri e'ajisra'el kiwa'lisam ri kiq'ab' chikaj xekanaj kanoq. ⁹Ri e'ajegipto xe'koqataj, k'atek'uri', aretaq chi', e'uxinaq' chuchi' ri polow, xe'iriqitajoq kumal konojel ri ukej ri Faraon, ri uch'ich' rech ch'o'j, ri winaq rech taq ri ch'ich' e ri erajch'o'jab', chunaqaj ri Pi-Hajiro, chuwach ri B'a'al Sefon. ¹⁰Rumal rech che naqaj chik k'o wi ri Faraon, ri e'ajisra'el kkiwa'lisaj ri kiwoq'och chikaj, kkilo che ri e'ajegipto epetinaq uloq che ke'oqataxik. Sib'alaj kkixib'ij kib' e kkiraqajej kichi' chuwach ri Yahweh.

¹¹K'atek'uri', kkib'ij chrech ri Mo'ises: «¿La xa man k'o ta kujmuq wi Egipto, che xujak'am uloq arech kujikamoq pa ri tz'inalik ulew? ¿Jas xab'an chqech che xujel uloq pa ri Egipto? ¹²¿La man xqab'ij ta ri' chawech pa ri Egipto: chujaya' kanoq, ri uj kqaj ke'qapatani' ri e'ajegipto, rumal rech che are utz ri' chuwach che kujkam pa ri tz'inalik ulew?».

¹³Ri Mo'ises kub'ij chkech ri siwantinimit: «Mixib'ij b'a' iwib', chikojo' ichoq'ab' e kiwil na ri' ri jastaq uwach kub'an na ri Yahweh chikoloxik pa we jun q'ij ri', rumal rech che ri e'ajegipto ke'iwil chanim ri', man k'o ta jumul ri' ke'iwil chi na chwe'q kab'ij. ¹⁴Ri Yahweh kch'o'jin na ri' piwi' ri ix rumal rech che kutoq'ob'isaj iwach e xaq jeri' ja'maril ri' kixk'o'ji' ri ix».

Ri e'ajisra'el pa ri polow

¹⁵Ri Yahweh kub'ij chrech ri Mo'ises: «¿Jas che karaqaqej na achi' chnuwach? chab'ij b'a' chkech ri e'ajisra'el arech kkichap kib'e.

¹⁶E ri at chawa'lisaj b'a' ri ach'imi'y, chalik'a' b'a' ri aq'ab' puwi' ri polow e chajacha' b'a' uwach arech ri e'ajisra'el, keq'ax chkaqan panik'aj chrech. ¹⁷Ri in kinb'an na ri', arech ri e'ajegipto kakikoworisaj ri kanima', kkichap anima' che keoqataxik ri e'are', xa jek'uri' nimalaj nuq'ijil na kinb'an ruk' ri k'ax kuriq ri Faraon, ri k'ax kkiriq konojel ri e'uwinaq rech ch'o'j, ri kich'ich' e ri e'uwinaq che kuk'am ri kej. ¹⁸Ri e'ajegipto, kketa'maj ri' che in, ri in Yahweh, aretaq chi' kinb'an na nuq'ijil ruk' ri k'ax kuriq ri Faraon, ri uch'ich' e ri uwinaq che kuk'am ub'i ri kej».

¹⁹Ri Anjel che rech ri Yahweh, che nab'e chkiwach ri e'ajisra'el, kujik' kan rib' e kb'e kan chkij ri e'are', xoquje' ri sutz' che nab'e chkiwach, kkanaj kan chkij. ²⁰Kk'oji' chkixo'l ri e'ajisra'el e ri e'ajegipto. Sib'alaj q'equ'm ri sutz' e jeri' xuq'axij ri jun aq'ab' e rumal weri', man xuya taj che kkiriq' kib'.

²¹Ri Mo'ises, kulik' ri uq'ab' puwi' ri polow e ri Yahweh, xutaq uloq pa ri jun aq'ab' ri' jun nimalaj kaqiq' che petinaq uloq pa ri relb'al q'ij, xchaqi'jarik e xujach uwach ri polow.

²²Ri e'ajisra'el, xe'ok chakaqan panik'aj che ri polow e ri ja' jeri' jacha jun tapya xub'an chkech, pa ri kikyaaq'ab' e pa ri kimox.

²³Ri e'ajegipto, xe'ok ub'i pa ri polow che koqataxik, ruk' ri ukej ri Faraon, ri uch'ich' e ri achijab' che erech ch'o'j.

²⁴Aretaq chi' kel chi uloq ri q'ij; ri Yahweh kka'y uloq pa ri sutz' e pa ri usib'al ri q'aaq' e kril uloq ri k'olb'al ek'o wi ri e'ajegipto, k'atek'uri' xusach kiwach, man kkich'ob' ta chik su ri kkib'ano. ²⁵Ri Are', xretzelaj ri ub'inb'al ri kich'ich', xa jek'uri', ruk' k'ax keb'inik.

Rumal k'uri', ri e'ajegipto kkib'ij: «Chujanimajoq chkiwach ri e'ajisra'el, rumal rech che ri Yahweh k'o kuk' ri e'are' e tajin kch'o'jin quk' ri uj, uj ajegipto, rumal kutoq'ob'isaj kiwach ri e'are'».

²⁶Ri Yahweh, kub'ij chech ri Mo'ises: «Chalik'a' ri aq'ab' puwi' ri polow e ri ja' ktzalej wa' pakiwi' ri e'ajegipto, puwi' ri kich'ich' e pakiwi' ri winaq che kuk'am ri kej».

²⁷Ri Mo'ises xulik' chi ri uq'ab' puwi' ri polow e aretaq chi' xel uloq ri q'ij, ri polow xtzalij chi pa ri uk'olb'al. Ri e'ajegipto, kkaj ke'animaj chuwach, k'atek'ut, chi are xkitaqalb'ej. Xa jek'uri', ri Yahweh xuchasaj tzij pakiwi' ri e'ajegipto panik'yaj chrech ri polow. ²⁸Ri ja', xtzalej pa uk'olb'al e xuch'uq uwi' ri jetaq ch'ich', ri eb'enaq chrij kej e pakiwi' konojel ri winaq che erech ch'o'j eruk'am ub'i ri Faraon, ri e'are' che xe'ok pa ri polow che ke'oqataxik ri e'ajisra'el man k'o ta jun chkech xuya'o xanimajik. ²⁹K'atek'uri', ri e'ajisra'el, chkaqan xeq'ax panik'aj che ri polow e chaqi'j, ri ja' jeri' jacha jun tapya kub'an pa ri kikyaaq'ab' e pa ri kimox.

³⁰Pa we jun q'ij ri', ri Yahweh, xe'ukol ri e'ajisra'el pa kiq'ab' ri e'ajegipto; ri e'ajisra'el, xe'kilo ekamkoj chuchi' ri polow. ³¹Ri e'ajisra'el, xkilo ri nimalaj uchuq'ab' xukoj ri Yahweh chkech ri e'ajegipto, xkixib'ij kib' chuwach ri Yahweh, xekojon chrech Are', xoquje' xekojon chrech ri Mo'ises, che are upataninel.

Ri ub'ix ri Mo'ises

15¹K'atek'uri', ri Mo'ises e ri e'ajisra'el, xeb'ixon chrech ri Yahweh.

Xkib'ij:

Ri in kinb'ixon chuwach ri Yahweh,

rumal rech che xnoj
 che uremelik utik'ilik,
 xe'uk'yaq pa ri polow,
 ri kej e ri winaq ukejb'em.
²Ri Yah (weh), are nuchuq'ab'
 e are nub'ix,
 are Are' ri nukolotajem.
 Are are' Nudyos
 e sib'alaj kinmaltyoxij chrech,
 are Udyos ri nutat,
 che sib'alaj utz uq'ijilaxik kinb'ano.
³Ri Yahweh, are jun che rech ch'o'j,
 Yahweh ub'i' ri are'.
⁴Ri jetaq uch'ich'
 ri Faraon e ri uwinaq,
 xe'uk'yaq ub'i pa ri polow;
 ri e'utz taq uwinaq che ri ch'o'j
 xe'ub'iq' ub'i ri polow;
⁵xuch'uq' kiwi' ri nimalaj taq siwan,
 xek'is ub'i chuxe' jeri' jacha jun ab'aj.
⁶Ri awikyaq'ab', Yahweh,
 xuk'ut ri achuq'ab',
 ri awikyaq'ab', Yahweh,
 kuk'is tzij pakiwi' ri ek'ulel.
⁷Rumal ri nimalaj aq'ijil,
 kachup kiwach ri e'ak'ulel;
 kyakataj ri uq'aq'al awoyowal,
 e ke'uporoy ub'ik jacha ri k'im.
⁸Rumal ri ruxlab'al atza'm,
 ri jetaq ja' xumulij xuriq rib',
 ri jetaq ja', xewa'lajik jeri' jacha
 jun tapyax kib'ano,
 ri jetaq siwan xkanajik chuxe'
 ri uk'u'x ri polow.
⁹Xub'ij ri k'ulel:
 «Ri in kinb'e na che ke'oqataxik
 e ke'inriqa' ri',
 kinjach na ri' ri jastaq kech
 che kintoqij chkech,
 knoj ri' ri wuxlab'al chrech
 ki'kotemal rumal ri kinb'ano;
 kinwesaj na uloq
 ri nuch'ich' rech ch'o'j,
 e pa ri nuq'ab' ri' ke'inkamisaj ri e'are'».

¹⁰Xataq uloq ri axut'b'al
 e ri polow xuch'uq' kiwi' ri e'are',
 xek'is ub'i chuxe' jacha ri ploma
 pa ri nimalaj taq ujonon ri polow.

¹¹Yahweh, ¿jachin jeri' jacha ri at,
chkixo'l ri edyos?

¿Jachin jeri' jacha ri at,
che at remelik at tik'ilik
pa ri tyoxlaj ab'antajik,
che xib'ib'al e mayib'al taq kub'ano?

¹²Xalik' ri awikyaq'ab'
e xe'ub'iq ub'i ri ulew.

¹³Xak'am ub'e ruk' ri atoq'ob'
ruk' ri atoq'ob', xak'am ub'e we tinimit
ri' che at xatkolowik,
ri achuq'ab', xuk'am ub'i kib'e
pa ri tyoxlaj awachoch.

¹⁴Xkita utzijol weri' ri jetaq tinimit
e xkixib'ij kib',
xk'oji' q'oxomal chkech ri Filiste'a.

¹⁵Konojel ri ekanimal ri Edom,
xkixib'ij kib',
ri e'ajawinel pa ri Mo'ab', xeb'irb'itik,
konojel ri winaq pa ri Kana'an,
man ewinaq ta chik.

¹⁶Man kkina' ta chik
e xib'rikil xok chkech ri e'are',
ri uch'uq'ab' ri aq'ab'
xe'umemerisaj jacha jun ab'aj,
tza k'ate' xok'ow
ri siwan atinimit Yahweh,
tza k'ate' xq'axik
ri siwan atinimit che xakolo.

¹⁷At ke'ak'am ub'i ri e'are' e ke'atik
puwi' ri juyub' che awechb'al ri at,
chi pa ri jun k'olb'al jawi' xakoj wi
ri awachoch ri at, Yahweh,
pa ri tyoxlaj awachoch, Ajawxel,
che are ri aq'ab' at xb'anowik.

¹⁸¡Ri Yahweh, kajawanik
ri' chub'eq'ij chub'esaq!».

¹⁹Aretaq chi' ri ukej ri Faraon, ri ch'ich' rech ri ch'o'j e ri winaq xe'ok pa ri polow, are ri Yahweh xb'anowik che ri jetaq ja' ktzalij pa uk'olib'al e pakiwi' ri e'are', k'atek'uri', ri e'ajisra'el xeb'in ruk' ri keqa'n pachaqi'j e panik'aj chrech ri polow.

²⁰Ri Myri'am che q'axel utzij ri Dyos e ranab' ri A'aron, xuk'am ukoq jun alaj b'or e konojel ri ixoqib' xkiterne'b'ej ruk' alaj taq b'or, ruk' xojoj e ruk' b'ix.

²¹E ri Myri'am kukamulij ub'ixonik:

Chixb'ixon chrech ri Yahweh,
rumal rech che ri are' xno'j chrech
uremelik utik'ilik,
xe'uk'yaq pa ri polow,

ri kej e ri winaq.

Ri taq ja' rech ri Mara

²²Ri Mo'ises xe'uk'am ub'i ri e'ajisra'el pa ri polow rech ri Patz'an, xkisuk' b'i pa ri tz'inalik ulew rech ri Shur. Xeb'in oxib' q'ij pa ri tz'inalik ulew e man k'o ta ja' xkiriqo. ²³Xe'opan pa ri Mara, k'atek'uri', man xuya taj kkitij ri ujonon ri Mara rumal rech che k'a, rumal k'u wa', we k'olib'al ri' ub'i' Mara. ²⁴Ri siwantinimit xewixwatik e xewa'laj chrij ri Mo'ises e kkib'ij: «¿Jas k'u kqaqumuj wa'?».

²⁵K'atek'uri', ri Mo'ises kuraqej uchi' chuwach ri Yahweh e ri Yahweh xuk'ut jun ch'aqap che' chuwach, ri are' xuk'yaq pa ri ja' e ri ja' xujal ki', utz chik ktijowik.

Pa we k'olib'al ri', xuya' ub'ixik jun tzij e jun pixab' chkech, e chila' xuk'ajisaj kiwach ri e'are'.

²⁶K'atek'uri', kub'ij:

«We qastzij kata ri uch'ab'al ri Yahweh, che Adyos e kab'ano ri suk' chuwach ri Are', we kakoj pa ri axikinik ri utaqanik e kak'olo' ri upixab'; ronojel ri itzel che xe'inch'iy ri e'ajegipto ruk', man kink'yaq ta paw'i ri at, rumal rech che in ri in Yahweh ri katinkunaj ri at».

²⁷K'atek'uri', xe'opan pa ri Elim, jawije' k'o wi kab'lajuj b'ulb'ux e oxk'al lajuj kko e chila' xekanaj wi kanoq, chunaqaj ri ja'.

Ri mana e ri saqko'r

16¹Ke'el ub'i pa ri Elim e konojel ri komon kech ri e'ajisra'el ke'opan pa ri tz'inalik ulew Sin, che k'o pa ri b'e chuxo'l ri Elim e ri Sina'i, ke'opan pa ri o'lajuj job' q'ij rech ri uk'ab' ik' che xe'el ub'ik pa ri Egipto. ²Konojel ri komon kech ri e'ajisra'el kkimajij wixwatem chrij ri Mo'ises e ri A'aron aretaq chi' ek'o pa ri tz'inalik ulew.

³Ri e'ajisra'elita kkib'ij chkech: «¿Utz ri' weta ri uj xujkam rumal ri uq'ab' ri Yahweh pa ri utinimit ri Egipto, aretaq chi' ri uj, uj t'uuyul chunaqaj ri t'u'y taq ti'j e ri uj k'o sib'alaj qakaxlanwa kaqatijo! Je' nak'ut, ri ix kujik'am uloq pa we tz'inalik ulew ri' arech qonojel kujekam chrech wi'jal».

⁴Ri Yahweh kub'ij chrech ri Mo'ises: «Ri in kintaq na uloq jun jab' rech ri kaxlanwa xas chikaj uloq. Ri winaq ke'el ub'i ri' ronojel q'ij che umolik ri rajawaxik chkech jun q'ij, ri in kinwaj ke'inkoj ri e'are' pa ri k'ax arech ke'inwil ri e'are' we keb'inik on man keb'in taj pa ri nutzij. ⁵K'atek'uri' pa ri uwaq q'ij, aretaq chi' kkisuk'umaj na ri jastaq kech xkimol uloq, rech kamul ri' ri kkik'am na uloq chuwach ri ronojel taq ri q'ij kanoq».

⁶Ri Mo'ises e ri A'aron kkiya' ub'ixik chkech konojel ri e'ajisra'el: «Pa xre'qal ukamik ri', ri ix kiweta'maj che are ri Yahweh xixresaj uloq pa ri Egipto ⁷e aq'ab'il, ri ix kiwil na ri' ri uq'ijil ri Yahweh. Rumal rech che ri are' xuta' ri iwixwitem puwi' ri Yahweh. ¿Uj jas k'u ri uj che ri ix kib'ij ri itzel taq tzij paqawi'?».

⁸Ri Mo'ises kub'ij: «Ri Yahweh kuya' na ri' chiwech pa we jun chre'qal ri', ri ti'j arech kitijo e aq'ab'il kuya' na ri' sib'alaj kaxlanwa chiwech, rumal rech che ri Yahweh xuto ri wixwitem kib'an puwi' ri are'. ¿Uj jas k'u ri uj? Man chqij ta ri uj kixwixwitik wi, xane chrij ri Yahweh».

⁹Ri Mo'ises kub'ij chrech ri A'aron: «Chab'ij chkech ronojel ri komon kech ri e'ajisra'el: chixqeb' chuwach ri Yahweh, rumal rech che xuta' ri iwixwitem». ¹⁰Tajin na kch'aw ri

A'aron chkiwach konojel ri e'ajisra'el, tek'uri', keka'y pa ri tz'inalik ulew, e xas chanim ri uq'ijil ri Yahweh kuk'ut rib' pa ri sutz'.

¹¹Ri Yahweh kch'aw ruk' ri Mo'ises e kub'ij chrech: ¹²«Ri in xinta' ri itzel taq tzij kkib'ij ri e'ajisra'elitas. Chab'ij b'a' chkech: chaq'ab' ri ix kitij na ri' ri ti'j e aq'ab'il kinojisaj na iwib' chrech sib'alaj kaxlanwa. K'atek'uri' ri ix kiweta'maj na ri' che in, Inyahweh, in ri Inidyos».

¹³Pa ri jun xre'qal ri' kepe ri esaqko'r e kkich'uw uwi' ronojel ri kik'olb'al ek'owi e aq'ab'il chi aq'anoq k'o ri xaqk'aj che usutum rij ronojel ri kik'olb'al. ¹⁴Aretaq chi' ri xaqk'aj ri' kaja'r ub'ik, kuk'ut rib' cho ri tz'inalik ulew jun alaj jas uwach che jeri' jacha ri saqtew k'o cho ri ulew.

¹⁵Aretaq chi' ri e'ajisra'elita kkil weri' kkib'ij chb'il taq kib': «¿Jas wa' weri'?»). Rumal rech che man keta'm taj jas ri' weri'. Ri Mo'ises kub'ij chkech: «Are wa' ri kaxlanwa che xuya ri Yahweh chiwech arech kitijo tzuqb'al iwech. ¹⁶Are wa' ktaqan ri Yahweh chrech: Chimolo' ronojel ri kixkowin chutijik, jun pajb'al (gomor) chrech chjujunal winaq. Ri ix kik'am ub'i iwe jeri' ix joropa' winaq pa ri tz'um iwachoch».

¹⁷Ri e'ajisra'elita jeri' umolik kkib'ano, enik'aj nim kkimolo, e k'u enik'aj chik xa jub'iq'. ¹⁸Aretaq chi' kkipaj ruk' ri pajb'al, ri nik'aj che nim xkimolo man k'o ta uwi' ri kech e ri nik'aj chik che xa jub'iq xkimolo, man k'o ta kraj ri kech. Konojel k'o ri kech che kekowin che utijik.

¹⁹Ri Mo'ises kub'ij chkech: «Mik'ol ri rech chwe'q chi aq'anoq». ²⁰Ek'o nik'aj man kkita' taj ri xub'ij ri Mo'ises e kkik'ol ri rech chweq chik, k'atek'ut kok ri ixjut chupam e kq'iyik. Ri Mo'ises kpe sib'alaj royowal chkech. ²¹K'atek'uri' kkimolo ronojel taq aq'ab'il, ronojel ri kekowin chutijik, e weri' kja'rik aretaq chi' kmiq'irisan ri q'ij.

²²Tek'uri'ri pa ri uwaq q'ij, ri e'are' kkimol ri kaxlanwa rech kamul, keb' pajb'al rech chjujunal winaq. E konojel ri ekinimal rech ri komon kkib'ij weri' chech ri Mo'ises. ²³Tek'uri' ri are' kub'ij chkech: «Are wa' ri xub'ij ri Yahweh chwech: chwe'q are jun q'ij rech nimalaj uxlanem, jun tyoxlaj q'ij (sab'ado) rech ri Yahweh. Chitzaka' kanoq ri jastaq che ri ix kiwaj kitzako, chipoq'owisaj ri jastaq che ri ix kiwaj kipoq'owisaj kanoq e ronojel ri uqax chik'olo' kanoq rech chwe'q».

²⁴Ri e'are' kkik'ol ri rech chweq' chik jeri' jacha xtaqan ri Mo'ises chkech; e man k'o ta k'ax kub'ano e man k'o ta ri ixjut kuq'iyisaj. ²⁵Ri Mo'ises kub'ij: «Kamik kitij weri' rumal rech che we q'ij ri' jun q'ij rech ri Yahweh, e pa we jun q'ij ri' man k'o ta kiriq' ri' pa ri ulew. ²⁶Waqib' q'ij kimolo, k'atek'ut pa ri uwuq q'ij, che are ri q'ij sab'ado, man k'o ta ri'».

²⁷K'atek'ut pa ri uwuq q'ij ek'o winaq ke'el ub'i chrech umolik e man k'o ta kkiriqo. ²⁸Ri Yahweh kub'ij chech ri Mo'ises: «¿Qas jampa na ri' che man kiwaj taj kitatab'ej ri nutzij e ri nupixab'?» ²⁹Je' nak'ut, ri Yahweh xuya' chiwech ri sab'ado; rumal k'u weri', pa ri uwaq q'ij kuya' chiwech loq' rech keb' q'ij kik'ol kanoq ri kaxlanwa. Iwonojel chixkanaj kan pa ri ik'olb'al. Mixel ub'ik pa ri uwuq q'ij». ³⁰K'atek'uri' ri winaq man k'o ta chak kkib'ano pa ri uwuq q'ij. ³¹Ri rachoch ri Isra'el kukoj ub'i' weri' mana. Ri are', jeri' jacha ri rija' kulanto, saq jacha ri salwa't, ri una'ik jeri' jacha ri uwa'lche'.

³²Ri Mo'ises kub'ij: «Ri Yahweh ktaqan chech weri': chinojisaj jun pajb'al rech mana e chik'olo' kanoq kech ri iwija'lil, arech kkil ri kaxlanwa che xinya' in chiwech pa ri tz'inalik ulew, aretaq chi' ri in xixinwesaj uloq pa ri tinimit Egipto».

³³Ri Mo'ises kub'ij chrech ri A'aron: «Chak'ama' ub'i jun q'eb'al e chaya'a' chupam jun pajb'al mana e chakojo' chuwach ri Yahweh arech kkanaj kan chila' chkiwach ri iwija'l».

³⁴Jeri' jacha xtaqan ri Yahweh chrech ri Mo'ises, ri A'aron kukoj chuwach ri Tz'um Ja rech ri Tzij arech kkanaj chila'.

³⁵Ri e'ajisra'el xkitij ri mana kawinaq junab', chi k'ate' xe'opan pa jun ulew jawi' ek'o wi winaq; xkitij ri mana k'ate' xe'opan chunaqaj ri Kana'an. ³⁶Ri pajb'al (gomor) jun ulajuj uch'aqapil chrech ri pajb'al.

Ri ja' kel uloq cho ri Ab'aj

17¹Konojel ri komon kech ri e'ajisra'el, ke'el ub'ik chi pa ri tz'inalik ulew Sin rumal che jeri' ri utaqanik ri Yahweh, arech kkitaqej ri kib'e pa nik'aj taq k'olb'al chik, k'atek'uri' kekanaj pa ri Refidim. K'atek'uri' chila' ma k'o ta ja' kkiriqo rech kkiqumuj. ²Ri winaq kech'o'jin ruk' ri Mo'ises, kkikb'ij chrech: «¿Chaya' b'a' ri joron chqech che ri kqaqumuj!». Ri Mo'ises kub'ij chkech: «¿Jasche che ri ix kixch'o'jin wuk'? ¿Jasche che ri ix kib'an k'ax chrech ri Yahweh?». ³Ri winaq kekam chrech ri chaqi'j chi' e rumal na k'uri' k'ax kech'aw chrech ri Mo'ises: «¿Jasche che ri at kujawesaj uloq pa ri Egipto? ¿La xa ki'nakamisaj che chaqi'jchi', ri in, ri ewak'uwa'l e ri jetaq nuchikop?». ⁴Ri Mo'ises kuraqagej uchi' chuwach ri Yahweh e kub'ij chrech: «¿Jas kinb'an na ri' chkech we winaq ri'? Xa ruk' jub'ik' chik e ri e'are' kinkik'yaq la' cha'b'aj».

⁵Ri Yahweh kub'ij chrech ri Mo'ises: «Jat, chatnab'ejoq chkiwach ri winaq e che'ak'ama' ub'i ejujun ekanimal winaq rech ri Isra'el; chawek'aj ub'i ri jun che' paq'ab', che ruk' xatoka'ta' ri nim ja' e jat ub'ik. ⁶Je' nak'uri', ri in, in k'o ri' awuk' puwi' ri jun ab'aj pa ri Horeb'. Katok'ata' na ri' ri Ab'aj, e kel na uloq ri' ri ja' pa ri ab'aj arech ri winaq kkiqumuj». Ri Mo'ises xub'an weri' chkiwach ri enim taq winaq rech ri Isra'el. ⁷Kukoj ub'i' we k'olb'al ri' Massa e Merib'a, rumal rech che ri e'ajisra'el xkitzujuk ri ch'o'j e xkib'an k'ax chrech ri Yahweh e xkib'ij: «¿La k'o ri Yahweh quk' on man k'o taj?».

Ri ch'o'j ruk' ri Amaleq

⁸Ri e'ajamalesita kepetik e ke'ich'o'jin kuk' ri e'ajisra'el pa ri Refidim. ⁹Ri Mo'ises kub'ij chrech ri Josu'e: «Che'acha'a' ub'i ejujun achijab', chwe'q katel ub'ik e katech'o'jin ruk' ri Amalek; ri in kinkanaj kan ri' puwi' ri juyub', e pa ri nuq'ab' kinwuk'aj ri uch'imi'y ri Dyos». ¹⁰Ri Josu'e kub'an ri xtaqan ri Mo'ises chrech, kab'e chrech ri ch'o'j ruk' ri Amalek, e ri Mo'ises, ri A'aron e ri Hur, kepaqi' puwi' ri juyub'. ¹¹K'atek'uri' kk'ulmatajik che aretaq chi' ri Mo'ises k'o ri uq'ab' chikaj, utz chrech ri Isra'el, e aretaq chi' kuqasaj, are utz chrech ri Amalek. ¹²Rumal rech che sib'alaj k'ax chi ri uq'ab' ri Mo'ises, kkikoj jun ab'aj chuxe' ri are'. Kt'uyi' puwi', k'atek'uri' ri A'aron e ri Hur kkich'elej ri uq'ab', jun chkech pa ri jun utzalmal e ri jun chik pa ri jun utzaltmal chik.

Ri uq'ab' kuq'i'o jeri' kkanajik chi k'ate' kqaj ri q'ij. ¹³Ri Josu'e xch'akan puwi' ri Amalek e xe'ukamisaj ri e'uwinaq ruk' ri ch'ich' rech ch'o'j. ¹⁴Ri Yahweh kub'ij chrech ri Mo'ises: «Chatz'ib'aj weri' pa jun wuj arech kkanaj jun na'tisab'al rech e chab'ij chrech ri Josu'e che ri in kinchup na ri' ri na'tisab'al rech ri Amalek chuxe' ronojel ri kaj». ¹⁵K'atek'uri', ri Mo'ises kuyak jun ab'aj rech tab'al toq'ob' e kukoj ri ub'i Yahweh-Nissi. ¹⁶Rumal rech che kub'ij: «Ri uche' ri Yahweh pa ri q'ab'aj; ri Yahweh kub'an ri ch'o'j ruk' ri Amalek chub'eq'ij chub'esaq».

Ri Jetro e ri Mo'ises

18¹Ri Jetro chuchqajaw rech ri Madi'an, uji' ri Mo'ises, xuta' utzijol ronojel ri jastaq che xub'an ri Dyos chrech ri Mo'ises e chkech ri e'uwinaq ri Isra'el, ri resaxik ri Isra'el xub'an ri Yahweh pa ri Egipto.

²Ri Jetro, tata'i uji' ri Mo'ises, kuk'am ri Sefora, ri xub'an na rixoqil ri Mo'ises chrech, ri ixoq ri' che xujach ub'ik ri Mo'ises ³kuk' ri ekeb' uk'ojol. Jun chkech e'are', ub'i Guersom, rumal rech che ri Mo'ises xub'ij «ri in, in jun kaxlan winaq pa jun kaxlan ulew», ⁴ri jun chik ub'i Eli'eser rumal rech che ri Mo'ises xub'ij, «Ri Udyos ri nutat are are' to'l wech e are are' xinuto'o chuwach ri uq'ab' ri Faraon». ⁵Ri Jetro che uji' ri Mo'ises, kopan ruk' ri Mo'ises, eruk'am ub'i ri keb' uk'ojol e ri rixoqil pa ri tz'inalik ulew, jawije' ujeqeb'am rib' ri Mo'ises pa ri tz'um rachoch, chunaqaj ri ujuyub'al ri Dyos.

⁶Kub'ij chrech ri Mo'ises: «In ri in aji' Jetro, ri in xinpe awuk', ruk' ri awixoqil e ri keb' awalk'uwa'l». ⁷Ri Mo'ises kel uloq che uk'ulaxik ri uji', kxuki' puwi' ri ulew chuwach ri are', kutz'umaj ri are', kkiya rutzil kiwach chb'il kib' e ke'ok ub'i pa ri tz'um ja. ⁸Ri Mo'ises kub'ij chrech ri uji' ronojel ri jastaq che xub'an ri Yahweh chrech ri Faraon e chkech ri e'ajegipto rumal ri utoq'ob'isaxik kiwach ri Isra'el, ronojel ri k'ax xkiriq pa ri b'e e che ri Yahweh xe'uto'o' ri e'are'.

⁹Ri Jetro kki'kotik rumal ronojel ri utzil che xub'an ri Yahweh chrech ri Isra'el, e che xuto' kiwach pa kiq'ab' ri e'ajegipto. ¹⁰Ri Jetro kub'ij: «Tewchi'talik ri Yahweh che xuto' iwach pa ri kiq'ab' ri e'ajegipto e chuwach ri uq'ab' ri, Faraon, che xuto' kiwach ri winaq chuwach taq ri k'ax pa ri Egipto. ¹¹Kamik ri', ri in weta'm che ri Yahweh are nimalaj ub'antajik chkiwach konojel ri edyos».

¹²Ri Jetro ri uji' ri Mo'ises kuchi'j chrech ri Dyos jun holokosto e ri taq tab'al toq'ob'. Ri A'aron e konojel ri enim taq winaq kepetik e kewa' ruk' ri uji' ri Mo'ises chuwach ri Dyos.

Ri eq'atal taq tzij

¹³Chweq' chi aq'anoq, ri Mo'ises kt'uyi' che ub'anik q'atojtzij chkech ri winaq; e ri winaq etak'atoj kekanaj kan chuwach ri are' chi aq'ab'il k'ate' na b'enaq q'ij. ¹⁴Ri uji' ri Mo'ises, aretaq chi' kril ri jastaq che kub'an kuk' ri winaq kub'ij chrech: «¿Jasche, che at, atukel kb'an ri jastaq kuk' ri winaq? ¿Jasche, che at, att'uyul atukel e konojel ri winaq etak'atoj chawach chi pa ri aq'ab'il k'ate' na chaq'ab'?».

¹⁵Ri Mo'ises kub'ij chrech ri uji': «Rumal rech che ri winaq kepe wuk' che reta'maxik ri utzij ri Dyos. ¹⁶Aretaq chi' k'o jun kich'o'j, kepe wuk' ri in. Ri in kinb'an q'atojtzij pakiwi' e kink'ut chkiwach ri utzij ri Dyos e ri taq upixab'».

¹⁷Ri uji' ri Mo'ises kub'ij chrech: «¡Ri at man utz taj ri tajin kab'ano! ¹⁸Ri at sib'alaj katkos na la' e xoquje' kekos na ri' ri winaq awuk', rumal rech che we jun chak ri' sib'alaj nim chi na chuwach ri achuq'ab'; wa' weri', ri at man katkowin ta la' kb'an atukel. ¹⁹Kamik ri' chatatab'ej na ri nupixab' kinya' chawech arech ri Dyos kk'o'ji' awuk'. Ri at chatkanaj kan chuwach ri Dyos at tal toq'ob' pakiwi' ri winaq, e chaya' chuwach ri Dyos ri kich'o'j ri e'are'. ²⁰Chak'utu' b'a chkiwach ri jetaq tzij e ri jetaq pixab', chak'utu' chiwach ri utz b'e e ri utz che rajawaxik kb'anik.

²¹K'atek'ut che'acha' chkixo'l ri winaq ejujun taq achijab' che e'utz, e che kixib'im kib' chuwach ri Dyos, man kkik'ex ta ri kitzij, man kb'e ta kanima' ruk' ri pwaq, e che'akoj ri e'are' ekinimal ri millar, ekinimal ri o'k'al, ekinimal ri kawinaq lajuj e kinimal ri lajuj. ²²Ri e'are' kkib'an na ri' ri q'atojtzij pakiwi' ri winaq ronojel taq q'ij. Ronojel ri nim taq uwach k'ax, kkiya' na ri' chawach at, e ronojel ri alaj taq k'ax, kkib'an na ri' ri e'are' q'atojtzij puwi'. Chab'ana' b'a xa jub'iq' ra'lal ri aweqa'n, ri e'are' katkito' ri' chrech uk'amik ub'ik. ²³We kb'an weri', ri Dyos kuya' na ub'ixik ri' chawech ri utaqanik; weri' utz na k'u wa' chawech at e konojel we winaq ri' ketzalez na k'uri' ruk' utzil pa taq ri kachoch».

²⁴Ri Mo'ises kub'ano ri taq upixb'anik ri uji' e kub'an ronojel ri xub'ij chrech. ²⁵Ri Mo'ises ke'ucha' chkixo'l konojel ri Isra'el ejujun taq achijab', k'atek'uri' ke'ukoj ri e'are'

ekinimal ri winaq: ekinimal ri millar, kinimal ri o'kal, ekinimal ri kawinaq lajuj e kinimal ri lajuj. ²⁶K'atek'uri', ri e'are' kkib'an q'atojtzij pakiwi' ri winaq ronojel taq q'ij. Ronojel ri nim taq k'ax kkiya' chuwach ri Mo'ises, e ronojel ri alaj taq k'ax, are e'are' keb'anow q'atoj tzij puwi'.

²⁷K'atek'uri' ri Mo'ises kujach ub'i ri uji' arech kb'e ub'i pa ri utinimit.

Ri chapb'alq'ab' pa ri Sina'i

19¹Pa ri urox ik' chik che e'elenaq chi ub'ik pa ri Egipto, chi pa we jun q'ij ri', ri e'ajisra'el ke'opan pa ri tz'inalik ulew rech ri Sina'i. ²Ke'el ub'ik pa ri Refidim e ke'opan pa ri tz'inalik ulew rech ri Sina'i, k'atek'uri' kekanaj pa ri tz'inalik ulew ri'; ri Isra'el kkanaj chila' chuwach ri juyub'.

Majo'q ri chapb'alq'ab'

³Ri Mo'ises kpaqi' ub'i chuwach ri Dyos. Ri Yahweh kusik'ij ri are' chi ri juyub' uloq e kub'ij chrech: «Kab'ij na weri' chkech ri e'ajuparachoch ri Jakob', kaya na ub'ixik chkech ri e'ajisra'el:

⁴«Ri ix xilitaj iwumal ri jastaq uwach che xinb'an in chkech ri e'ajegipto e xilitaj iwumal jas ri ik'amik ub'ik xinb'ano puwi' ri uxik' ri xik e xixink'am uloq wuk' ri in. ⁵Kamik ri', we ri ix kitatab'ej ri nuch'ab'al e kik'ol pa ri iwanima' ri nuch'ab'al q'ab' iwuk', ri ix, kixokik ix wech in kixinwilo chkiwach konojel ri tinimit, rumal rech che ronojel ri uwachulew wech in. ⁶Ri in kixinwil na ri' ix jeri' jacha jun ajawib'al kech chuchqajawib', jun tyoxlaj tinimit». Are wa' ri tzij che kab'ij na at chkech ri e'ajisra'el».

⁷Ri Mo'ises kb'ek e ke'usik'ij ri enim taq winaq e kucholej chkiwach ronojel ri jastaq che xutaq ri Yahweh chrech, ⁸e konojel ri winaq junam kkib'ij: «Ronojel ri jastaq che xub'ij ri Dyos ri uj kqab'an na ri'». Ri Mo'ises xu'b'ij chrech ri Yahweh ri utzalijib'al kitzij ri siwantinimit.

Usuk'umaxik ri chapb'alq'ab'

⁹Ri Yahweh xub'ij chrech ri Mo'ises: «Ri in kink'ut na wib' chawach pa jun sutz', arecha' ri winaq kkito aretaq chi' ri in kinch'aw na awuk' e xa je' nak'uri' pa junalik kekojon chawech ri at». K'atek'uri', ri Mo'ises kub'ij chrech ri Yahweh ri kitzij ri siwantinimit.

¹⁰Ri Yahweh kub'ij chrech ri Mo'ises: «Chariqa' awib' kuk' ri winaq e chab'ana' b'a' che ri e'are' kkityoxrisaj we jun q'ij kamik ri' e ri jun q'ij chwe'q; chkich'aja' b'a' ri katz'yaq ¹¹e chkisuk'umaj kib' chrech ri kab'ij, rumal rech che kab'ij, ri Yahweh kqaj na uloq ri' chkiwach ri siwantinimit puwi' ri juyub' Sina'i. ¹²K'atek'uri', chakojo' ri jun q'atb'al chrech ri juyub' chkiwach ri winaq e chab'ij chkech: Mixpaqal uloq cho ri juyub' e mixchapchatik ukoq chuchi'. Jachi jun kuchap ukoq ri juyub' kkam ri'. ¹³K'atek'uri' man k'o ta jun winaq ri' kutzaq uqab' chrij; kk'yaq ri' ch'a'b'aj on kwortajik ri' ruk' taq ch'ab', kne'b'a' winaq on chikop man kk'asi' ta ri'. Aretaq chi' kch'awesax na ri ruk'a' wakax, ri e'are' kepaqi' ri' cho ri juyub'».

¹⁴Ri Mo'ises kqaj uloq cho ri juyub' e kopan kuk' ri siwantinimit arech kkityoxrisaj kib' ri e'are' e kkich'aj ri katz'yaq. ¹⁵K'atek'uri', kub'ij chkech ri winaq: «Chisuk'umaj b'a' iwib' rech ri kab'ij, chiq'ila' iwib' chrech ixoq».

Ri Dyos kuk'ut rib'

¹⁶Kab'ij chi aq'anoq, aretaq chi' kajach'un chi ri uxe'kaj sib'alaj xb'irir kuypa' e kaqulja, k'atek'uri' jun nimalaj sutz' kk'oji' puwi' ri juyub' e xtataj jun nimalaj roq'eb'al ruk'a' wakax, e pa ri k'olb'al ri', konojel ri winaq keb'irb'itik.

¹⁷Ri Mo'ises ktaqan chkech ri winaq che ke'el ub'ik pa ri kik'olb'al arech kkik'ulu' ri Dyos, k'atek'uri' kekanaj kan ikim chrech ri juyub'. ¹⁸Pa ronojel ri juyub' Sina'i, kq'alajin sib'alaj sib', rumal rech che ri Yahweh xqaj uloq pa ri q'aq'; kpaqi' ri sib' jeri' jacha jun nimalaj q'aq' e ronojel ri juyub' sib'alaj kb'iririk. ¹⁹Ri roq'eb'al ri ruk'a' wakax ko chi na kch'awik; ri Mo'ises kch'aw ruk' ri Dyos e ri are' kutzalijisaj uwach ri utzij ruk' ri kaqulja.

²⁰Ri Yahweh kqaj uloq pa ri juyub' rech ri Sina'i, puwi' ri juyub'. Ri Yahweh kusik'ij ri Mo'ises puwi' ri juyub' uloq e ri Mo'ises kapaqi' ub'ik. ²¹Ri Yahweh kub'ij chrech ri Mo'ises: «Chatqaj ub'ik e ja'b'ij chkech ri siwantinimit che man kkiq'axej ta ri q'atb'al che rilik ri Dyos, rumal rech che we jeri', sib'alaj ek'i na ri' kekamik. ²²Xoquje', ri echuchqajawib' che keqib' ruk' ri Dyos rajawaxik kkityoxrisaj na kib', arech ri rokib'al ri Yahweh, man kub'an ta k'ax chkech».

²³Ri Mo'ises kub'ij chrech ri Yahweh: «Ri siwantinimit man loq' taj kapaqi' cho ri juyub' Sina'i rumal rech che at xatb'in chqech: chakojo' jun k'ulb'at chuchi' ri juyub' e chaya' ub'ixik che awas ulew». ²⁴Ri Yahweh kub'ij: «Jat b'a, chatqaj ub'ik, k'atek'uri' katpaqi' chi uloq ri at e ri A'aron. K'atek'ut, ri echuchqajawib' e ri siwantinimit miqib' chunaqaj ri q'atb'al e mepaqi' uloq chuwach ri Yahweh, arech man kyakataj ta royowal chkech». ²⁵Ri Mo'ises kqaj uloq chkiwach ri siwantinimit e kub'ij chkech...

Ri lajuj pixab'

20¹Ri Dyos xuya' ub'ixik ronojel we taq tzij ri': ²«Ri in Yahweh, in Inadyos, ri in che xatinwesaj chi pa ri Egipto uloq e xatinwesaj chi pa ri ja uloq rech ri k'axalaj chak.

³Makoj jujun taq dyos chik chnuwach ri in.

⁴Man k'o ta jun wachb'al katz'aqo, uwachb'al ri k'o chikaj, on ri k'o cho ri uwachulew, ri k'o ikim, on ri k'o pa taq ri ja' chuxe' ri uwachulew.

⁵Matxuki' chkiwach we jetaq dyos ri' e me'apatanij ri e'are', rumal rech che ri in, Inyahweh, ri in Adyos, in jun Dyos inachixom che kinya na ri uk'oqb'al kimak ri etatxelab' pakiwi' ri alk'uwa'lxelab', pakiwi' ri eri' taq mam e ri kija'lil ri jachintaq kinkitz'i'laj, ⁶k'atek'ut ri in kinb'an ri utzil chkech ri emiles che kinkiloq'oq'ej e kkik'ol ri nupixab'.

⁷Mab'ij ri ub'i' ri Dyos ri Yahweh pa jun jas uwach che man tzij taj, rumal rech che ri Yahweh kuk'ajisaj uwach jachin kb'in ri ub'i' pa jun jas uwach che man tzij taj.

⁸Chana'tisaj ri q'ij ri sab'ado arech katyoxrisaj. ⁹Waqib' q'ij katchakun na ri' e kb'an na ronojel achak; ¹⁰k'atek'uri', ri uwuq q'ij, ri sab'ado kaya' chrech ri Yahweh ri Adyos. Man k'o ta jun chak ri' kab'ano ri at, ri ak'ojol, ri ami'al, ri apataninel, ri amokom ri taq achikop, xoquje' ri kaxlan winaq che jeqel chuchi' awachoch. ¹¹Rumal rech che waqib' q'ij, ri Dyos xub'an ri kaj e ri uwachulew, ri polow e ronojel jastaq k'o chuwach, k'atek'uri' xuxlan pa ri uwuq q'ij, e xa jeri', ri Yahweh xutewchi'j ri q'ij sab'ado e xub'an awas q'ij chrech.

¹²Nim che'awila' wi ri atat e ri anan, arech sib'alaj katk'asi' ub'ik chuwachulew che knajtanic ri jetaq q'ij xuya' ri Yahweh Adyos chawech.

¹³Makamisaj jun winaq.

¹⁴Matmakan ruk' ixoq achi.

¹⁵Matelaq'anik.

¹⁶Mab'ij jun tzij che man tzij taj puwi' ri ak'ulja.

¹⁷Marayij uwach ri rachoch ri ak'ulja. Marayij ri rixoqil ri ak'ulja, on ri upataninel, on ri umokon are', on ri uwakax, on ri ub'urix, man k'o ta jun jas uwach che rech ri ak'ulja karayij uwach».

¹⁸Konojel ri winaq kkil ri taq kaqulja, ri taq q'aq', ri roq'eb'al ri ruk'a' wakax e ri juyub' ruk' usib'al, sib'alaj kixib'im kib' e naj kekanaj kan chrech. ¹⁹Kkib'ij chrech ri Mo'ises: «Chatch'aw b'a' at quk' e ri uj kqata' na k'uri' ri kab'ij chqech; k'atek'ut mach'aw ri Dyos quk', rumal rech che kujkam na k'uri'».

²⁰Ri Mo'ises kub'ij chkech ri winaq: «Mixe'j iwib'. Wa' we upetik ri Dyos, xa jun kajmanik chiwech pa ri k'ax, arech ri uxib'rikil kkanaj iwuk' e jeri' man kixmakun taj». ²¹Ri siwantinimit naj kekanaj wi kanoq e ri Mo'ises kqib' ruk' ri q'eq' sutz' jawi' k'o wi ri Dyos.

Ri taq pixab' rech ri chapb'alq'ab'

Ri pixab' rech ri uk'olb'al ri tab'al toq'ob'

²²Ri Yahweh kub'ij chrech ri Mo'ises: «Chab'ij b'a weri' chkech ri e'ajisra'el: Xas ix xixilowik che xixinch'ab'ej chi chikaj uloq. ²³Ri ix mib'an ukoq naqaj chwech ri in, nik'aj taq dyos rech saq pwaq, xoquje' mib'an jetaq dyos rech q'an pwaq.

²⁴Chwech in, chab'ana' jun tab'al toq'ob' ruk' ulew, arech kachi'j chila' ri holokostos e ri tab'al taq toq'ob' rech riqoj ib', kachi'j ri e'alaj taq chikop e ri enim taq chikop. Pa ronojel k'olb'al jawije' ri in kinna'tisaj na wi ri nub'i', kinpe na ri' awuk' e ri in katintewchi'j na ri'. ²⁵We kb'an jun tab'al toq'ob' ruk' ab'aj, mab'an ruk' ab'aj che achakum, rumal rech che aretaq chi' kachakuj ri ab'aj ruk' ri ch'ich', xb'antaj itzel ri' chrech ri ab'aj. ²⁶Xoquje' man katpaqi' ta cho jun kmuk cho ri nuk'olb'al rech ri tab'al toq'ob', arech man kilitaj ta ri ach'analik chuwach ri are'».

Ri taq pixab' pakiwi' ri e'ajpataninel

21¹Are wa' ri taq pixab' che kaya' na ub'ixik. ²Aretaq chi' ri at kaloq' na jun ajpataninel ajheb're'o, ri are' kachakun na ri' waqib' junab' e pa ri uwuq junab' ktzaqapataj ub'ik ri' ri are', k'atek'uri', man k'o ta jun pwaq ri' kutojo rumal weri'.

³We ri are' xaq utukel xulik, ri are' kb'e ub'i ri' utukel e we k'o uloq rixoqil ruk', ri rixoqil kb'e ub'i ri' ruk'.

⁴We ri rajaw kuk'ulb'a' e ri rixoqil ke'uya' uk'ojol e kuya' e'umi'al, ri ixoqil e ri ralk'uwa'l kekanaj kan ri' ruk' ri ajaw e ri are' kb'e ub'i ri' utukel. ⁵K'atek'uri', we ri pataninel kub'ij: «Ri in kinloq'oq'ej ri wajaw, ri wixoqil e ri ewalk'uwa'l, ri in man kwaj taj kinb'e ub'ik», ⁶ri rajaw kuk'am ub'i ri' chuwach ri Dyos, kuqib'saj ukoq ri' chunaqaj ri uchi' ri ja chunaqaj ri tem; k'atek'uri' kuwor ri' ri uxikin e kkanaj kan ri' chrech patanajik pa junalik.

⁷We jun winaq kuk'ayij ub'i ri umi'al rech mokom, man loq' ta ri' kel uloq pa ri patanijik jacha ri ajpataninel achi.

⁸We ri are' man kqaj ta chuwach ri rajaw e man kraj ta uwach, loq' na k'uri' kloq' chi ub'i rumal jun winaq chik, k'atek'uri' man loq' ta ri' che ri rajaw kuk'ayij ub'i chrech jun kaxlan winaq, we k'ax kub'ana chrech ri ajpataninel.

⁹We ri rajaw kuya' ri are' chrech ri uk'ojol, chub'ana' ruk' jeri' jacha kuk' ri e'umi'al.

¹⁰We ri are' kuk'am chrech rixoqil, man kujik' ta ri' utz taq uwa, ri ratz'yaq e ri utzil chrech ri nab'e rixoqil. ¹¹We man utz ta uya'ik kub'an we oxib' jastaq ri', ri ajpataninel loq' ri' kb'e ub'ik e man k'o ta jun pwaq ri' kutoj kanoq.

Ri kamisanik

¹²Jachin kuch'ay jun winaq e kukamisaj, kkamisax na ri' ri are'. ¹³We ri are' man xraj taj xukamisaj ri jun winaq, k'atek'ut, are ri Dyos xya'ow puqab', ri in kink'ut na ri' chawach jun k'olb'al jawije' loq' kanimaj ub'i ri are'. ¹⁴K'atek'ut, ri jun achi che pa awatalik kukamisaj jun chik, ri at kab'oq na ub'i ri' ri are' chi pa ri nuk'olb'al rech ri tab'al toq'ob' arech kkamisax ri are'.

¹⁵Jachin kch'ayin chrech ri utat on chrech ri unan, kkamisax na ri' ri are'.

¹⁶Ri are' che krelaq'aj jun winaq –we kuk'ayij ri are' on we kriqitaj na ruk' ri are'– kkamisax na ri' ri are'.

¹⁷Jachin kuyaqsaqarisaj ri utat on ri unan, kkamisax na ri' ri are'.

Ri Ch'ayanik e ri sokonik

¹⁸We ek'o jujun taq achijab' kech'ojinik e jun chkech kuch'ay ri jun chik ruk' jun ab'aj on ruk' t'ok, e ri jun chik man kk'am taj, k'atek'ut rajawaxik kqaj pa ch'at, k'atek'uri', aretaq chi' najtajinaq chik pa ri ch'at kkowinik kwa'lajik, e loq' kb'linik ruk' jun uche', ¹⁹utz na k'uri' chrech ri jun ri xch'ayowik, k'atek'ut rajawaxik na k'uri' che kutoj ri uq'ij che xkanaj kanoq pa ch'at e rajawaxik che kukunaj ri are' chi k'ate' na ku'tzirik.

²⁰We jun winaq kuch'ay ri upataninel achi on ri umokom ixoq ruk' jun che' e ri are' kkam puq'ab', ri are' kok ri' chuxe' ri q'ataltzij rech ri tojb'alil uk'axel. ²¹K'atek'uri', we ri are' xk'asi' chi na jun q'ij on keb' q'ij chi aq'anoq, man kok ta ri' chuxe' ri tojb'alil uk'axel, rumal rech che ri are' xuloq' na k'uri' ri jun winaq ruk' ri pwaq.

²²We ek'o nik'aj achijab' kech'ojinik, e pa ri jun kich'o'j, kkich'ay jun yawab' ixoq e ksokitaj ri ak'al, k'atek'ut man k'o ta chik jun k'ax kuriqo, ri jun che xb'anow weri' kutoj na ri' ri pwaq chrech ri rajaw ri ixoq, kutoj na ri' ri pwaq che kkib'ij na ri eq'ataltzij. ²³K'atek'ut, we k'o jun chik k'ax kk'ulmatajik, kaya'taj na ri' ri k'aslemal chuwach ri k'aslemal, ²⁴kya'taj na ri woq'ochaj chuwach woq'ochaj, ri wareyaj chuwach wareyaj, ri aqanaj chuwach aqanaj, ²⁵jun k'atik chuwach jun k'atik, ri sokonik chuwach sokonik, ri ch'a'k chuwach ch'a'k.

²⁶We k'o jun achi kuch'ay ri uwoq'och ri upataninel achi on ri uwoq'och ri umokom ixoq e ri are' tzoq' kkanaj kan ri uwoq'och, kutzoqopij ub'i ri' ri are' rech uk'exwach ri uwoq'och. ²⁷K'atek'uri', we kuk'oqopij jun uware ri upataninel achi on ri umokom ixoq, kutzoqopij na ub'i ri' ri are', rech uk'exwach ri uware.

²⁸We jun ama' wakax kutoq' jun achi on jun ixoq ruk' taq ri ruk'a' e kukamisaj, kk'yaq na ri' cha'ab'aj ri ama' wakax e man ktijow ta ri' ri uti'j e ri rajaw kkanaj ri' pa ri utzil.

²⁹K'atek'uri', ri jun ama' wakax, we xas ub'anom uloq ri toq'onik ruk' taq ri ruk'a' e ri rajaw reta'm weri' e ma krilij taj e ri wakax kukamisaj jun achi on jun ixoq, kk'yaq na ri' cha'b'aj e xoquje' kkamisax na ri' ri rajaw.

³⁰We k'o pwaq kta chrech, rajawaxik kuya' ronojel ri kta'ik chrech arech kuloq' ri uk'aslemal. ³¹We kutoq'o e kukamisaj jun k'ojol ala on jun ali, are kterne'b'ex ri' we jun pixab' ri'. ³²We ri ama' wakax kutoq'o e kukamisaj jun ajpataninel achi on jun mokom ixoq, ri rajaw ri ama' wakax kutoj na ri' ri rajil juwinaq lajuj pwaq chrech ri kajaw e kk'yaq na ri' cha'ab'aj ri ama' wakax.

³³We jun winaq man kutz'apij ta kan uwi' jun jul on jun winaq kuk'ot jun jul e man kutz'apij ta kanoq uwi', k'atek'uri' jun ama' wakax on jun b'urix ktzaq ub'i chupan, ³⁴ri rajaw ri jun jul, kutoj na ri' ri rajil ri awaj, kuya' na ri' ri pwaq chrech ri rajaw e ri kaminaq chikop krechb'ej kanoq.

³⁵We jun ama' uwakax jun winaq kutoq' jun chik ama' wakax e kukamisaj b'i ri are', ri ekeb' rajaw kkik'ayij ri' ri jun ama' wakax che k'aslik kanoq, k'atek'uri' kkijach ri' ri rajil chkiwach e xoquje' kkijach ri kaminaq chikop chkiwach. ³⁶K'atek'ut, we s'ib'alaj eta'matalik chik che ri jun ama' wakax ktoq'onik e ri rajaw man xrilij taj, kuya' ri' jun ama' wakax pa uk'exwach ri ama' wakax xkamik e ri kaminaq chikop krechb'ej kanoq.

Jetaq chikop ke'elaq'axik

³⁷We jun winaq krelaq'aj jun ama' wakax on jun mo'ch chij, k'atek'uri' kukamisaj e kuk'ayij, kutoj ri' job' wakax pa uk'exwach ri ama' wakax e kijeb' chij pa uk'exwach ri mo'ch chij.

22¹We k'o jun elaq'om kriqitajik aretaq chi' tajin kuwor jun tapya e kuriq jun nimalaj sokajem che xas kukamb'ej ub'ik rumal ri ch'ay kb'an chrech, ri ukikel man k'o ta uk'axel ri' ktojik. ²K'atek'ut, kk'ulmataj weri' aretaq chi' elinaq chi uloq ri q'ij, ri ukikel k'o uk'axel ri' ktojik. Rajawaxik che ri are' kuya' uk'axel ri jastaq che ri xrelaq'aj. We ri are' man kkowin taj kuya' uk'axel, kk'ayix na ri' ri are' arech kutoj uk'axel ri xrelaq'aj. ³Ri chikop che xrelaq'aj, we b'oyix, b'urix on chij e kriqitaj ruk' are', kutoj na keb' raqan che uk'axel.

Ri pwaq ktojik rumal

che man kb'an taj ri ktaqan ri pixab'

⁴We jun winaq kub'an k'ax pa jun tikonb'al ulew che man rech taj on pa jun tikb'al uva rumal che kutzoqopij kan ri jetaq uchikop e kkitij ri tiko'n pa ri ulew ri', kuya na uk'axel ri' ruk' ri utzalaj taq utiko'n k'o pa ri rulew e pa ri utikonb'al uva.

⁵We k'o jun k'atnik e ri q'aq' kb'e pa taq ri k'ix, k'atek'uri', kupororej ub'i ri k'im che k'olom chik on ri ulew che tikom, ri jun che xt'iqow ri q'aq' kuya' na uk'axel ri' ri jastaq che xportajik.

⁶We k'o jun winaq kuya' pwaq on nik'aj jastaq chik chrech jun winaq chik arech kuk'olo ri are' e jun elaq'om krelaq'aj ub'i ruk' pa ri rachoch; we kriqitaj ri elaq'om, rajawaxik che kuya' kamul uk'axel ri xrelaq'aj. ⁷K'atek'uri', we man kkriqitaj ta ri elaq'om, ri rajaw ri ja kb'e na ri' chuwach ri Dyos arech kuya' ub'ixik che man k'o ta uq'ab' xukoj puwi' ri jastaq rech ri jun chik.

⁸Pa ronojel uwach taq k'ax chik, wene' jun b'oyix, jun b'urix, o jun chij, jun atz'yaq o jun chik jastaq che sachinaq e k'o jun winaq kub'ij: «Are weri'», ri k'ax ri' kya' na chuwach ri Dyos. Ri jun winaq che kuya ub'ixik ri Dyos, che are are' ri itzel winaq, kuya' na kamul uk'axel ri' chrech ri jun chik.

⁹We k'o jun winaq kuya' kan chrech jun winaq chik arech kuk'olo ri are', jun b'urix, jun b'oyix, on jun chij e ri chikop kkamik, on kurach'qij rib' jun raqan on wene' kelaq'ax ub'ik e man k'o ta jun winaq kliwik weri', ¹⁰jun tzij chuwach ri Yahweh kch'aw ri' pakiwi' ri keb' winaq ri' e kuk'ut na ri', we ri jun winaq che xuk'ol ri chikop ruk' ri jun chik, xukojo on man xukoj ta uq'ab' puwi' ri ujastaq ri jun chik. Ri rajaw kuk'am ub'i ri' ri jastaq che k'o na e ri jun che xuk'ol ri chikop man rajawaxik taj kuya' uk'axel.

¹¹K'atek'ut we ri chikop naqaj k'o wi chrech ri are' aretaq chi' xelaq'axik, kuya' jun uk'axel ri' chrech ri rajaw. ¹²We ri chikop xkamisax rumal jun itzel chikop chik, kuk'am na uloq ri' ri kaminaq chikop e man rajawaxik ta ri' kuya' na jun uk'axel.

¹³We jun winaq kuqaj jun chikop chrech jun chik e kq'ajtajik jun raqan on kkamik aretaq chi' man k'o ta ri rajaw, rajawaxik che kuya' na jun uk'axel. ¹⁴K'atek'ut, we k'o ri rajaw ri chikop aretaq kk'ulmataj weri', man rajawaxik taj kuya' jun uk'axel. We xa qajom ri chikop, ktoj na ri' chrech ri rajaw ri rajil ri qajomal.

Ri b'anoj k'ax chrech jun q'apoj ali

¹⁵We k'o jun achi utz kril jun ali che jamal uwach, man k'o ta ala towinaq e kkoz'ti' ruk' are', kutoj na ri' ronojel ri rajil ri tz'onoj e kuk'am na ri' che rixoqil. ¹⁶We ri utat ri ali man kraj taj kuya' ub'ik, ri achi kutoj na ri' ri pwaq che ktojik kech eq'apojib'.

Jujun taq pixab'

¹⁷Mak'asb'a' kanoq ri ixoq che ajitz ixoq.

¹⁸Ri jun winaq che kmakun ruk' jun chikop, kkamisax na ri' ri are'.

¹⁹Ri jun che kub'an jun tab'al toq'ob' chkech enik'aj dyos chik, kya ri' chuwach ri anatema.

²⁰Mach'ay ri kaxlan winaq e mab'an k'ax chrech, rumal rech che ri ix, ix kaxlan winaq xib'ano pa ri tinimit Egipto. ²¹Mich'ay jun malka'n ixoq on jun minor.

²²We ri at kach'ay ri are' e ri are' kuk'is uk'u'x chnuwach, ri in xas kinta wi ri k'isb'al ku'x kub'ano; ²³kw'alaj na ri' ri woyowal e kixuporoj na ri' e ri in kixinkamisaj na ri' ruk' ch'ich': ri iwixoqil kekanaj kan ri' emalka'nib' e ri iwalk'uwa'l kekanaj kan ri' emenorib'.

²⁴We ri at kaya' pwaq pa qajik chrech jun ak'ulja, on chrech ri meb'a che k'o awuk', ri at mata b'a' ral ri pwaq ri'.

²⁵We ri at kak'am kan ri ratz'yaq jun winaq rumal jun pwaq, katzalejisaj ri' chech ri are' aretaq chi' kqaj ri q'ij.

²⁶Rumal rech che are wa' ri uq'u', are wa' ri chuqb'al ub'aqil, ¿jas k'u kuko na ri' aretaq chi' kwarik? ;We ri are' kuk'is uk'u'x chnuwach, ri in kintatab'ej ri' ri are', rumal rech che ri in intoq'ob'isanel wachaj!

²⁷Mab'ij jun itzel tzij chrech ri Dyos e chrech jun kinimal ri siwantinimit.

Ri nab'e taq uwach tiko'n

e ri enab'e'al taq alk'uwa'lxel

²⁸Matb'iytajik che uya'ik chwech ri aq'inomal, k'ate' maya' chwech aretaq chi' katkowin chrech uyakik e maya' ri aqax chwech. Ri nab'e'al chkixo'l ri e'ak'ojol, kaya' na ri' ri are' chwech. ²⁹Xoquje' kb'an na ri' weri' kuk' ri nim taq chikop e ri alaj taq achikop; wuqub' q'ij kkanaj ri' ruk' ri unan, e pa ri wajxaqib' q'ij kaya' ri' chwech.

³⁰Ri ix, ix tyoxlajlaj taq winaq ri' chnuwach. Mitij ri uti'j jun chikop che xkamisax rumal jun ajjuyub'al chikop pa ri juyub', chik'yaqa' ub'ik chkech ri tz'i'.

Ri suk'il e ri ek'ulel

23¹Mab'ij jun tzijtal. Matb'e chrech uto'ik ri itzel winaq che uya'ik jun tzijtal chuwach ri q'atb'altzij. ²Maya' awach kuk' ri winaq rumal che xa ek'i arech kb'an ri itzel e maya' ub'ixik jun tzijtal kuk' ri ek'i winaq arech kk'ulela'xik ri suk'il, ³e mab'an toq'ob' chrech ri meb'a' pa ri q'atb'altzij rumal che meb'a'.

⁴We ri at kariqa' ri ama' ub'oyix on ri ub'urix ri ak'ulel, che sachinaq, rajawaxik che ri at kak'am ub'i chrech ri are'. ⁵We ri at kawil ri ub'urix ri jun winaq che kraj ri k'ax chawech, che tzaqinaq chuxe' ri reqa'n, majik' awib' che uto'ik; chab'ana' ri utzil chrech.

⁶Mab'an k'ax chrech ri usuk'il ri ameb'a' pa ri uq'atojtzij. ⁷Naj chatkanaj kan chrech jun jas uwach che man tzij taj. Makamisaj ri utz winaq on ri suk' winaq, rumal rech che ri in man kinb'an ta ri' suk' chrech jun winaq che k'o ri umak. ⁸Mak'am jun sipanik che kya chawech, rumal che ri sipanik kpotz'arisanik e kub'an k'ax chrech ri suk'alaj taq jastaq.

⁹Mab'an k'ax chrech ri kaxlan winaq. Ri ix iweta'm chik ri uk'aslemal ri kaxlan winaq, rumal rech che ri ix, ix kaxlan taq winaq pa ri tinimit Egipto.

Ri toq'ob'isab'al wach Junab' e ri Sab'ado

¹⁰Ri at, waqib' junab' ri' katik na ri awulew e kach'ak na ri' ri uwach. ¹¹K'atek'ut, pa ri uwuq junab' kaya' kanoq arech kuxlanik e xoquje' kaya' kan ri' ri uwach; ri emeb'a'ib' ek'o pa ri siwantinimit, are ketijow na ri' ri uwach e ri chikop are ketijow na ri' ri kkiya chi kan ri e'are'. Xoquje' jewa' kb'an na ruk' ri uche'al uva e ri uche'al ri olivo.

¹²Waqib' q'ij katchakunik e pa ri uwuq q'ij, ri at man k'o ta jun chak kab'ano, arech man kchakun ta ri awakax e ri ab'urix, arecha' kto'taj jub'iq' ri ruxlab'al ri ral ri amokom e ri kaxlan winaq.

¹³Chik'olo' ronojel ri xinya' ub'ixik chiwech e mib'ij kib'i' nik'aj taq dyos chik: muta' jun winaq weri' che kel uloq pa ri ichi'.

Ri jetaq nimaq'ij pa ri Isra'el

¹⁴Pa jun junab', ri at kb'an na ri' chwech oxib' nimaq'ij. ¹⁵Chajim q'ij ri' chawach ri nimaq'ij rech ri k'ak' kaxlanwa. Wuqub' q'ij katij na ri' ri k'ak' kaxlanwa jeri' jacha xinb'ij chawech, pa ri ik' rech Ab'ib', rumal rech che pa we ik' ri' xatel uloq pa ri Egipto. Matpe uloq chnuwach jamalik aqab'. ¹⁶Kachajij na ri' ri nimaq'ij rech ri nab'e taq uwach ri achak cho ri ulew e ri nimaq'ij rech ri makow triko pa ri uk'isb'al junab' e kak'am na uloq cho ri uwachulew ri uwach ri achak. ¹⁷Oxmul pa jun junab', konojel ri achijab' keb'e na ri' chuwach ri Ajawxel Yahweh.

¹⁸Ri ukik'el ri chikop che wech in, mab'an jun tab'al toq'ob' chrech ruk' jun kaxlanwa che k'o uch'am e mak'olo rech chwe'q chik ri xepo che rech ri nunimaq'ij ri in.

¹⁹Kak'am ub'i ri' pa ri Rachoch ri Yahweh, ri Adyos, ri utzalaj taq nab'e uwach ri awulew. Matzak jun alaj k'isik' pa ri leche rech ri unan.

Jujun taq tzij chuwach ri okib'al pa ri Kana'an

²⁰«Ri in kintaq na ri' jun Anjel nab'e ub'ik chawach, arech katuchajij pa ri b'e e katuk'am ub'ik chi k'ate' na pa ri k'olb'al che ri in kinsuk'umaj na chawech. ²¹Nim chawila' wi ri are' e chatatab'ej ri uch'ab'al. Mab'an ri k'ax chuwach: Ri are' man kusach ta ri' ri amak, rumal rech che k'o ri Nub'i' ruk' ri are'. ²²K'atek'ut, ri at we utz utatab'exik ri uch'ab'al kab'ano e kab'ano ronojel ri kinya' ub'ixik, ri in enuk'ulel ri' ri e'ak'ulel at, e ri winaq e'ajch'o'jab' chawech, e'ajch'o'jab' ri' chwech ri in. ²³Ri anjel wech in, kb'in ri' nab'e chawach e katuk'am ub'i ri' pa ri kitinimit ri e'ajamorre'o, ri e'ajhitita, ri e'ajperizita, ri e'ajkana'an, ri e'ajjivita, ri e'ajjeb'use'o, e ri in ke'inchasaj na ri e'are'.

²⁴Matxuki' chkiwach e me'apatani' ri ekidyos e'are'; mab'an ri jastaq che kkib'an ri e'are', k'atek'uri', chak'isa' tzij pakiwi' ri' ekidyos e cha'paxij ri jetaq kitz'aq.

²⁵Kipatanij na ri' ri Yahweh ri Idyos, k'atek'uri' ri in kintewchi'j na ri akaxlanwa e ri ajoron e man katinya ta ri' pa ri yab'il.

²⁶Man k'o ta jun ixoq ri' pa ri atinimit che kutzaq uloq ri ral on che jun mencho'r ixoq e k'ya taq q'ij ri' katink'asb'a choq'ijsaq.

²⁷Kintik na ri' chi chawach ri nuxib'rikil, kinkoj na ri' ri k'ax chkixo'l konojel ri jetaq tinimit jawi' katb'e na wi ri at e kinb'an na ri' che konojel ri e'ak'ulel ke'animajik ub'ik chawach.

²⁸Kintaq na ub'i ri' enab'e chawach ri jetaq sita'l arech kkib'ano che ke'animaj ub'i chawach ri e'ajjivita, ri e'ajkana'an e ri e'ajhitita. ²⁹Man kinb'an ta ri' che ri e'are' chi ke'animaj ub'ik jun junab', wene' aretaq chi' tz'inalik chi kan ri ulew kepo'q' uloq chawij ri ejuyub'al taq awaj. ³⁰Nojimal ri' ke'inwesaj ub'ik chawach, chi aretaq chi' poq'inaq chi awach at e awechb'em chi ri tinimit.

³¹Kinkoj na ri' ri jetaq k'ulb'at chi na ri polow rech ri Suf uloq chi k'ate' na pa ri polow kech ri e'ajfiste'o e chi pa ri tz'inalik ulew chi k'ate' na kopanik pa ri nimaja', rumal rech che ke'ink'am na uloq ri' pa'q'ab' ri e'ajtinimit e kb'an na ri' che ke'animaj chawach. ³²Mab'an jun chapb'alq'ab' kuk' e'are' on kuk' ri kidyos. ³³Man kekanaj ta kan ri' pa ri atnimit, arech man kkib'an taj che ri at katmakun chnuwach, rumal rech che we ke'apatani' ri ekidyos, weri' jun k'amb'al ri' chawech ri at».

Ri chapb'al q'ab'

24¹Kub'ij chrech ri Mo'ises: «Chixpaqi' chuwach ri Yahweh, ri at, ri A'aron, ri Nadab', ri Ab'ihu e oxk'al lajuj chkech ri enim taq winaq kech ri Isra'el, k'atek'uri', naj kixxuki' wi uloq. ²Utukel ri' ri Mo'ises kqeb' na koq chuwach ri Yahweh. Ri e'are' man keqib' ta ri'. Ri siwantinimit man kepaqi' ta ri' kuk' e'are'».

³Ri Mo'ises kulub'ij chkech ri winaq ronojel ri utzij ri Yahweh e ronojel ri upixab' e konojel ri winaq kkitzali'j uwach ruk' xa jun ch'ab'al: «Ronojel ri taq tzij che xub'ij ri Yahweh kqab'an na ri'».

⁴Ri Mo'ises xutz' ib'aj ronojel ri utzij ri Yahweh; k'atek'uri' aq'ab'il kwa'lajik che utz'aqik jun ab'aj rech tab'al toq'ob' ikim chrech ri juyub' e kuyak kab'lajuj ab'aj kech ri kab'lajuj ujuq'at ri Isra'el. ⁵K'atek'uri', ke'utaq' ejujun alab'om arech kkichi'j jetaq holokosto e arech kkikamisaj chuwach ri Yahweh ejujun alaj taq wakax rech utzalaj tab'al toq'ob'. ⁶Ri Mo'ises kuk'am panik'aj chrech ri kik' e kuq'ej pa jujun taq q'eb'al e ri panik'aj chik kutoxex puwi' ri ab'aj rech ri tab'al toq'ob'. ⁷Kuk'am koq ri wuj rech ri Chapb'alq'ab' e kusik'ij chkiwach ri winaq che xkitzale'j uwach: «Ronojel ri jastaq che xub'ij ri Yahweh, ri uj kqab'ano e kqanimaj ri'».

⁸Ri Mo'ises kuk'am koq ri kik', kuchikij pakiwi' ri winaq e kub'ij: «Are wa' ri ukik'el ri chapb'alq'ab' che xub'an ri Yahweh iwuk' ix, ruk' ronojel we jetaq tzij ri'».

⁹Ri Mo'ises kpaqi'k, xoquje' ri A'aron, ri Nadab', ri Ab'ihu e oxk'al lajuj enim taq winaq kech ri Isra'el. ¹⁰Kkil ri Udyos ri Isra'el. Chuxe' ri raqan k'o jujun taq ab'aj rech safiro, man xoltajinaq ta uwach jeri' jacha ri kaj. ¹¹Man xub'an ta ri k'ax chkech ri enim taq uwinaq ri Isra'el. Kkil ri Dyos k'atek'uri' kewa'ik e ke'uk'ya'nik.

Ri Mo'ises puwi' ri juyub'

¹²Ri Yahweh kub'ij chrech ri Mo'ises: «Chatpaqal uloq chnuwach puwi' ri juyub' e chatkanaj kan pa we k'olb'al ri', arech ri in kinya chawech ri jetaq ab'aj –ri q'ataltzij e ri pixab'– che ri in xintz'ib'aj rech ri kitijoxik». ¹³Ri Mo'ises kwa'lij ub'ik e xoquje' ri Josu'e che utob'om, e kepaqi' ub'ik puwi' ri ujuyub'al ri Dyos. ¹⁴Kub'ij chkech ri enim taq winaq: «Chujiweye'j pa we k'olb'al ri' chi k'ate' kujtzalij uloq. Kikanaj kan iwuk' ri A'aron e ri Hur, we k'o jun chiwech k'o jun jas uwach rajawaxik, kuta' chkech ri e'are'». ¹⁵K'atek'uri', ri Mo'ises kpaqi' ub'i puwi' ri juyub'.

Ri sutz' kuch'uq uwi' ri juyub'. ¹⁶Ri uq'ijil ri Yahweh kkanaj puwi' ri juyub' Sina'i e ri sutz' kuch'uq uwi' waqib' q'ij. Pa ri uwuq q'ij, ri Yahweh kusik'ij ri Mo'ises pa ri sutz' uloq. ¹⁷Ri uq'ijil ri Yahweh kq'alajin chkiwach ri e'ajisra'el jeri' jacha jun q'aq' che kporonik puwi' ri juyub'. ¹⁸Ri Mo'ises kok pa ri sutz' e kpaqi' puwi' ri juyub'. K'atek'uri' ri Mo'ises kkanaj puwi' ri juyub' kawinaq q'ij e kawinaq chaq'ab'.

Ri alka'bal rech ri rachoch ri Dyos*⁵¹

²⁵¹Ri Dyos kch'aw ruk' ri Mo'ises e kub'ij chrech: ²«Chab'ij chkech ri e'ajisra'el arech kkita' jun alka'bal pa nutoq'ob' ri in. Kik'am na ri' ri alka'bal kech konojel ri winaq che kraj kanima' kuya'o. ³Chrech we alka'bal ri', ri ix kik'am na ri': ri q'anpwaq ri saqpwaq on ri saq ch'ich'; ⁴ri mrato e kyaq tuntuj, kyaq e kok' lino e rismal k'isik'; ⁵ri kitz'umal ri mo'ch taq chij che tz'ajom ruk' kyaq, ch'uch'uj taq tz'um e uche'al ri akasi'a; ⁶ase'ite rech ri chäjb'al, k'ok'alaj taq kunab'al rech ri ase'ite rech ri jolomaj e rech ri k'ok'alaj insi'enso; ⁷ab'aj rech onise e ab'aj rech ri efod e ri chuqb'al uwi'k'u'x. ⁸Kab'an na chwech in jun tyoxlaj k'olb'al, arech ri in loq' kinkanaj chkixo'l ri e'are'. ⁹Kkib'an na ri' jeri' jacha ri Ja, e ri utem jeri' kb'an chrech jacha ri kink'ut na in chawach.

Ri Tz'um Ja e ri taq utem. Ri arka

¹⁰Kb'an na ri' jun arka ruk' uche'al akasi'a, ri urab'arik keb' q'ab' ruk' nik'aj, ri uwach jun q'ab' ruk' nik'aj e ri raqan jun q'ab' ruk' nik'aj. ¹¹Ronojel chrij e chupam kakoj na ri' jun utzalaj q'an pwaq e kb'an na ri' jun setesik chrij ruk' q'an pwaq pa ronojel ir utz'aqatil. ¹²Kaja'risaj na q'an pwaq e kb'an na kijeb' setesik taq xekb'al e kakoj na ri' cho taq ri kijeb' raqan; keb' setesik rech jun utzaltmal e ri keb' chik rech ri jun utzaltmal chik. ¹³Xoquje' kb'an na jun b'alul rech uche'al akasi'a e kakoj na ri' q'an pwaq chrij; ¹⁴e kanim na pa ri setesik taq xekb'al cho taq ri utzaltmal ri arka e xa jeri' k'uri' kuya'o kitelej ub'ik. ¹⁵Ri taq b'alul kkanaj ri' pa ri setesik taq xekb'al rech ri arka e makesax ta ri' chila'. ¹⁶Kakoj na ri' pa ri arka ri tz'ib'anik che kinya' na in chawech.

¹⁷Xoquje' kb'an na ri' jun xukb'al ruk' utzalaj q'an pwaq, ri urab'arik keb' q'ab' ruk' nik'yaj e ri uwach jun q'ab' ruk' nik'yaj. ¹⁸Kb'an na ri' keb' anjel ruk' q'an pwaq cho ri keb' utzaltmal. ¹⁹Chab'ana' ri nab'e anjel cho jun utzaltmal e ri ukab' cho ri jun chik utzaltmal. Xa jun kkib'an ruk' ri xukub'al. ²⁰Ri taq anjel, kilik'ib'am ri' ri kixik' chikaj puwi' ri xukub'al, jun anjel chuwach ri jun chik anjel. Ri kiwach ruk' ri xukub'al kb'e wi. ²¹Kakoj na ri' ri xukub'al puwi' ri arka, e chupam ri arka kakoj na ri' ri jun tz'ib'anik che ri in kinya' na ri' chawech. ²²Pa we k'olb'al ri', chila' katinriqa' wi. Puwi' ri xukub'al che k'o chkixo'l ri keb' anjel, che ek'o puwi' ri arka rech ri tz'ib'anik, chila' kinya' wi chawech ri kintaqan chkech ri e'ajisra'el.

Ri mexa rech ri kaxlanwa che ri tab'al toq'ob'

²³Kb'an na ri' jun mexa ruk' uche'al akasi'a; keb' q'ab' ri urab'arik, ri uwach jun q'ab' e ri raqan jun q'ab' ruk' nik'yaj. ²⁴Kakoj na ri' ch'ajch'ojalaj q'an pwaq ronojel ri chrij e kasutij ronojel chrij jun molte che b'anom ruk' q'an pwaq. ²⁵Pa ronojel ri utzaltmal kasutij na ri' jun uchi' che jun q'ab' uwach e puwi' ri jun uchi' ri' kasutij chi ri q'an pwaq. ²⁶Kb'an na ri' chrech ruk' q'an pwaq kijeb' setesik taq xekb'al, e kakoj na ri' we kijeb' setesik xekb'al ri' pa ri kijeb' ujutz' taq ri raqan ri mexa. ²⁷Ri setesik taq uxekb'al kkanaj ri' chunaqaj ri uchi' arech kkojik chila' ri taq b'alul e kuya'o ktelex ub'i ri mexa. ²⁸Kb'an na ri taq b'alul ruk' uche'al akasi'a e kakoj na ri' ri q'an pwaq chrij; ruk' wa' weri' ktelex ub'i ri mexa. ²⁹Kb'an na ri k'olb'al, ri jetaq qumb'al, ri taq xa'r e ri qumub'al rech una'ik ri amaja' che rech ri tab'al toq'ob'. Ruk' utzalaj q'an pwaq kb'an na weri'. ³⁰K'atek'uri' cho ri mexa pa junalik kakoj na chnuwach ri kaxlanwa rech ri tab'al toq'ob'.

Ri chäjb'al

³¹Kb'an na ri' jun chäjb'al ruk' utzalaj q'an pwaq; ri utik'b'alil e ri raqan utz uchakuxik ri q'an pwaq; ri uko'tz'i'jal, ri uxu'm e ri usi'jal, xa jun kub'ano. ³²Waqib' uq'ab' kel ub'i pa taq ri utzaltmal: oxib' uq'ab' rech ri chäjb'al pa ri jun utzaltmal, e oxib' uq'ab' rech ri chäjb'al pa ri jun chik utzaltmal. ³³Ri nab'e uq'ab' karuk'aj na ri' oxib' chajb'al jeri' jacha jun ukotz'i'jal almendro ruk' taq uxu'm e usi'jal; ri ukab' uq'ab' xoquje' kruk'aj ri' oxib' chajb'al jeri' jacha' ukotz'i'jal almendro ruk' taq uxu'm e taq usi'j; e jewa' jas weri' ri waqib' uq'ab' che kel uloq ruk' ri chäjb'al. ³⁴Ri chäjb'al ri' karuk'aj na ri' kijeb' chajb'al jeri' jacha ukotz'i'jal ri almendro, ruk' taq uxu'm e taq usi'j; ³⁵jun uxu'mal chuxe' ri keb' nab'e taq uq'ab' che xa jun kub'an ruk' ri chäjb'al, jun uxu'mal chuxe' ri keb' uq'ab' chik e jun uxu'mal chi chuxe' ri keb' k'isb'al taq uq'ab' -jeri' ri waqib' uq'ab' ri chäjb'al-. ³⁶Ri taq uxu'mal e ri taq uq'ab' xa jun kub'an ruk' ri chäjb'al. Ronojel weri' xa jun jun kub'ano che utzalaj uchakuxik b'anom ruk' q'an pwaq.

³⁷K'atek'uri' kb'an na ri' wuqub' uchäjb'al. Wa' weri' kakoj puwi' ri arech kuya' ri saqil chuwach ri chajb'al. ³⁸Ri taq kturuw wi e jawi' kqaj wi ri chaj kb'an ri' ruk' utzalaj q'an pwaq. ³⁹Wa' we chajb'al ri' e ronojel ri ujastaq rajawaxik, kb'an ruk' jun talento q'an pwaq. ⁴⁰Chawila' weri' e chab'ana' jeri' jacha ri wachb'al xk'ut chawach puwi' ri juyub'.

Ri Ja e ri taq k'ul

²⁶¹K'atek'uri' ri Ja, kb'an na ri' ruk' lajuj k'ul ruk' kok'alaj lino, ruk' mrato e kyaq tuntuj. Kat'is na ri' jujun taq anjeles chupam ri taq k'ul. ²Ri urab'arik chjunal k'ul juwinaq wajxaqib' q'ab' e ri uwach kijeb' q'ab' e ronojel ri taq k'ul junam ri unimal.

³Job' k'ul junam kuriq rib' e jeri' ri job' chik. ⁴Chuchi' ri nab'e job' k'ul, kakoj na taq kolob' che mrato tuntuj, xoquje' jeri' kb'an chi na chuchi' ri ukab' job' k'ul chik. ⁵Kakoj na ri' kawinaq laluj kolob' chrech ri nab'e job' k'ul e kawinanq lajuj chik chrech ri uk'ab' job' k'ul chik; chjunal kolob' kkanajik jun chuwach jun chik.

⁶K'atek'uri' kb'an na ri' kawinaq lajuj chapab'al ruk' q'an pwaq e ruk' ri taq chapab'al ri' kb'an na che kuriq rib' jun k'ul ruk' ri jun chik k'ul. E jeri' ri Ja xa jun chi k'olb'al kub'ano.

⁷Kb'an na ri' jujun taq k'ul ruk' rismal k'isik' arech jeri' jacha jun tz'um ja kuch'uq uwi' ri Ja. Weru', ju'lajuj kab'ano. ⁸Ri urab'a'ik chjunal we k'ul ri' juwinaq lajuj q'ab' e ri uwach kijeb' q'ab'; ri ju'lajuj k'ul junam ri unimalje'.

⁹Kab'ano che kuriq rib' job' k'ul e kakoj na ri' pa jun chkech ri utzaltmal e ri waqib' k'ul chik kakoj pa ri jun chik utzaltmal, k'atek'ut ri uwaq k'ul kakoj na ri' cho ri rokb'al ri tz'uma ja. ¹⁰Kab'an na ri' kawinaq lajuj kolob' chuchi' ri nab'e job' k'ul, e kawinaq lajuj kolob' chik chuchi' ri waqib' k'ul chik.

¹¹Kab'an na ri' kawinaq lajuj chapab'al ruk' saq ch'ich', weri' kakoj na ri' pa ri taq kolob' arech kuriq rib' ri tz'uma ja e xa jun chi k'olb'al kkanaj kanoq.

¹²Rumal che ri ulik'ilik ri uk'ul ri tz'um ja kto'taj na, panik'aj che ri ktko'tajik kalik' ri' chrij ri Ja. ¹³Ri kto'taj na che ri urab'arik –jun q'ab' chjunal utzaltmal– klik'ik na ri' pa ri keb' utz'altmal ri Ja, pa jun ri utz' altmal e pa ri jun chik utz'altmal arech kch'uqtajik rij ri Ja.

¹⁴Xoquje', kab'an na ri' jun ch'uqb'al uwi' ri tz'umal ja ruk' utz'umal e'ama' taq chij che tz'ajom ruk' kyaq e puwi weri' jun chik k'ul che b'anom ruk' ch'uchuj taq tz'um.

¹⁵Kab'an na ri' rech ri Ja jujun taq tz'alam, ruk' uche'al akasi'a e katak'ab'a'. ¹⁶Chjunal tz'alam, lajuj q'ab' ri urab'arik e ri uwach jun q'ab' ruk' nik'aj. ¹⁷Chjunal tz'alam ek'o keb' uq'ab' triko ri' jun chutzal ri jun chik; jeri' ub'anik ri' kab'ano ronojel ri utz'alamil ri Ja.

¹⁸Kakoj na ri' juwinaq utz'alamil pa ri umox relb'al q'ij, chuwach apan ri q'ij. ¹⁹Kab'an na ri' kawinaq uxe' taq raqan ruk' saq pwaq e kakoj ri' chuxe' ri juwinaq utz'alam: keb' raqan chuxe' jun tz'alam rech ri keb' uq'ab' triko, keb' raqan chuxe' ri jun chik tz'alam rech ri keb' uq'ab' triko. ²⁰Pa ri keb' utzaltmal ri Ja, pa ri rikyaq'ab' ri relb'al q'ij, ek'o juwinaq tz'alam chik ²¹e kawinaq utak'ab'alil raqan saq pwaq; keb' raqan chuxe' jun tz'alam e keb' raqan chuxe' jun chik tz'alam. ²²Chrij ri Ja, chuwach ri polow, kab'an na waqib' tz'alam, ²³e kab'an na ri' pa ri keb' ujutz' chrij ri Ja, keb' tz'alam chik. ²⁴Ri tz'alam ri' junam kiriqom kib' ri' chi ikim ub'ik e kopan ajsik, jawije' k'o wi ri nab'e setesik xekb'al. Jeri' jacha weri' kab'an ri' chrech ri keb' tz'alam che rech taq ri keb' jutz'. ²⁵K'o b'a ri' wajxaqib' tz'alam che k'o keb' raqan saq taq pwaq, waqlajuj raqan ri'; keb' raqan chuxe' jun tz'alam, keb' raqan chuxe' jun chik tz'alam.

²⁶Kab'an na ri' ri taq b'alul ruk' uche'al akasi'a: job' b'alul chech ri taq tz'alam, rech ri nab'e utz'almal ri Ja, ²⁷job' ub'alul ri tz'alam che k'o pa ri ukab' utz'alemal ri Ja, e job' ub'alul ri utz'alam che k'o chrij ri Ja, chuwach ri uqajib'al q'ij. ²⁸Ri jun b'alul rech ri upanik'yajal, kq'ax ri' panik'aj chrech ri raqan ri jetaq tz'alam, junam ri' kab'an chrech ri jetaq tz'alam, junam kab'an chrech chi pa ri keb' uk'isb'alil. ²⁹Kakoj na ri' ri q'an pwaq chrij ri taq tz'alam, kab'an na ri' ri setesik taq xekb'al jawije' kq'axexik ri b'alul, xoquje' kakoj na ri' ri q'an pwaq chrij ri taq b'alul. ³⁰Kayak ri' ri Ja, jeri' jacha ri uwachb'al xk'ut chawach puwi' ri juyub'.

Ri payu'

³¹Kab'an na ri' jun payu' ruk' mrato e kyaq tuntuj, ruk' karmesi e ruk' kok'alaj lino; kat'is chupam jujun taq anjeles. ³²Kaxekb'a' ri' pa kijeb' raqan ja che b'anom ruk' uche'al akasi'a e che kojom q'an pwaq chrij, che k'o ri setesik taq uxekb'al b'anom ruk' q'an pwaq e k'o ri kijeb' utak'ab'alil raqan b'anom ruk' saq pwaq. ³³Kakoj na ri' ri payu' chuxe' ri taq chapab'al e jela' chrij ri payu' kak'am b'i ri arka rech ri Tz'ib'anik, e ri payu' are k'utb'al ri' chiwech che kujach uwach ri Tyoxlaj ub'antajik chrech ri tyoxlaj chkiwach ri tyoxlaj kib'antajik. ³⁴Kakoj na ri' ri tem puwi' ri arka rech ri Tz'ib'atalik pa ri Tyoxlaj ub'antajik chkech ri tyoxlaj. ³⁵Kakoj na ri' ri mexa chuwach ri payu' e chuwach kakoj ri tzuk'b'al chäj, pa ri umox relb'al q'ij rech ri Ja, e kakoj na ri' ri mexa pa ri rikyaq'ab' ri relb'al q'ij. ³⁶Kab'an na ri' rech ri rokb'al ri tz'um ja, jun payu' che chakum ruk' mrato e kyaq tuntuj, ruk' karmesi e ruk' k'ok'alaj lino. ³⁷Rech ri payu', kab'an na ri' job' raqan taq ja ruk' uche'al

akasi'a e katz'aj rij ruk' q'an pwaq; ri uxebb'al xoquje' kb'an ruk' q'an pwaq, e kaja'risaj na ri' rech ri raqan, job' saq ch'ich'.

Ri uk'olb'al ri holokosto

27¹Kab'an na ri' ri k'olb'al rech ri tab'al toq'ob' ruk' ri uche'al akasi'a; ri urab'arik job' q'ab' e ri uwach xoquje' job' q'ab', junam ri kijeb' uxkut; ri raqan oxib' q'ab' ri'. ²Kab'an na ri' pa ri kijeb' taq ujutz' kijeb' ruk'a' e xa jun ri' kub'an ruk'; kakoj na ri' saq ch'ich' chrij. ³Kab'an na ri' ri taq tzaqb'al chaj, ri ch'ich' rech kasilob'isax ri q'aq' e ri k'o'x, ri t'ist'a'q uwi' ch'ich' e ri porob'al. Ronojel weri' kab'an ri' ruk' ri saq ch'ich'. ⁴Kab'an na ri' jun ch'ich' k'at ruk' saq ch'ich' e pa ri kijeb' taq uk'isb'alil ri k'at ch'ich', kab'an na kijeb' setesik taq xekb'al ruk' saq ch'ich'. ⁵We ch'ich' k'at ri' kakoj na uloq ikim chrech tab'al toq'ob', arech kopan panik'aj chrech ri raqan ri uk'olb'al ri tab'al toq'ob'. ⁶Kab'an na ri' taq b'alul rech ri uk'olb'al ri tab'al toq'ob', ri b'alul kab'ano ruk' uche'al akasi'a e katz'aj rij ruk' saq ch'ich'. ⁷Aretaq chi' ktelex ub'i ri tab'al toq'ob', kokisax ub'i ri' ri taq b'alul pa ri taq xekb'al che k'o pa ri keb' utzaltmal ri tab'al toq'ob'. ⁸Kab'an na ri' ri tab'al toq'ob' ruk' che' che tel upam; kab'an na ri' jeri' jacha ri xk'ut chawach puwi' ri juyub'.

Ri nim okib'al

⁹Kab'an na ri' ri nim rokib'al ri Ja. Pa ri umox ri relb'al q'ij, chuwach ri q'ij, ri taq k'ul rech ri nim okib'al, b'anom ri' ruk' kok'alaj lino, ri urab'arik ok'al q'ab' ri' pa ri nab'e utzaltmal. ¹⁰Ri juwinaq raqan ja etak'atoj ri' chuxe' juwinaq tak'alb'al che b'anom ruk' saq ch'ich', ri jetaq uchabp'al ri raqan ja e ri taq xk'ab', kb'an ri' ruk' saq pwaq. ¹¹Xoquje' jacha weri' jeri' pa ri rikyaq'ab' ri relb'al q'ij, kb'an na ri' ri taq k'ul, ri urab'arik ok'al q'ab', k'o ri' ri juwinaq raqan ja e ri juwinaq tak'alb'al che b'anom ruk' saq ch'ich'; ri uchabp'al ri taq raqan ja e ri taq xk'ab', saq pwaq ri'. ¹²Pa ri uwach ri nim okib'al, chuwach apana'oq ri polow, k'o k'ul ri' che ri urab'arik kawinaq q'ab', lajuj ri' ri raqan taq ja, xoquje' lajuj ri' ri utak'alb'al. ¹³Ri unimal uwach ri nim okib'al pa ri relb'alq'ij kawinaq lajuj q'ab' ri'. ¹⁴O'lajuj q'ab' ri' k'o chech ri taq k'ul pa jun chkech ri utzaltmal ri nim okib'al, k'o ri' ri oxib' raqan e ri oxib' utak'alb'al; ¹⁵pa ri ukab' utzaltmal ri nim okib'al, k'o chi nik'aj k'ul che o'lajuj q'ab' ri unimal, k'o ri oxib' raqan ja e ri roxib' utak'alb'al. ¹⁶Chuchi' ri nim okib'al k'o chi nik'aj payu' che ajdamasko e juwinaq q'ab' ri unimal, mrato e kyaq tuntuj, e karmesi, b'anom ri' ruk' kok'alaj lino, k'o kijeb' raqan e kijeb' utak'alb'al. ¹⁷Ronojel ri taq raqan ja che usutim rij ri nim okib'al k'o taq uxk'ab' ri' che saq pwaq, ri uchabp'al saq pwaq ri' e ri utak'alb'al saq ch'ich' ri'. ¹⁸Ri urab'arik ri nim okib'al o'k'al q'ab' ri', ri uwach kawinaq lajuj q'ab' e ri raqan job' q'ab'. Ronojel ri taq k'ul, kok'alaj lino ri' ri uchakuxik e ri utak'alb'al saq ch'ich' ri'. ¹⁹Ronojel ri jetaq uchukb'al ri Ja, ronojel ri jetaq che' e ri che' rech ri nim okib'al, saq ch'ich' ri'.

Ri ase'ite rech ri chäjb'al

²⁰K'atek'uri' ri at kattaqan na ri' chkech ri e'ajisra'el arech kkik'am uloq ri ase'ite rech olivos che kokisax chrech ri chäjb'al, arech ri chäjb'al pa junalik kinkowik. ²¹Ri A'aron e ri e'uk'ojol kkikoj na ri' we chäjb'al ri' chuwach ri Yahweh pa ri Tz'um Ja' che rech ri Riqoj Ib' chi pa ri b'enaq'ij k'ate' ri aq'ab'il; kkojo chrij uloq ri payu' che xekelik chuwach ri Tz'ib'anik. Weru' jun junalikalaj pixb'anik chkech ri kija'lil ri e'ajisra'el.

Ri katz'yaq ri echuchqajawib'

28¹K'atek'uri' ri at, chkixo'l ri e'ajisra'el, ke'ak'am ukoq ri awachalal A'aron e ri e'uk'ojol are', arech kepatanajikj echuchqajawib' awuk' ri at: ri A'aron, ri Nadab' e ri Ab'ihu, e ri Ele'asar e ri Itamar, che e'uk'ojol ri A'aron. ²Kab'an na ri' rech ri awachalal A'aron nik'aj tyox taq ratz'yaq che kuya' uq'ijil e rajawaremal ri are'. ³Kata' ri' chkech konojel ri esk'aj taq achijab' ri xinya' chkech ri sk'ajalaj chak; e'are keb'anow na ri' ri taq ratz'yaq ri A'aron, arech ri are' ktyoxrisaxik chuchqajaw wech in.

⁴Kkib'an na ri' ri jetaq atz'yaq ri': jun ch'uqb'al uwi' k'u'x, jun efod, jun manta, jun t'isom k'ul, jun ti'ara e jun ximb'al pam. Kkib'an na ri' ri tyoxlaj taq katz'yaq ri awachalal A'aron e ri e'uk'ojol, arech kepatanajik chuchqajawib' ewech in. ⁵Kkikoj ri' chrech q'an pwaq, mrato e kyaq tuntuj e kok'alaj lino.

Ri efod

⁶Kt'is na ri' ri efod ruk' q'an pwaq, mrato e kyaq tuntuj, ruk' karmesi e lino che kok'alaj uchakuxik. ⁷Kokisax keb' uteleb'al pa taq ri uk'isb'al. ⁸Ri ximb'al rech junam ub'anik ri' e xa jun ri' kub'an ruk' ri efod; b'anom ri' ruk' q'an pwaq, mrato e kyaq tuntuj, ruk' karmesi e ruk' kok'alaj lino.

⁹K'atek'uri' kak'am na koq keb' ab'aj kornalina e chuwach katz'ib'aj ri kib'i' ri e'ajisra'el, ¹⁰waqib' chrech ri kib'i' chuwach ri nab'e ab'aj e ri waqib' chik chuwach ri ukab' ab'aj, jeri' ucholaxik jacha xe'alaxik ri e'alk'uwa'lxela. ¹¹Jeri' jacha uchakuxik ri ab'aj -jeri' jacha ut'iqik jun tz'ib'anik- jeri' ub'anik ri kib'i' ri e'ajisra'el ruk' ri keb' ab'aj ri' e kuriq rib' ri' we keb' ab'aj ri' ruk' q'an pwaq.

¹²K'atek'uri' kakoj na ri' ri keb' ab'aj pa ri keb' uteleb'al ri efod rech na'tisab'al kech ri e'ajisra'el. Xa jek'uri' ri A'aron kkruk'aj na ri' ri kib'i' cho ri uteleb' aretaq chi' k'o chuwach ri Yahweh, e xa jeri' k'uri' ke'una'tisaj chuwach ri are'. ¹³Kab'an na ri' ronxox kotz'ij ruk' q'an pwaq, ¹⁴e ruk' utzalaj q'an pwaq katiquej na jacha keb' k'am, kapach'uj e kakoj na ri' ruk' ri ronxox kotz'ij.

Ri pektoral

¹⁵Kab'an na ri' ri ch'uqb'al uwok'u'x rech ri q'atb'altzij jeri' jacha ri efod; kab'ano ruk' q'an pwaq, ruk' mrato e kyaq tuntuj, ruk' karmesi e ruk' kok'alaj lino. ¹⁶Kijeb' utzaltmal e keb' uwach ri', ri urab'arik jun q'ab' e ri uwach xoquje' jun q'ab'. ¹⁷Kanojisaj ri' chrech utzalaj taq ab'aj; kijeb' cholaj ri' kakojo, pa ri nab'e cholaj kb'e jun ab'aj sardi'o, jun topasi'o e jun esmeralda; ¹⁸pa ri ukab' cholaj kb'e jun rub'i, jun safiro e jun di'amante; ¹⁹pa ri urox cholaj kb'e jun opalo, jun agata e jun amatista; ²⁰pa ri ukaj cholaj, jun krisolita, jun onise e jun jaspe; ronojel uchapom rib' ruk' q'an pwaq. ²¹Ri ab'aj rech ri kib'i' ri e'ajisra'el, kab'lajuj ri' jacha ri kib'i' ri e'are', t'iqatalik ri', chjunal ab'aj k'o jun b'i'aj ri' t'iqom chuwach che rech ri ekab'lajuj juq'at.

²²Ruk' utzalaj q'an pwaq katiquej na ri' jeri' jacha jun k'am e kapach'uj ri'. ²³Kab'an na ri' keb' setesik xekb'al ruk' q'an pwaq, kakoj na ri' cho ri keb' uk'isb'alil, ²⁴e kanim ri' ri keb' tiqatalik q'an pwaq pa ri keb' setesik xekb'al che k'o pa ri keb' uk'isb'alil ri chuqb'al uwok'u'x. ²⁵Kuriq rib' ri keb' utza'm pach'um q'an pwaq ruk' ri keb' ronxox kotz'i'j, e kakoj na ri' weri' chuwach ri keb' uteleb'al ri efod.

²⁶Kab'an chi na keb' setesik xekb'al ruk' q'an pwaq e kakojo cho ri keb' uk'isb'alil ri ch'uqb'al uwok'u'x, chupam uloq ri ch'uqb'al uwok'u'x. ²⁷Kab'an chi na keb' setesik xekb'al

ruk' q'an pwaq e kakoj ikim chech ri keb' uteleb'al ri ch'uqb'al uwok'u'x, chuwach e jawije' yut'um wi, ajsik chrech ri ximb'al rech ri efod. ²⁸Kxim na ri' ri ch'uqb'al uwok'u'x ruk' ri setesik taq uxekb'al ri efod, ruk' jun ximb'al che mrato tuntuj, arech ri ch'uqb'al uwok'u'x kkanaj puwi' ri ximb'al rech ri efod, e man kuyaq taj kujach rib' ruk' ri efod.

²⁹Xa jek'uri', aretaq chi' ri A'aron kok ub'i pa ri tyoxlaj k'olb'al, kruk'aj ri' cho ri uk'u'x ri kib'i' ri e'ajisra'el cho ri ch'uqb'al uwok'u'x rech q'atb'altzij, arech jun junalikalaj tz'ib'atalik chuwach ri Yahweh. ³⁰Ruk' ri ch'uqb'al uwok'u'x rech ri q'atb'altzij kakoj na ri' ri Urim e ri Tummim, wa' weri' k'o ri' cho ri ranima' ri A'aron aretaq chi' kok ub'i chuwach ri Yahweh. Je' nak'uri', ri A'aron pa junalik ri' kruk'aj cho ri uk'u'x chuwach ri Yahweh ri kiq'atb'altzij ri e'ajisra'el.

Ri manta

³¹Kakem na ri' ronojel ri umanta ri efod ruk' mrato tuntuj; ³²panik'aj chrech k'o ri' ri tel che rech uqul, jawi' kok b'ik ri jolomaj; chuchi' ri uqul ri' k'o ri' jun ch'ich' che kemon, arech man kt'ub'in ta ub'ik. ³³Chuchi' kab'an na granadas ruk' mrato e kyaq tuntuj, ruk' karmesi e kok'alaj lino, e chuxo'l kakoj alaj taq kampana che b'anom ruk' q'an pwaq: ³⁴jun kampana che b'anom ruk' q'an pwaq e jun granada, jun kampana e jun granada chuchi' ronojel ri manta. ³⁵Ri A'aron kukoj ri' pa ri upatan e ktataj ri' ri utzintzatik aretaq chi' kokik pa ri tyoxlaj k'olb'al chuwach ri Yahweh, on aretaq chi' kel uloq chila'; xa jeri' kuri' man kkam taj.

Ri uk'utb'al ri Tyoxlaj Ub'antajik

³⁶Kab'an na ri' jun kotz'ij ruk' q'an pwaq e kat'iq na ri' chuwach : «Tyoxrisam chrech ri Yahweh». ³⁷Kaxim na ri' ruk' jun ximb'al che mrato tuntuj, e ko kkanaj puwi' ri ti'ara; chuwach kakoj wi. ³⁸Kkanaj ri' puwi' ri ukursal upalaj ri A'aron, rumal rech che ri are' kruk'aj ri' pa ronojel tab'al toq'ob' ri mak kkib'an ri e'ajisra'el, aretaq chi' kuch'ij ronojel uwach ri tyoxlaj taq tab'al toq'ob'. Ri A'aron ukojom ri' ronojel mul puwi' ri ukursal upalaj arech ri e'are' kkiriq ri utoq'ob' ri Yahweh. ³⁹Kakem na ri' ri k'ul ruk' kok'alaj lino, xoquje' kab'an na ri' jun ti'ara ruk' kok'alaj lino e jun xela pas ruk' q'an e saq pwaq.

Ri taq katz'yaq ri echuchqajawib'

⁴⁰Chkech ri e'uk'ojol ri A'aron, kab'an na kiqu'u'. Xoquje' kab'an na ri' jujun taq kipas e jujun taq kipuwi' arech k'o kiqu'ijil e kajawaremal. ⁴¹Kakoj na kuri' ri atz'yaq chrech ri awachalal A'aron e chkech ri e'uk'ojol; k'atek'uri' ke'aji'onisaj ri' e ke'atyoxrisaj ri' arech kinkipatanij pa ri nuchuchqajawisanik. ⁴²Xoquje' kab'an chkech jujun taq kisaka'w ruk' lino arech kkich'uq ri kich'analik, chi ri ximb'al kipam e kopan cho taq ri ka'. ⁴³Ri A'aron e ri e'uk'ojol kkikoj ub'ik aretaq chi' ke'ok na ri' pa ri Tz'um Ja rech ri Riqib'al Ib' on aretaq chi' keqib' ukoq pa ri uk'olb'al ri tab'al toq'ob' arech kkib'an ri chak patan e xa jeri' man kemakun ta ri' e man ke kam ta ri'. Wa' weri' jun junalikalaj pixab' chkech ri A'aron e ri erija'lil.

Ri utyoxrisaxik ri A'aron e ri e'uk'ojol

²⁹¹Arech ke'atyoxrisaj ri e'are' che enuchuchqajawib' jewa' kab'ano ri'. Chak'ama' ub'i jun alaj ama' wakax e keb' ama' chij che man k'o ta kitzelal, ²keb' oxib' kaxlanwa che man k'o

ta uch'amilal, nik'aj chik utzalaj taq kaxlanwa che xoquje' man k'o ta uch'amilal, weri', nik'aj kyob'ik ruk' ase'ite e nik'aj chik xaq ktix ri ase'ite chrij. We kaxlanwa ri' kb'anik ruk' utzalaj uk'aj triko. ³Kaya' pa jun alaj chikach e kachi'j na ri' ruk' ri alaj ama' wakax e ri keb' ama' chij.

Ri ch'ajch'ob'enik, ri atz'yaqnik e ri ji'onsanik

⁴Ri A'aron e ri e'uk'ojol keqib' na ri' chunaqaj ri rokib'al ri Tz'um Ja rech ri Riqoj Ib' e chila' ke'ach'ajch'ob'ej wi ruk' ri ja'. ⁵Kak'am ukoq ri' ri jetaq atz'yaq e kakoj ri' chrech ri A'aron, ri k'ul, ri manta rech ri efod, ri efod, ri ch'uqb'al uwok'u'x e ri ximb'al rech ri efod. ⁶Kakoj na ri' ri ti'ara puwi' ri ujolom e chuwach ri ti'ara ri tyoxlaj k'utb'al. ⁷Kak'am na ri' ri ase'ite rech ri ji'onsanik e katoxej na ri' puwi' ri ujolom.

⁸Xoquje' keqib' ukoq ri' ri e'uk'ojol e kakoj na ri' chkech ri jun k'ul. ⁹Kakoj na ri' chkech ri ximb'al kipam e ri kiti'ara. K'atek'uri' ri e'are' enuchuchqajawib' rumal jun junalikalaj pixab'. Jeri' ri ukojik ri katz'yaq kab'ano chrech ri A'aron e chkech ri e'uk'ojol.

Ri taq tab'al toq'ob'

¹⁰Kak'am na ub'ik ri alaj ama' wakax chuwach ri Tz'um Ja rech ri Riqoj Ib'. Ri A'aron e ri e'uk'ojol kkikoj ri' kiq'ab' puwi' ri ujolom ri alaj ama' wakax, ¹¹tek'uri' kakamisaj ri' ri alaj ama' wakax chuwach ri Yahweh, pa ri rokib'al ri Tz'um Ja rech ri Riqoj Ib'. ¹²Kak'am ub'i ri' ri uki'kel ri alaj ama' wakax e ruk' ri uwi' aqab' kapil ri' chrij ri taq ruk'a' ri k'olb'al rech ri tab'al toq'ob'; ronojel ri ki'kel chik katixej b'i ri' ikim chuxe' ri uk'olb'al ri tab'al toq'ob'. ¹³Kawesaj na ri' ronojel ri xepo che k'o chupam, ri uxepo ri uporor, ri uxepo ri keb' ukinaq' e kaporoj na ri' cho ri uk'olb'al ri tab'al toq'ob'. ¹⁴K'atek'uri', ri uti'ojal ri alaj ama' wakax, ri utz'umal e ri ukis, kaporoj na ri' pa ri q'aq' chrij ri tz'um taq ja, rumal rech che weri' jun tab'al toq'ob' rech ri makaj.

¹⁵K'atek'uri' kak'am ukoq ri' jun chkech ri ekeb' ama' chij; ri A'aron e ri e'uk'ojol kkikoj na ri' ri kiq'ab' puwi' ri ujolom ri ama' chij, ¹⁶k'atek'uri' kakamisaj ri' ri ama' chij e kak'am b'i ri' ri ukik'el e katoxej ub'i ri' ikim chuxe' ri uk'olb'al ri tab'al toq'ob'. ¹⁷Kab'an ch'qeta'q ri' chrech ri ama' chij, kach'aj ri' ri upam e ri taq raqan e kakoj weri' puwi' ri jetaq uch'qeta'qil e puwi' ri ujolom. ¹⁸K'atek'uri' kaporoj ronojel ri ama' chij cho ri uk'olb'al ri tab'al toq'ob'. Weri' jun holokosto chrech ri Yahweh. Weri' jun utzalaj kunab'al rech ri utzil, jun sa'om wa rech ri Yahweh.

¹⁹K'atek'uri' kak'am na ri' ri ukab' ama' chij; ri A'aron e ri e'uk'ojol kkikoj na ri' kiq'ab' puwi' ri ujolom ri ama' chij; ²⁰kakamisaj na ri'. Kak'am ukoq ri uki'kel e kapil na ri' cho ri rikyaq'ab' uxikin ri A'aron, cho rikyaq'ab' kixikin ri e'uk'ojol, cho ri chom uwi'kiq'ab' rech ri kikyaaq'ab', e puwi' ri chom uwi'kaqan rech ri kikyaaq'ab'. K'atek'uri' katoxej ub'i ri' ri ki'kel ikim chuxe' ri uk'olb'al ri tab'al toq'ob'. ²¹Kak'am chi kuri' ri ki'kel che k'o cho ri uk'olb'al ri tab'al toq'ob' e ase'ite che rech ri ji'onsa'nik e kachikey weri' puwi' ri A'aron e chrij ri taq ratz'yaq e xoquje' pakiwi' ri e'uk'ojol e chrij ri katz'yaq; jeri' nak'uri', kakanajik tyox ri are' e ri taq ratz'yaq e xoquje' ri e'uk'ojol e ri katz'yaq ri e'uk'ojol.

Ri kichak patan ri chuchqajawib'

²²K'atek'uri', kak'am ukoq chrech we ama' chij ri' ri uxepo, ri uje', ri xepo che k'o puwi' ri upam e ri uxepo che k'o chunaqaj ri uporor, ri keb' ukinaq' ruk' uxepo e ri rikyaq'ab' raqan, rumal rech che we jun ama' chij ri' rech ri chak patan. ²³Xoquje' kak'am na ukoq pa

ri chakach che rech taq ri kaxlanwa che man k'o ta uch'amilal che k'o chuwach ri Yahweh, jun ke't kaxlanwa, jun tyoxlaj kaxlanwa yob'om ruk' ase'ite e jun chik che pilom rij pa ri ase'ite. ²⁴Kaya na ronojel weri' pa ri uq'ab' ri A'aron e pa ri kiq'ab' ri e'uk'ojol e kayekya' pa ri kiq'ab' jacha jun sipanik chuwach ri Yahweh. ²⁵K'atek'uri' kak'am ub'i pa ri kiq'ab' e kaporoj cho ri uk'olb'al ri tab'al toq'ob' ruk' ri holokosto, jeri' jacha jun utzalaj kunab'al rech ri utzil chuwach ri Yahweh, jun wa chuwach ri Yahweh.

²⁶Xoquje' kak'am ukoq ri uwo'uk'u'x ri ama' chij che kaminaq chik rumal rech ri upatan ri Aron e kak'am ub'i ri' chuwach ri Yahweh; are na k'uwa' ri ch'aqap awech at. ²⁷Je' nak'uri' ri utyoxrisaxik kab'an ri uwo'uk'u'x che xak'am ub'i chuwach ri Yahweh, ruk' ri raqan che xatas apanoq, ri xatas apanoq che ri ama' chij che rech ri kipatan ri A'aron e ri e'uk'ojol. ²⁸Weri' jun ju'analikalaj pixab', che weri' rech ri A'aron e ri e'uk'ojol, uch'aqapil wa' che xya'taj chkech kumal ri e'ajisra'el, rumal rech che weri' jun tojb'al che tastalik apanoq, tastalik chrech ri kichi'j ri e'ajisra'el pa ri kitab'al toq'ob' rech ri utzil; jun tojb'al chrech ri Yahweh.

²⁹Ri tyoxlaj taq ratz'yaq ri A'aron kechb'ej kan ri' ri e'uk'ojol; xa jek'uri', aretaq chi' kkikojo ke'ji'onsaxik ri' e ke'ok ri' pa ri chak patan. ³⁰Wuqub' q'ij ri' kukoj we atz'yaq ri' ri jun chkixo'l ri e'uk'ojol ri Aron che kokik chuchqajaw pa uk'exwach ri are' e kok na ri' pa ri Tz'um Ja rech ri Riqoj Ib', arech kpatanajik pa ri tyoxlaj k'olb'al.

Ri tyoxlaj wa

³¹Kak'am ub'i ri' ri ama' chij rech ri chak patan e katzak ri ti'j pa jun tyoxlaj k'olb'al. ³²Ri A'aron e ri e'uk'ojol kkitij na ri' ri ti'j rech ri ama' chij e ri kaxlanwa che k'o pa ri chakach, ktij pa ri rokib'al ri Tz'um Ja rech ri Riqoj Ib'. ³³Kkitij ri' ri jastaq che xokisaxik rech usachik kimak, rech uchapalexik ri kichak patan e ri kityoxrisaxik. K'atek'uri', jun winaq che man tyoxrisam taj, man loq' ta ri' kutij weri', rumal rech che tyoxlaj wa ub'anik. ³⁴We kto'taj na jun uch'aqapil uti'j ri tab'al toq'ob' e jun uch'aqapil ri kaxlanwa, pa ri jun aq'ab'il chik kaporoj ri' pa ri q'aq'; man kuya taj ktijowik: weri' jun tyoxlaj wa ub'anik. ³⁵Je' na k'uwa' kab'an na chrech ri A'aron e chkech ri e'uk'ojol, jeri' jacha ronojel ri tzij xintaqan chaweche: wuqub' q'ij kkikoj ri atz'yaq rech uchapale'xik ri chak patan.

Ri k'olb'al rech ri tyoxlaj tab'al toq'ob'

³⁶Ronojel q'ij kachi'j na ri' jun alaj ama' wakax jeri' jacha jun tab'al toq'ob' chuwach ri makaj -rech sachb'al mak-, e kakoj na ri' ri ase'ite puwi' ri uk'olb'al ri tab'al toq'ob' arech katyoxrisaj. ³⁷Pa ri uk'olb'al ri tab'al toq'ob', wuqub' q'ij kab'an na ri tab'al toq'ob' rech ri sachb'al mak e katyoxrisaj ri'; k'atek'uri' ri tab'al toq'ob' sib'alaj tyoxlaj k'olb'al ri' e ronojel jas uwach che kuchap ukoq ri uk'olb'al ri tab'al toq'ob', tyox ri' kkanajik.

Ri holokosto ronojel taq q'ij

³⁸Kachi'j na ri' weri' cho ri uk'olb'al ri tab'al toq'ob': keb' alaj taq ama' chij che jun kijunab', weri' ronojel q'ij e pa junalik. ³⁹Ri alaj taq ama' chij, jun chkech kachi'j ri' aq'ab'il e ri jun chik chaq'ab' ri'; ⁴⁰ruk' ri nab'e alaj ama' chij, kachi'j jun ulajuj ri upajb'al ri ukotz'i'jal k'aj che yob'om ruk' jun ukaj jun sextari'o rech ri ase'ite rech ri olivo e katixej na ri' jun ukaj rech jun sextari'o rech ri amaja'. ⁴¹Ri ukab' alaj ama' chij kachi'j na ri' chaq'ab'; kachi'j na ri' ruk' jun tab'al toq'ob' e jun ja' jeri' jacha ri aq'ab'il: jun utzalaj kunab'al chech ri utzil, jeri' jacha tab'al toq'ob', kaporoj na ri' chrech ri Yahweh. ⁴²Weri' jun junalikaj

holokosto chuwach ri Yahweh pa ronojel mayil q'ijisaq, pa ri rokib'al ri Tz'um Ja rech ri Riqoj Ib', jawije' kinriq na wib' awuk' arech kintzijon awuk'.

⁴³Kinriq na wib' ri' kuk' ri e'ajisra'el pa we k'olb'al ri', che ktyoxrisaxik ri' rumal ri nuq'ijil. ⁴⁴Kintyoxtisaj na ri' ri Tz'um Ja rech ri Riqoj Ib' e ri uk'olb'al ri tab'al toq'ob'. Ke'intyoxtisaj na ri' ri A'aron e ri e'uk'ojol arech kepatanajik pa ri nuchuchqajaw. ⁴⁵Ri in kinkanaj kan ri' chkixo'l ri e'ajisra'el e in Kidyos ri', ⁴⁶k'atek'uri' ri e'are' keta'maj ri' che in ri in Yahweh, ri Kidyos, che xe'inwesaj uloq chi pa ri Egipto uloq arech ri in kinjeqi' chkixo'l ri e'are'; in in Yahweh, ri Kidyos.

Ri uk'olb'al ri tab'al toq'ob' rech ri utzalaj kunab'al

30¹«Kab'an na jun uk'olb'al ri tab'al toq'ob' rech kporoxik ri k'ok' q'ol. Kab'an na ri' ruk' uche'al ri akasi'a. ²Kijeb' utzaltmal ri', ri urab'arik jun q'ab' e ri uwach jun q'ab' chik e ri raqan keb' q'ab' ri'. Ri taq ruk'a' xa jun kub'an ruk' ri are'. ³Kakoj na ri' ri utzalaj q'an pwaq pa taq ri utzaltmal e ri taq ruk'a', e kab'an na ri' chrij ri utzaltmal jun setesik ruk' q'an pwaq. ⁴Chuxe' ri jun setesik q'an pwaq, kab'an na ri' keb' setesik xekb'al ruk' q'an pwaq, kab'an ri' pa ri keb' utzaltmal. Kab'an na ri' weri' pa ri keb' utzaltmal arech kokisax ri b'alul chila' e ktelex b'i ri are'. ⁵We b'alul ri', kab'an na ri' ruk' uche'al akasi'a e kakoj na ri' ri q'an pwaq chrij. ⁶Kakoj na ri' ri tab'al toq'ob' chuwach ri payu' che lik'itajinaq chuwach ri Arka rech ri Tz'ib'anik –chuwach ri tem rech sachb'al mak che kuch'uq uwi' ri Tz'ib'anik– jawije' ri in kinriq na wib' awuk'.

⁷Ri A'aron kuporoj na ri' ri utzalaj k'ok' q'ol ronojel aq'ab'il aretaq chi' kucholej ri taq chäjb'al. ⁸Xoquje' ri A'aron kuporoj chi jumul ri' chaq'ab' aretaq chi krilij ri taq chäjb'al. We k'ok' q'ol ri' jun junalikalaj k'ok' q'ol ri' kk'oji' chuwach ri Yahweh, e jeri' kuk' konojel ri mayilq'ijisaq. ⁹Michi'j puwi' ri are' jun k'ok' q'ol che man tyoxrisam taj on jun holokosto o jun tab'al toq'ob', e man k'o ta jun ja' kitix chuwach ri are'.

¹⁰Jumul pa jun junab', ri A'aron kub'an na ri' ri sachb'al mak puwi' ri uk'olb'al ri tab'al toq'ob'; ruk' ri uki'kel ri tab'al toq'ob' chuwach ri mak, pa ri q'ij rech ri sachb'al mak, jumul pa jun junab' kub'an na ri' ri sachb'al mak pa utoq'ob' ri are' e pa ri kitoq'ob' ri mayilq'ijisaq. Ri tab'al toq'ob', sib'alaj tyoxlaj k'olb'al ri' chuwach ri Yahweh».

Alkab'al kech konojel winaq

¹¹Ri Yahweh kch'aw ruk' ri Mo'ises e kub'ij chrech: ¹²«Aretaq chi' ri at ke'awejalaj ri e'ajisra'el arech keta'maxik joropa' ri kejalab'alil, konojel ri' kkitoj na ri' chrech ri Yahweh ri rajil ri kik'aslemal aretaq chi' ri e'are' xe'ejalatajik, arech man k'o ta jun k'ax kkik'ulmaj rumal che xe'ejalaxik.

¹³Ronojel winaq che k'olik pa ri ejalab'alil kutoj na ri' nik'aj pwaq, jeri' jacha ri pwaq rech ri tyoxlaj k'olb'al: juwinaq siklos. We nik'aj pwaq ri' jun alkab'al pa ri utoq'ob' ri Yahweh.

¹⁴Konojel ri ek'o pa ri ejalab'alil, ri k'o chi juwinaq kijunab', kuya' na ri' ri alkab'al rech ri Yahweh. ¹⁵Ri q'inom winaq man nim ta ri' kuya' chuwach weri' e ri meb'a' man kujik' ta ri' ri kuya'o, aretaq chi' kiya' na ri' ri alkab'al chrech ri Yahweh, rech ri utojb'al ri ik'aslemal.

¹⁶Kak'am na ri' ruk' ri pwaq kkitoj ri e'ajisra'el, k'atek'uri' kaya' na ri' pa ri utoq'ob' ri upatan ri Tz'um Ja rech ri Riqoj Ib'; weri' jun na'tisab'al rech ri utoq'ob'isaxik kiwach ri e'ajisra'el, chuwach ri Yahweh, tojb'al rech ri kik'aslemal».

Ri uk'olb'al ri ja'

¹⁷Ri Yahweh kch'aw ruk' ri Mo'ises e kub'ij chrech:

¹⁸«Chab'ana' jun uk'olb'al ri ja' rech ch'ajch'ob'enik, ruk' saq ch'ich', ri utak'ab'al xoquje' ruk' saq ch'ich'; kakoj na ri' pa ri b'e chuxo'l ri Tz'um Ja rech ri Riqoj Ib' e ri uk'olb'al ri tab'al toq'ob', e kaya ja' chupam, ¹⁹ruk' we ja' ri', ri A'aron e ri e'uk'ojol kkich'aj na ri' ri kiq'ab' e ri kaqan. ²⁰Aretaq chi' ke'ok pa ri Tz'um Ja rech ri Riqoj Ib', kkich'aj na ri' kib' ruk' ri ja' arech man kekam taj; e xoquje' aretaq chi' keqib' chunaqaj ri uk'olb'al ri tab'al toq'ob' rech kepatanajik, rech kkiporoj jun tab'al toq'ob' chrech ri Yahweh. ²¹Kkich'aj na ri' ri kiq'ab' e ri kaqan, arech man kekam taj: weri' jun junalikaj pixab' chrech ri are' e chkech ri mayil taq q'ijsaq».

Ri ase'ite rech ri ji'onsanik

²²Ri Yahweh kch'aw ruk' ri Mo'ises e kub'ij chrech:

²³«Chak'ama' ri utzalaj taq kunab'al: juq'o' ok'al (500) siklos rech cha'jch'ojlaj mirra, panik'aj rech sinamono che je'lik ruxlab', wa' kub'ij, kab'lajujk'al lajaj (250) siklos; k'ok'alaj aj, kab'lajujk'al lajaj (250) siklos. ²⁴Juq'o' siklos rech kasi'a -je' jas ri siklo rech ri tyoxlaj k'olb'al- e jun sextari'o rech ase'ite rech ri olivo. ²⁵Kab'an na ri' ruk' weri' jun tyoxlaj ase'ite rech ri ji'onsanik, kayujo arech k'ok'alaj ruxlab' jacha ri kub'an ri ajkunanel: are wa' ri ase'ite rech ri tyoxlaj ji'onsanik.

²⁶Are na k'uwa' weri' kakoj puwi' ri Tz'um Ja rech ri Riqoj Ib' e ri Arka rech ri Tz'ib'anik, ²⁷ri mexa e ronojel ri jetaq uchukub'al, ri chajb'al e ri uchukub'al, ri uk'olb'al ri tab'al toq'ob' rech utzalaj kunab'al, ²⁸ri uk'olb'al ri holokostos e ronojel uchukub'al, ri uk'olb'al ri ja' ruk' ri taq utak'alb'al. ²⁹Je' nak'uri' utyoxrisaxik kab'ano, e weri' tyoxlaj ub'anik ri', ronojel jas uwach kchapowik, kkanajik tyox ri'.

³⁰Xoquje' kakoj na ri' weri' puwi' ri A'aron e pakiwi' ri e'uk'ojol, e ke'atyoxrisaj na ri' arech kepatanajik pa ri nuchuchqajaw.

³¹K'atek'uri', katch'aw na ri' kuk' ri e'ajisra'el e kab'ij na ri' chkech: are wa' we ase'ite rech ri tyoxlaj ji'onsanik chiwech ix e chkech ri iwija'lil. ³²Man kuya taj kiq'ej puwi' ub'aqil jun winaq; ma kuya taj kib'an jun chik ase'ite che chujala' ub'ik weri'. Weru' tyoxlaj ub'anik, e jeri' na k'uri' chiwach. ³³Ronojel winaq che kub'an jun utzalaj kunab'al jeri' jacha weri' e kukoj puwi' jun winaq che man tyoxrisam taj, kesax ub'i ri' chkixo'l ri e'uwinag».

Ri tyoxlaj kunab'al

³⁴Ri Yahweh kub'ij chrech ri Mo'ises: «Chak'ama' b'a' junam upajb'alil utzalaj taq kunab'al che je'lik ruxlab': ri estakte, ri uña marina e ri galb'ano, ri je'lik taq ruxlab' kunab'al e ri ch'ajch'ojalaj k'ok' q'ol ³⁵e ruk' weri' chab'ana' jun k'ok'alaj kunab'al arech kporoxik, jun kunab'al jeri' jacha kub'an ri ajkunanel, tzayim ruk' ri atz'am, ch'ajch'oj e tyoxlaj kunab'al. ³⁶Jub'iq' chrech weri', kajok' na ri' e weri' kak'am ub'i ri' chuwach ri Tz'ib'anik, pa ri Tz'um Ja rech ri Riqoj Ib', jawije' ri in kinriq na wib' awuk'. Weru' chiwach ix, tyoxlaj ub'anik ri'.

³⁷We k'ok'alaj kunab'al ri', mib'an iwech ix che kikojo. Ri kunab'al ri' tyoxlaj ub'anik ri' chiwach e xuwi' rech ri Yahweh. Ri jun winaq che kub'an na we k'ok'alaj kunab'al ri' arech kusiq ri ruxlab', kesax ub'i ri' chikixo'l ri e'uwinag».

Ri ajchakib' chrech ri tyoxlaj k'olb'al

31¹Ri Yahweh kch'aw ruk' ri Mo'ises e kub'ij chrech:

²«Je' nak'ut, ri in kinsik'in chrech ri B'esalel che uk'ojol ri Uri, uk'ojol ri Ur, rech ri ujuq'at ri Juda. ³Ri in sib'alaj xinnojisaj chrech ri ruxlab'al ri Dyos, nuya'om chrech sib'alaj usak'ajil e reta'mab'al pa ronojel uwach chak ⁴arech kkowinik che uchomaxik e chrech ub'anik k'i jastaq ruk' q'an pwaq, saq pwaq e ruk' saq ch'ich'; ⁵arech kuch'iy ri taq ab'aj ruk' ri q'an pwaq, arech kotal ri che' e kub'an xaq apachike chak chik.

⁶Ri in kinkojo ri Oholi'ab' to'l rech, ri are' che uk'ojol ri Ahisamak, rech ri ujuq'at ri Dan; xoquje' kinkoj na ri kinojib'al pa ri kanima' konojel ri achijab' che kino'jinik arech kkib'an ronojel jastaq che xintaqan chawech:

⁷Ri Tz'um Ja rech ri Riqoj Ib', ri Arka rech ri Tz'ib'anik, ri tem che kuch'uq uwi' ri Arka e ronojel ri uchukb'al ri Tz'um Ja; ⁸ri mexa e ronojel ri uchukb'al, ri chäjb'al e ronojel uchukb'al, ri k'olb'al rech ri tab'al toq'ob' rech ri utzalaj taq kunab'al, ⁹ri k'olb'al rech ri holokostos e ronojel uchukb'al, ri uk'olb'al ja' e ri utk'ab'al ¹⁰ri atz'yaq rech taq nimaq'ij, ri tyoxlaj taq ratz'yaq ri chuchqajaw A'aron e ri katz'yaq ri e'uk'ojol, arech kepatanajik pa ri nuchuchqajaw, ¹¹ri ase'ite rech ri ji'onsanik e ri k'ok'alaj q'ol rech ri tyoxlaj k'olb'al. Ri e'are', kkib'an na ri' ronojel jacha ri xintaqan chawech».

Ri uxlanem pa ri sab'ado

¹²Ri Yahweh kuch'ab'ej ri Mo'ises e kub'ij chrech: ¹³«Ri at chatch'aw kuk' ri e'ajisra'el e chab'ij b'a' chkech:

Utz uk'olik chib'ana' ri taq nusab'ado, rumal rech che weri' jun k'utb'al chwech ri in e chiwech ri ix, tzi pa ronojel mayilq'ijsaq, arech kiweta'maj che in ri in Yahweh ri xixtyoxrisanik.

¹⁴Kichajij na ri' ri sab'ado arech tyoxlaj ub'antajik chiwach. Ri jun winaq che kub'an na k'ax chrech ri sab'ado, kkam ri'; ronojel winaq che kchakun pa we jun q'ij ri', kchup uwach ri' chkixo'l ri e'uwinaq.

¹⁵Waqib' q'ij kb'an na ri' ri chak, k'atek'ut ri uwuq q'ij jun q'ij rech uxlanem chech ronojel chak, chanim q'ij chrech ri Yahweh. Ronojel winaq che kchakun pa ri q'ij sab'ado, kkam ri'. ¹⁶Ri e'ajisra'el kkichajij na ri' ri sab'ado, kinimaq'ijarisaj na ri' ri sab'ado pa ronojel mayilq'ijsaq, jeri' jacha jun junalikaj chapb'alq'ab'.

¹⁷Wa' weri' jun junalikaj k'utb'al chwech in e chkech ri e'ajisra'el, rumal rech che pa waqib' q'ij ri Yahweh xub'an ri kaj e ri uwachulew, k'atek'uri' pa ri uwuq q'ij xuxlanik e utzalaj ruxlab'anik xub'ano».

Ri keb' ab'aj rech ri Tz'ib'anik

¹⁸Aretaq chi' kuk'is ri utzij ruk' ri Mo'ises puwi' ri juyub' Sina'i, xujach chrech ri keb' ab'aj rech ri Tz'ib'anik, tak'alik taq ab'aj tz'ib'atalik rumal ri uwi'uq'ab' ri Dyos.

Ri jun q'an pwaq alaj ama' wakax

31¹Aretaq chi' ri winaq kkilo che ri Mo'ises kb'eytajik e man kqaj ta chi uloq cho ri juyub', kkimulij kib' chrij ri A'aron e kkib'ij chrech: «Je' nak'ut, chab'ana' b'a jun qadyos che

knab'ejik chqawach, rumal rech che ri Mo'ises, ri jun achi che are xb'anowik che ri uj xujpaqi' uloq chi pa ri tinimit Egipto, man qeta'm taj jas ri xub'ano.

²Ri A'aron kub'ij chkech: «Chiwesaj ri q'an pwaq uwi' taq kixikin ri e'iwixoqil, ri e'ik'ojol e ri e'imi'al e chik'ama' uloq chwech».

³Konojel ri winaq kkesej ri q'an pwaq uwi' taq kixikin e kkik'am uloq chrech ri A'aron. ⁴Ri are' kuk'am ukoq ri q'an pwaq pa ri kiq'ab', kuja'risaj pa jun molte e kub'an jun tz'aq rech jun alaj ama' wakax; k'atek'uri' ri e'are' kkib'ij: «Are wa' ri Adyos Isra'el, ri are' che xatresaj uloq chi pa ri tinimit Egipto uloq». ⁵Aretaq chi' kril weri' ri A'aron, kuyak jun uk'olb'al tab'al toq'ob' chuwach ri jun utz'aq ri alaj ama' wakax e kub'ij weri': «Chwe'q k'o nimaq'ij chuwach ri Yahweh».

⁶Pa ri jun q'ij chi aq'anoq, aq'ab'il kewa'lajik, kkichi'j jujun taq holokostos e jujun taq tab'al toq'ob' rech utzil. K'atekuri', ri winaq ket'uyi' chrech ri wa'im e chrech ri uk'ya'nik; aretaq kb'antaj weri', kewa'lajik arech ke'etz'anik.

Xyakataj ri royowal ri Yahweh

⁷Ri Yahweh kuch'ab'ej ri Mo'ises e kub'ij chech: «Je' nak'ut! chatqaj ub'ik, rumal rech che ri siwan atinimit che xe'awesaj uloq ri at chi pa ri tinimit Egipto uloq, xkib'an itzel. ⁸Ri e'are' man xeb'eytaj taj che naj xeb'e wi chrech ri b'e che ri in xe'intaq chrech. Ri e'are' xkij'arisaj ri q'an pwaq e xkib'an uwachb'al jun alaj ama' wakax e xexuki' chuwach. Xkichi'j taq tab'al toq'ob' chrech e xkib'ij: Are wa' ri Adyos Isra'el ri xatesan uloq chi pa ri tinimit Egipto».

⁹Ri Yahweh kub'ij chech ri Mo'ises: «Xilitaj wumal che we winaq ri', ko e k'ax ucha'b'exik ri kijolom. ¹⁰Kamik ri', chaya' alaj chwech che kwa'laj ri woyowal chkij e k'atek'uri' ke'upororej na ri', e ke'inkamisaj na ri' ri e'are'; k'atek'ut ri at, jun nimalaj tinimit ri' kinb'an na chaweche.

Ri Mo'ises kch'aw ruk' ri Dyos

¹¹Ri Mo'ises kraj kuqasaj ri royowal ri Yahweh ri Udyos e kub'ij chrech:

«Jasche Yahweh, kyakitaj ri awoyowal chkij ri awinaq arech ke'uporoj, ri at che xe'awesaj uloq chi pa ri tinimit Egipto uloq ruk' ri nimalaj uchuq'ab' ri aq'ab' e ruk' ri akowinem? ¹²Kekowin b'a' ri' ri e'ajegipto chub'ixik na: «Xa rumal ri retzelal xeresaj ub'ik, arech ke'ukamisaj pa ri taq juyub' e ku'chupisaj kiwach cho ri uwachulew? Chatzalejisaj b'a' chi pa anim ri awoyowal e mab'an b'a' ri itzel che kawaj kab'an chkech ri awinaq.

¹³Che'a'na'tisaj b'a' ri e'apataninel Ab'raham, Isa'ak e Isra'el, che chkech ri e'are' xajikib'a' ri atzij chawach at e xab'ij chkech: ri in kinpoq'isaj na kiwach ri iwija'lil jeri' jacha ri taq ch'umil ek'o cho ri kaj; ronojel we ulew ri' che ri in xinb'ij che kinya' na chiwech, kinya' na ri' chkech ri iwija'lil e chi pa junalik kechb'ej na wa'».

¹⁴K'atek'uri' ri Yahweh kujik' rib' che ub'anik ri itzel che xub'ij kuk'yaq pakiwi' ri siwan utinimit.

Ri Mo'ises kupaxij ri taq ab'aj rech ri Pixab'

¹⁵Ri Mo'ises ktzalejik e kqaj uloq cho ri juyub', ruk'am uloq puq'ab' ri keb' ab'aj rech ri Tz'ib'anik, ab'aj che tz'ib'atalik chuwach e chrij. ¹⁶Ri ab'aj, uchak ri Dyos e ri tz'ib'anik k'o chuwach, are' ri Dyos xtz'ib'anik.

¹⁷Ri Josu'e kuta' ri kich'ab'al ri winaq che kkiraqagej kichi', kub'ij chrech ri Mo'ises: «¡Ko jun riqoj chi'aj rech k'ax pa ri uk'olb'al ri jetaq tz'um ja!».

¹⁸K'atek'ut, ri Mo'ises kub'ij:

«Man raqoj chi'aj taj che rech ch'akanik, man k'o ta k'isb'alk'u'x rumal k'ax xriqitajik, in kinta' b'ixonik ruk' keb' ch'ab'al».

¹⁹K'atek'uri' aretaq chi' ri Mo'ises kopan naqaj chrech ri uk'olb'al ri jetaq tz'um ja, kril ri uwachb'al ri alaj ama' wakax e ri taq b'ix rech ri xojoj. Kyakataj sib'alaj uk'anal ri Mo'ises; kusetej ub'ik ri taq ab'aj e kupaxij ikim chrech ri juyub'. ²⁰Kuk'am ukoq ri uwachb'al ri alaj ama' wakax che xkitz'aqo, kuporoj pa ri q'aq', kujok'o jeri' jacha ujok'ik ri ulew e kuxol ruk' joron', k'atek'uri' kuya chkech ri e'ajisra'el arech kkiqumuj ub'ik.

Ri A'aron e ri kimak ri winaq

²¹Ri Mo'ises kub'ij chrech ri A'aron: «¿Jas xkib'an we siwantinimit chawech ri' che xak'am uloq pakiwi' we jun nimalaj mak ri'?».

²²Ri A'aron kub'ij: «Man yakatajik ri royowal ri Wajaw, ri at aweta'm che we siwantinimit ri' chi e'itzel wi. ²³Xkib'ij chwech: "Chab'ana' b'a' jun qadyos che knob'ej chqawach, rumal rech che ri Mo'ises, ri achi che xujresaj uloq chi na ri tinimit Egipto, man qeta'm taj jas xuk'ulmaj". ²⁴Ri in xinb'ij chkech: 'Ronojel winaq che k'o q'an pwaq ruk' chresaj b'a' ruk' '. Ri e'are' xkesaj chkech e xkiya' chwech. Ri in xink'yaq pa ri q'aq' e xelik we jun alaj ama' wakax ri'».

Ri Levitas e'achixom

²⁵Ri Mo'ises krilo che ri siwantinimit sib'alaj kechoqchotik, rumal rech che ri A'aron xe'uya' kan ri e'are' pa ri kik'ixb'al chkixo'l ri ekik'ulel, ²⁶e ri Mo'ises kkanaj kan chuchi' ri uk'olb'al ri tz'um taq ja e kub'ij: «¡Ri jun che rech ri Yahweh, petoq wuk' in!».

Konojel ri e'uk'ojol ri Levi kkimulij kib' ruk' ri are'. ²⁷Ri are' kub'ij chkech: «Jewa' kub'ij ri Yahweh ri Udyos ri Isra'el: Chikoj ri ich'ich' rech ch'o'j cho taq ri iwa', chixq'axoq pa ri uk'olb'al ri tz'um taq ja, kixq'ax chjunal uchi'ja e chijunal che'ikamisaj ri iwachalal, ri ik'ulja, ri iwachi'l, ri achalaxik naqaj chiwech.

²⁸Ri e'uk'ojol ri Levi kkib'ano ri xtaqan ri Mo'ises chrech e pa ri jun q'ij ri' xekam wuqq'o' lajujka' (3.000) winaq pa we tinimit ri'.

²⁹Ri Mo'ises kub'ij: «Kamik ri', ri ix xik'am ri chak patan chuwach ri Yahweh, rumal ri utojb'alil rech ri uk'aslemal ri ik'ojol, on ri iwachalal e rumal weri' kuya chiwech kamik ri' ri tewchi'b'al».

Jumul chik,

ri Mo'ises kch'aw puwi' ri siwantinimit

³⁰Pa ri jun q'ij chi aq'anoq, ri Mo'ises kub'ij chech ri siwantinimit: «Ri ix nimalaj xixmakunik. Kamik ri in kinpaqi' ub'i ruk' ri Yahweh. Wene' ri in kinkowinik ksachitajik ri imak».

³¹Ri Mo'ises ktzalij ub'ik ruk' ri Yahweh e kub'ij chrech: «¡Ayum! ¡we winaq ri' sib'alaj xemakunik. Ri e'are' xkib'an jun kidyos ruk' q'an pwaq. ³²K'atek'uri', wene' ri at kawaj kasach ri kimak. E k'u we man kasacho, rumal toq'ob'isab'al nuwach, chinachupu' pa ri wuj che xatz'ib'aj ri at».

³³Ri Yahweh kub'ij chech ri Mo'ises: «Jachin ri xmakunik che nuk'ule' laxik, are na kuri' ri kinchup na ri in pa ri nuwuj. ³⁴Kamik ri, jat ub'ik e chak'ama' ub'i kib'e ri siwantinimit

jawije' ri in xinb'ij chawech. Ri anjel che wech in, knab'ej ri' chawach, k'atek'ut, pa ri uq'ij ri nusolinik, ri in kink'ajisaj na kiwach ri' rumal ri kimak».

³⁵K'atek'uri', ri Yahweh kuk'ajisaj kiwach ri winaq rumal rech ri jun alaj ama' wakax che xkib'an ruk' ri A'aron.

Ri taqanik chrech ri b'enam

33¹Ri Yahweh kub'ij chech ri Mo'ises: «Jat, chatpaqal ub'ik chi we k'olb'al ri', ri at e ri siwantinimit che xe'awesaj uloq e xepaqi' uloq chi pa ri tinimit Egipto uloq, e keb'e pa ri ulew che ri in xinjikab'a' ub'ixik chkech ri Ab'raham, ri Isa'ak e ri Jakob' che kinya' na chkech ri kija'lil. ²Kintaq na ub'i ri' jun anjel che knab'ejik chawach e ke'ink'yaq na ub'i ri' ri e'ajkana'an, ri e'ajamorre'o, ri e'ajhitita, ri e'ajperizita, ri e'ajjivita e ri e'ajjeb'use'o. ³Chatpaqal ub'ik cho ri jun ulew jawije' kchojok ri leche e ri uwa'lche'; k'atek'ut, ri in man kinpaqi' ta wa' iwuk', xa rumal che wene' katinkamisaj kanoq pa ri b'e, rumal rech che ri at, at jun siwantinimit che k'o jun kowlaj ajolom k'ax uch'ab'exik».

⁴Aretaq chi' ri siwantinimit xkita' we k'ax taq tzij ri', ri winaq kkik'is kik'u'x che ri oq'ej e man k'o ta jun winaq kukoj k'ak' taq ratz'yaq che rech nimaq'ij.

⁵K'atek'uri', ri Yahweh kub'ij chrech ri Mo'ises: «Chab'ij b'a' chkech ri e'ajisra'el: Ri ix, ix winaq che k'o jun kowlaj ijolom che k'ax uch'ab'exik; weta kinpaqi' ub'i in iwuk', kne'b'a' xa jub'iq', ri in chi kixinkamisaj ri'. K'atek'ut, we kamik ri', chiya' kan ri ewatz'yaq rech nimaq'ij, arech ri in kinweta'maj jas ri kinb'an na ri' iwuk'». ⁶K'atek'uri' ri e'ajisra'el kkiya' kan ri katz'yaq rech nimaq'ij chi pa umajib'al ub'ik ri juyub' Horeb'.

Ri Tz'um Ja rech ri riqoj Ib'

⁷Ri Mo'ises xuk'am ub'i ri Tz'um Ja e xukoj apanoq naj chrech ri uk'olb'al ri tz'um taq ja. Kukoj ub'i' Tz'um Ja rech ri Riqoj Ib'. Xajek'uri', jachin rajawaxik chrech kch'aw ruk' ri Yahweh, kel na ub'i ri' e kb'e ri' jawi' k'o wi ri Tz'um Ja rech ri Riqoj Ib', che man k'o ta pa ri uk'olb'al ri tz'um taq ja.

⁸Ronojel mul aretaq chi' ri Mo'ises kel ub'ik, kb'e pa ri Tz'um Ja rech Riqoj Ib', konojel ri winaq kewa'lajik, e konojel etak'alik kekanaj kan pa ri rokib'al ri utz'umal kachoch e kkiterne'j ri Mo'ises ruk' kiwoq'och chi k'ate' na ri are' kok ub'ik pa ri Tz'um Ja rech Riqoj Ib'. ⁹Ronojel mul che kok ri Mo'ises pa ri Tz'um Ja, kqaj uloq ri jun raqan sutz' e kkanaj kanoq pa ri rokib'al ri Tz'um Ja aretaq chi' kch'aw ri Mo'ises ruk' ri Yahweh. ¹⁰Konojel ri winaq kkil ri jun raqan sutz' che xkanaj kanoq pa ri rokib'al ri Tz'um Ja, e konojel ri winaq kewa'lajik e kexuki'k chkijujunal pa ri rokib'al ri utz'umal kachoch. ¹¹Ri Yahweh kch'aw ruk' ri Mo'ises, kril rib' kiwach, jeri' jacha kch'aw jun achi ruk' jun rachi'l. K'atek'ut, ktzalij uloq ri Mo'ises pa ri uk'olb'al ri tz'um taq ja, k'atek'ut, ri jun ala, ri upataninel Josu'e, che uk'ojol ri Nun, man kel ta uloq chupam ri Tz'um Ja.

Ri Mo'ises kch'aw ruk' ri Dyos

¹²Ri Mo'ises kub'ij chrech ri Yahweh: «Chawilampe', ri at xab'ij chwech: 'Chab'ana' arech kepaqi' uloq we siwantinimit ri'', e man kaya ta chwech kinweta'maj uwach ri winaq che kb'e na ri' wuk' ri in. K'atek'uri' ri at ab'im chwech: 'Ri in chi weta'm awach rumal ri ab'i' e ri at, at utz' chnuwach in'. ¹³We in utz' in chawach; chak'utu' b'a' chnuwach ri taq ab'e arech ri in kinweta'maj awach e k'o ri toq'ob'isab'al nuwach chawach. Xoquje', chawilampe' che we amaq' ri' e'are' siwan atinimit».

¹⁴Ri Yahweh kub'ij chrech: «Chi in ri' kinb'e na awuk' e kinya' ri' chawech ri uxlanem». ¹⁵K'atek'uri', kub'ij chrech: «We man katb'e ta ri at quk', mujataq b'a' che ri uj kujb'e ub'ik pa we k'olb'al b'ik ri'; ¹⁶xa je'nak'uri', ¿jas uch'ob'ik ri' kinb'ano che ri at katoq'ob'isaj nuwach in, ri in e ri siwan atinimit? ¿La man are ta ri' che ri at katb'e ub'i quk'? Xa je'nak'uri', sib'alaj kujq'alajin ri', ri in e ri e'awinaq, chkixo' konojel ri tinimit che ek'o chuwachulew».

¹⁷Ri Yahweh kub'ij chrech ri Mo'ises: «Xoquje' kinb'an wa' weri' che xata chik chwech ri', rumal rech che ri at xariq ri toq'ob' chnuwach e ri in weta'm awach rumal ri ab'i'».

Ri Mo'ises kraj kril uwach ri Yahweh puwi' ri juyub'

¹⁸K'atek'uri' ri Mo'ises kub'ij chrech: «Chab'ana' toq'ob' chwech, chak'utu' chnuwach ri aq'ijil». ¹⁹K'atek'uri' ri are' kub'ij chrech: «Kinq'axij na ri' chawach ronojel ri nuje'lal e kinb'ij na ri' chawach ri ub'i' ri Yahweh. Ri in kinya' ri utzil chrech ri jun che ri kinya' ri utzil chrech e kintoq'ob'isaj uwach ri jun che kintoq'ob'isaj uwach».

²⁰K'atek'ut, kub'ij: «Ri at man katkowin taj kawil ri nuwach, rumal rech che ri winaq man kkwowin taj kril nuwach e kk'asi' na». ²¹K'atek'uri', ri Yahweh kub'ij chi na: «Chawilampe', k'o jun k'olb'al chinaqaj in; ri at katk'oji' na ri' puwi' ri ab'aj. ²²K'atek'uri', aretaq chi' kq'ax na ri nuq'ijil, ri in katinya' na ri' jawi' paq'inaq wi ri ab'aj e kinkoj na ri' ri nuq'ab' paw'i' chi k'ate' na inq'axinaq chi ri in. ²³K'atek'uri' kinwesaj ri' ri nuq'ab' arech loq' kawil na ri' ri wij; k'atek'uri' ri nupalaj man loq' taj kawilo».

Jun chik chapb'alq'ab'.

Ri k'ak' taq ab'aj rech ri pixab'

34¹Ri Yahweh kub'ij chrech ri Mo'ises: «Chab'ana' ub'anik keb' tak'alik taq ab'aj ejeri' jacha ri nab'e taq ab'aj, k'atek'uri', ri in kintz'ib'aj na ri' cho taq ri tak'alik taq ab'aj ri tzij che tz'ib'atalik cho ri nab'e taq ab'aj che xapaxij ri at. ²Suk'umaj awib' arech ri at chwe'q aq'ab'il katpaqi' uloq cho ri juyub' Sina'i e chinawe'yej chila' puwi' ri juyub'. ³Mapaqi' uloq jun chik awuk'; xoquje' maka'y koq jun chik winaq puwi' ronojel ri juyub'. E xoquje' man k'o ta jun nim on jun alaj awaj kwa' ukoq chuwach we juyub' ri'». ⁴Ri Mo'ises xub'an keb' tak'alik taq ab'aj jeri' jacha ri keb' nab'e; kwa'laj ub'ik aq'ab'il e kpaqi' puwi' ri juyub' Sina'i, jeri' jacha xtaqan ri Yahweh chrech, k'atek'uri', ruk'am ub'ik puq'ab' ri keb' tak'alik taq ab'aj. ⁵Ri Yahweh kqaj uloq pa jun sutz' e kkanaj ukoq ruk' ri are'.

Ri Yahweh kuk'ut rib'

Ri Mo'ises kusik'ij ri ub'i' ri Yahweh. ⁶Ri Yahweh kpe chuwach e kub'ij chrech: «Yahweh, Yahweh, Dyos rech ki'al e rech toq'ob'isab'al wach, ma'tam kyakataj royowal, nojinaq chech ri sipanik e man kuk'ex ta ri utzij ⁷che kuk'ol ri utoq'ob'isab'al wachaj chkech ekaq'o' lajuj taq k'al, ri are' kukuy ri itzelal, ri man utz taj e ri makaj, k'atek'ut man kuya' ta kan xaq jeri' jun itzel jas uwach e kuk'ajisaj kiwach ri nan tat pakiwi' ri e'alk'uwa'lxel e ri eri' taq mam rumal ri kimak, chi pa ri urox e ri ukaj mayilq'ijsaq». ⁸Xas aninaq, ri Mo'ises kxuki'k e kuqasaj ri upalaj cho ri uwachulew, ⁹k'atek'uri', kub'ij: «We qastzij Ajawaxel che xinriq ri toq'ob'issab'al nuwach chawach, chawaj b'a' Ajawxel che

katpe b'a' chqaxo'l, kne'b'a' we winaq ri' k'o jun kowlaj kijolom che k'ax uch'ab'exik, chasacha' b'a' ri qetzalal e ri qamak e chab'ana' chqech che uj awechb'al».

Ri chapb'alq'ab'

¹⁰Kub'ij ri are': «Chanim ri' kinb'an na ri' jun chapb'alq'ab' chkiwach konojel ri siwan atinimit, kinb'an na ri' utzalaj taq jastaq che man b'anom ta wi pa jun chi tinimit on pa jun chik amaq'. E konojel ri winaq che ri k'o at chkixo'l, kkil na ri' ri uchak ri Yahweh, rumal rech che xas awuk' at na wi kinb'an na jujun taq k'ax che kuya na xib'rikil. ¹¹Qas utz unik'oxik rij chab'ana' ri jastaq che kintaqan chawech pa we jun q'ij ri'. Ri in ke'ink'yaq na ub'ik chi chawach ri ajamorre'o, ri ajkana'an, ri ajhitita, ri ajperizita, ri ajjivita e ri ajjeb'use'o. ¹²Man k'o ta jun chapb'alq'ab' kab'an kuk' ri e'ajsiwantinimit jawi' ri katok na ub'i wi, arech man jun k'am taj che kixximowik. ¹³Xane kik'is tzij ri' puwi' ri jetaq kitab'al toq'ob', kipaxij na ri' ri tak'alik taj ab'aj k'olik e kichoy na ri' ri tyoxlaj taq kiche' k'olik.

¹⁴Matxuki' chuwach jun chik dyos, rumal rech che ri in, che Inyahweh, Achixom ri nub'i': in jun achixom Dyos. ¹⁵Man k'o ta chapb'alq'ab' kab'an kuk' ri e'ajsiwantinimit ri', rumal rech che aretaq chi' kemakun ri' kuk' ri ekidyos e kkichi'j tab'al taq toq'ob' chkech, katkisik'ij ri' e ri at katij na k'uri' ri tab'al kitoq'ob', ¹⁶ke'ak'am na ri' jujun chkech ri ekimi'al che kech ri e'ak'ojol e ri kimi'al kemakun na ri' kuk' ri ekidyos e kkitiq'ij na ri' ri e'ak'ojol arech kemakun kuk' ri ekidyos.

¹⁷Mab'an jun dyos ruk' ri ch'ich' che ja'risam.

¹⁸Chachajij ri nimaq'ij rech ri kaxlanwa che man k'o ta uch'amilal. Wuqub' q'ij katij na ri' ri kaxlanwa che man k'o ta uch'amilal jeri' jacha xintaqan chawech, pa ri ik' rech Ab'ib', rumal rech che pa ri ik' rech Ab'ib' ri at xatel uloq pa ri Egipto.

¹⁹Ronojel ri kujaq uloq ri uchuch upan ri unan wech in ri': ronojel ri nab'e'al, pa ri jupuq taq awaj, nim on alaj taq chikop, jun na'tisa'al wech in ri'. ²⁰Ri enab'e'al taq b'urix kak'ayij na ri' e pa uk'exwach kaloq' na ri' jun alaj chij, k'atek'uri', we man kak'ayij taj e man kaloq' ta jun chik pa uk'exwach, kaq'ip na ri' che ri uqul. Konojel ri enab'e taq k'ojolxel, pa kikexwach kaloq' na ri' jun chik, e man k'o ta jun ri' kpe chnuwach ruk' tolonik uq'ab'.

²¹Waqib' q'ij katchakun na ri', k'atek'uri', pa ri uwuq q'ij man katchakun ta ri', katuxlanik, xoquje' katuxlan ri' aretaq chi' k'o ri awex on aretaq chi' kyak uwach ri tik'on.

²²Kak'owisaj wi ri nimaq'ij rech ri taq Xmano, ri rech ri nab'e taq uwach ri triko, e ri jun chik are ri nimaq'ij rech ri uyakik uwach tik'o'n pa ri uk'isb'al ri junab'.

²³Oxmul pa jun junab', konojel ri achijab' kkik'utu' kib' ri' chuwach ri Ajawxel, ri Yahweh, ri Udyos ri Isra'el.

²⁴Ri in ke'iwesaj na ub'i ri' ri esivan taq tinimit chawach e kinnimarisaj na ri' ri uk'ulb'at ri awulew e man k'o ta jun winaq kurayij uwach ri awulew aretaq chi' katpaqi' oxmul pa jun junab' chuwach ri Yahweh, ri Adyos.

²⁵Machi'j jun kaxlanwa che k'o uch'amilal ruk' ri ki'kel che rech tab'al toq'ob' chwech ri in, e ri tab'al toq'ob' rech ri Pasku'a (Q'axeb'al) man k'o ta kkanaj kanoq che rech chwe'q chik.

²⁶Ri nab'e utzalaj taq uwach ri uwachulew, kak'am ub'ik ri' pa ri rachoch ri Yahweh ri Adyos. E man katzak ta ri' ri alaj k'isik' pa ri uleche ri unan».

²⁷Ri Yahweh kub'ij chrech ri Mo'ises: «Chatzib'aj we taq tzij ri'; ruk' we taq pixab' ri', ri in xinb'an jun chapb'alq'ab' awuk' e ruk' ri Isra'el».

²⁸Ri Mo'ises kkanaj pa we k'olb'al ri' ruk' ri Yahweh, kawinaq q'ij e kawinaq chaq'ab'. Man xwa' taj e man k'o ta xuqumuj. K'atek'uri', kutz'ib'aj cho ri tak'alik taq ab'aj ri taq tzij rech ri chapb'alq'ab', ri lajuj taq tzij.

Ri Mo'ises kqaj uloq cho ri juyub'

²⁹Aretaq chi' ri Mo'ises kqaj uloq xas cho ri juyub' uloq rech ri Sina'i, ruk' ri keb' ab'aj rech ri Tz'ib'anik pa ri uq'ab', man reta'm taj che ri utz'umal ri upalaj kchupq'anik' rumal rech che xch'aw ruk' ri Are'. ³⁰Ri A'aron e konojel ri e'ajisra'el keka'y chrech ri Mo'ises e aretaq chi' kkilo che ri utz'umal upalaj kch'upq'anik, kkixib'ij kib' keqib' ukoq ruk' ri are'. ³¹Ri Mo'ises ke'usik'ij ri e'are'. Ri A'aron e konojel ri ekinimal ri mulin ib' kkika'yej ri are' e ri Mo'ises kch'aw kuk'. ³²Konojel ri e'ajisra'el keqib' ruk', k'atek'uri', ke'utaq chrech ronojel ri jastaq che ri Yahweh xub'ij uloq chech ri are' puwi' ri juyub' Sina'i. ³³Aretaq chi' ri Mo'ises kuk'is ri utzij kuk', kukoj jun payu' cho ri upalaj. ³⁴Aretaq chi' ri Mo'ises kok chuwach ri Yahweh arech kch'aw ruk' ri Are', kresaj ri jun payu' cho ri upalaj chi k'ate' na kel uloq. Aretaq chi' kel uloq kub'ij chkech ri e'ajisra'el ri jastaq che ktaqan ri Yahweh chrech. ³⁵Ri e'ajisra'el, kkilo che ri utz'umal upalaj ri Mo'ises kchupq'anik. K'atek'uri' ri Mo'ises kuch'uq chi jumul ri upalaj ruk' ri jun payu', k'ate' na kok chi jumul che uch'ab'exik ri Are'.

Ri Pixab' rech ri sab'ado

35¹Ri Mo'ises ke'umulij konojel ri e'ajisra'el e kub'ij chkech: «Are wa' xtaqan ri Yahweh chrech arech kqab'ano: ²Waqib' q'ij kixchakunik, k'atek'ut ri uwuq q'ij jun tyoxlaj q'ij ri' chiwach, ronojel ri jun q'ij rech uxlanem chuwach ri Yahweh. Ri jun che kchakun pa we q'ij ri', kkamisaxik ri'. ³Pa ri q'ij sab'ado, man k'o ta q'aq' kikuch pa taq iwachoch.

Ri umolik ri jastaq rech uyakik ri Tyoxlaj k'olb'al

⁴Ri Mo'ises kub'ij chkech konojel ri e'ajisra'el: «Are wa' xtaqan ri Yahweh chwech: ⁵Chik'ama' ub'ik jun chrech ri jastaq iwech jun sipanik chrech ri Yahweh. Konojel ri kpe pa kanima', chkik'ama' ub'i jun sipanik chrech ri Yahweh: q'an pwaq, saq pwaq e saq ch'ich'; ⁶ri mrato e kyaq tuntuq; ri kok'laj lino, ri rismal k'isik'; ⁷utz' umal taq wakax che kyaq utz'ajb'al, kok' taq tz'um e uche'al ri akasi'a; ⁸ole'o rech ri chaj, ri jetaq uk'ok'al ri ole'o rech ri ji'onik e ri k'ok' taq q'ol, ⁹ab'aj onise (q'eq' ab'aj), ab'aj rech ri efod e ri pectoral.

¹⁰Jachintaq k'o je'lik taq kiq'ab' chixol, chepet b'a' che ub'anik ronojel ri jastaq che xtaqan ri Yahweh chrech: ¹¹ri Rachoch, ri tz'um ukab'al e ri uxotal ukab'al, ri jetaq chapb'al ch'ich', ri kijeb' raqan, ri jetaq ujutz', ri raqan taq ja, e ri utikb'alil ab'aj; ¹²ri Arka e ri taq chapb'al uche', ri uxotal q'an pwaq e ri ch'uqb'al uwi'; ¹³ri mexa' ruk' ri chapb'al taq uche' e ronojel ri jastaq rajawaxik chrech, xoquje' ri kaxlanwa rech ri tab'al toq'ob'; ¹⁴ri chajb'al rech ri saqarisanik ruk' ronojel ri jastaq rajawaxik, ri jetaq chajb'al chik e ri ole'o rajawaxik chkech; ¹⁵ri uk'olb'al ri tab'al toq'ob', ri utzalaj kunab'al ruk' ri chapb'al taq uche', ri ole'o rech ri ji'onsanik, ri utzalaj k'ok' q'ol e ri ch'uqb'al rech ri okib'al ub'i pa ja; ¹⁶ri uk'olb'al ri holokosto ruk' ri utz'apib'al rech saq ch'ich', ri chapb'al taq uche' e ronojel ri rajawaxik, ri uk'olb'al joron e ri ab'aj utikb'alil; ¹⁷ri ch'uqb'al rech ri k'ayb'al ruk' ri raqan taq ja, ri jetaq ab'aj e ri uchub'al ri rokib'al ri kayb'al; ¹⁸ri che' rech ri Ja e ri che' rech ri ka'yb'al ruk' taq ri k'am; ¹⁹ri wiqom taq atz'yaq arech kuya'o kb'an ri patanajik pa ri tyoxlaj k'olb'al; ri tyoxlaj taq atz'yaq rech ri chuchqajaw A'aron e ri katz'yaq ri e'uk'ojol arech kkib'an ri kipatan che echuchqajawib'».

²⁰K'atek'uri', konojel ri e'ajisra'el xe'el ub'ik chuwach ri Mo'ises; ²¹konojel ri kel kik'u'x e ri kub'ij ri loq'alaj kuxlab'al, xepetik e xkik'am uloq ri sipanik chrech ri Yahweh, arech kokisax chech ri uchakuxiki ri Tz'um Ja rech ri mulin ib', rech ri upatanaxik e rech ri tyoxlaj taq atz'yaq. ²²Kepe chi achijab' chi ixoqib', konojel ri kel kik'u'x kkik'an uloq ri uwixikin, ri mulq'ab', ri chachal, ronojel uwach q'an pwaq kkiya' chrech ri Yahweh. ²³Konojel ri k'o mrato e kyaq tuntuj kuk', ri kok'laj lino, ri rismal k'isik', ri utz'umal wakax che kyaq utz'ajb'al, xoquje' kkik'am uloq je'liklaj taq tz'um. ²⁴Konojel ri xekowin che uk'olik ri q'an pwaq e ri saq ch'ich', kkik'am uloq chrech ri Yahweh.

Xoquje' jeri' xkib'ano ri k'o utz'alam akasi'a kuk' arech kokisaxik che ri chak. ²⁵Konojel ri ixoqib' che sib'alaj kkowin ri kiq'ab' chrech ri b'atz'oj, kkik'am uloq ri kichak che xkib'ano, mrato e kyaq tuntuj e kok'alaj lino. ²⁶Konojel ri ixoqib' che kekowinik keb'atz'anik, xkitamaj ri rismal k'isik'. ²⁷Ri winaq nim kib'anik kkik'am uloq ri jetaq ab'aj kornalina, rech ub'anik ri efod e ri pectoral. ²⁸Ri k'ok' taq kunab'al e ri ole'o rech ri chajb'al, ri ole'o rech ri ji'onsa'nik e ri k'ok'alaj q'ol. ²⁹Konojel ri e'ajisra'el, chi achijab' e chi ixoqib' che xel kik'u'x che uya'ik ri jastaq che xuta ri Yahweh chkech che rech ri chak rumal ri Mo'ises, xkik'am ub'ik chuwach ri Yahweh.

Ri e'ajchakib' chrech ri tyoxlaj k'olb'al

³⁰Ri Mo'ises kub'ij chkech ri e'ajisra'el: «Chiwilampe', ri Yahweh are xuk'utu, xucha'o ri B'esale'el che uk'ojol ri Uri, uk'ojol ri Jur, che ujuq'at ri Juda. ³¹Xunojisaj chrech ri ruxlab'al ri Dyos, xuya utzalaj taq uq'ab', reta'mab'al e uno'jib'al chuwach ronojel chak; ³²arech kchomanik chrech ri chak e kub'ano ruk' ri qan pwaq, ri saq pwaq e ri saq ch'ich', ³³arech kuchakuj ri taq ab'aj, arech kuchakuj ri che' e arech kuchakuj nik'aj taq chak chik. ³⁴Xoquje' xukoj pa ranima' ri Ohali'ab' che uk'ojol ri Ahisamak che ujuq'at ri Dan, xuya' chkech ri nojib'al arech kkik'utu ronojel ri chak. ³⁵Xuya' utzalaj taq kiq'ab' che ub'anik ronojel chak ruk' ri taq ab'aj ruk' ri b'atz', ruk' ri mrato e kyaq tuntuj ruk' ri kok'laj lino e ronojel uwach chak ruk' kem. Kekowin che ub'anik ronojel uwach chak e che uchomaxik uwach chak.

36¹Xajek'uri', ri B'esalel, ri Oholi'ab' e konojel ri achijab' che ri Yahweh xuya utzalaj taq kiq'ab' che ri chak, ri kino'jib'al che ub'anik ronojel uwach chak pa ri tyoxlaj k'olb'al, xkib'an ronojel ri jastaq jacha ri xtaqan ri Yahweh chrech».

K'isb'al umolik ri kuchuj

²Ri Mo'ises, ke'usik'ij ri B'esalel, ri Oholi'ab' e konojel ri achijab' che ri Yahweh xuya utzalaj kiq'ab' chrech ri chak, konojel ri kraj kanima' che kkib'an ri chak. ³Ri Mo'ises xuya' chkech ri achijab' ri' ronojel ri sipanik che xkik'am uloq ri e'ajisra'el, arech kb'an ri chak rech ri tyoxlaj k'olb'al. Ri e'ajisra'el, ronojel aq'ab' kkik'am na uloq ri jetaq sipanik chrech ri Mo'ises, ⁴rumal k'uri', konojel ri ajchakib' chrech ri tyoxlaj k'olb'al, xkiya' kanoq chkijujunal ri jetaq kichak, kepe ruk' ri Mo'ises ⁵e kkib'ij chrech: «Ri winaq sib'alaj nim uwi' ri jastasq kkik'am uloq chuwach ri rajawaxik che ub'anik ri chak che xtaqan ri Yahweh chrech». ⁶Xajek'uri', ri Mo'ises xuya jun taqanik arech kb'ix chuxo'l ri jetaq tz'um ja: «Chi achi, chi ixoq, muk'am chi uloq jun sipanik che kuya' chrech ri tyoxlaj k'olb'al». Xe'q'atex ri winaq arech man kkik'am ta chi uloq jun sipanik. ⁷Xane k'o sib'alaj jastaq che ub'anik ri chak, k'atek'uri' kto'taj na.

Ri tyoxlaj k'olb'al

⁸Ri ajchakib' che sib'alaj kina'w chkixo'l konojel ri utzalaj kiqab' chrech ri chak, e'are' keb'anow ri Tz'um Ja. Xch'uq uwi' ruk' lajuj kok'laj taq lino, mrato e kyaq tuntuj, xoquje' xet'is ri e'anjelib'. ⁹Ri unimal chjunal ri ch'uqb'al uwi' are juwinaq wajxaqib' xk'ab' e ri uwach kijeb' xk'ab'. Ronojel ri ch'uqb'al uwi' junam ri unimal.

¹⁰Xuriq rib' job' ch'uqb'al uwi' e jeri' ri job' chik. ¹¹Xokisax t'orta'q kolob', mrato tuntuj chuchi' ri ch'uqb'al uwi', che are k'isb'al ri nab'e wokaj, xoquje' jeri' xb'an ruk' ri ukab' wokaj. ¹²Xokisax kawinaq lajuj kolob' pa ri nab'e jupuq ch'uqb'al uwi' e kawinaq lajuj kolob' chik chuchi' ri k'isb'al chuq'b'al uwi' che rech ri ukab' jupuq, chjunal kolob' xkanaj kanoq jun chuwach ri jun chik.

¹³Xb'anik kawinaq lajuj chapb'al ruk' q'an pwaq e ruk' weri' xmulixik ri taq jupuq ch'uqb'al uwi', xajek'uri' ri Tz'um Ja junam xkanaj ronojel.

¹⁴Xoquje' xb'an nik'aj kem ruk' rismal k'isik' arech kuch'uq uwi' ronojel ri Tz'um Ja. Xkemik ju'lajuj chech we kem ri'. ¹⁵Ri unimal chjunal kem juwinaq lajuj xk'ab' e ri uwach kijeb' xk'ab'. Ri ju'lajuj kem jeri' unimal. ¹⁶Xnuk' job' kem pa jun ch'aqab' e waqib' chik pa ri jun ch'aqap chik. ¹⁷Kub'an kawinaq lajuj kolob' chuchi' ri k'isb'al kem che rech ri nab'e jupuq, e kawinaq lajuj chik chuchi' ri k'isb'al kem che rech ri ukab' jupuq chik. ¹⁸Xb'an kawinaq lajuj chapb'al ruk' saq ch'ich' arech kuchap rib' ri Tz'um Ja. ¹⁹Xoquje' xb'an jun ch'uqb'al uwi' ri Tz'um Ja ruk' utz'umal wakax che tz'ajom ruk' kyaq e puwi' we jun ri' xb'an chi jun ruk' je'lik taq tz'um.

Ri che' rech ri uxotal

²⁰Rech ri Tz'um Ja, kb'an kijeb' tak'alik che' uche'al akasi'a. ²¹Chjunal ri kijeb' che', ri unimal are lajuj xk'ab' e ri uwach jun xk'ab' ruk' nik'aj; ²²chrech ri kijeb' che', xokisax jun t'ist'ik che', xoquje' xokisax weri' chrech ri utak'alb'al ri Tz'um Ja.

²³Xokisax ri utak'alb'al ri Tz'um Ja: Juwinaq kijeb' pa ri rikyaqab' relb'al q'ij, rech ri nimaq'ij. ²⁴Xb'an kawinaq k'olb'al ruk' saq pwaq arech kokisax chuxe' ri juwinaq kijeb': Keb' k'olb'al chuxe' jun tak'ab'alil rech ri keb' t'ist'ik che' e jeri' xb'anik chrech ri jun chik tak'alb'al.

²⁵Kb'an pa ri ukab' utzaltmal ri Tz'um Ja, pa ri rikyaq'ab' ri relb'al q'ij, juwinaq kijeb' utak'alb'al, ²⁶xoquje' xb'an kawinaq uk'olb'al saq pwaq: Keb' uk'olib'al chuxe' jun tak'alb'al e keb' chik chuxe' ri jun chik tak'alb'al.

²⁷Chrij ri Tz'umal Ja chuwach apan ri uqajib'al q'ij, xb'an waqib' tak'alb'al. ²⁸Xoquje' pa ri keb' jutz' chrij ri Tz'um Ja, xb'an keb' utak'alb'al ²⁹che uriqom rib' chi chuxe' uloq chi k'ate' na ajsik jawi' k'o wi' ri nab'e setesik xekeb'al. Xoquje', jeri' xb'an chrech ri keb' utak'alb'al che k'o pa ri jutz'.

³⁰K'o na k'uri' wajxaqib' utak'alb'al ruk' ri waqlajuj k'olb'al che saq pwaq; keb' k'olb'al chuxe' chjunal utak'ab'alil. ³¹K'atek'uri' xb'an chi ri ub'alul ri Tz'um Ja ruk' uche'al akasi'a: Job' ub'alil rech ri utzaltmal utak'alb'al. ³²Job' chik che rech ri jun chik utzaltmal, ejob' chik rech ri jun k'isb'al utzaltmal che kaka'y chuwach ri polow. ³³Xb'an ri uk'u'x ub'alul arech junam kkanaj ri utak'alb'al. ³⁴Xokisax q'an pwaq chech ri utak'alb'al, xoquje' q'an pwaq xokisax chrech ri setesik xekb'al jawi' kq'ax wi ri ub'alul e xoquje' xokisax q'an pwaq chrech weri'.

Ri Payu'

³⁵Kb'an ri payu' ruk' mrato e kyaq tuntuj, ruk' kyaq xela e ruk' kok'laj lino, xoquje' kt'is chuwach nik'aj anjelib'. ³⁶Xb'anik kijeb' raqan ja ruk' uche'al akasi'a e xtz'aj ruk' q'an pwaq, xoquje' xb'an setesik taq xekb'al ruk' q'an pwaq; xoquje' xb'an kijeb' k'olb'al ruk' saq pwaq. ³⁷Xb'anik jun ch'uqb'al rech ri rokib'al ri Tz'um Ja ruk' kyaq tuntuj, kyaq xela e ruk' kok'laj lino. ³⁸Xoquje' xb'an job' raqan ruk' ri setesik taq xekb'al; xokisax q'an pwaq puwi' ri raqan e puwi' ri taq ch'ich'. Xb'an ruk' saq ch'ich' ri job' utak'alb'al.

Ri Arka

37¹Ri B'esalel kub'an ri arka ruk' uche'al akasi'a. Ri urab'arik keb' b'ara ruk' nik'aj; ri uwach jun b'ara ruk' nik'aj e ri raqan jun b'ara ruk' nik'aj. ²Chupam e chrij kukoj utzalaj q'an pwaq e kub'an jun molte ruk' q'an pwaq e kukoj chrij.

³Kuja'risaj kijeb' setesik ruk' q'an pwaq rech ri kijeb' raqan; keb' setesik pa jun utz' altmal e keb' pa ri jun chik. ⁴Xoquje' kub'an ri ub'alul ruk' uche'al akasi'a e kutz'aj ruk' q'an pwaq. ⁵Kuq'axej ri ub'alul pa taq ri setesik xekb'al pa ri utzaltmal ri arka arech kuya'o kk'am b'ik. ⁶Kub'an jun ch'uqb'al uwi' ruk' q'an pwaq, keb' xk'ab' ruk' nik'aj ri urab'arik e jun xk'ab' ruk' nik'aj ri uwach. ⁷Pa keb' ri k'isb'al taq uchi' ri ch'uqb'al uwi' xub'an jun anjel, ⁸ri nab'e anjel k'o pa ri jun uchi' ja e ri jun chik k'o chi apan pa ri jun uchi' ja chik. Junam xekanaj wi ri e'anjel ruk' ri ch'uqb'al uwi'. ⁹Ri kixik' ri jetaq anjel lik'ilik' ub'anom, xajek'uri' kuch'uqu ri ch'uqb'al uwi'; kaka'y ri jun ruk' ri jun chik, e ri kipalaj kilukb'am puwi' ri chuq'b'al uwi'.

Ri tab'al toq'ob' rech ri kaxlanwa

¹⁰Kub'an ri jun mexa ruk' uche'al akasi'a; keb' xk'ab' ri urab'arik; jun xk'ab' ri uwach e jun xk'ab' ruk' nik'aj ri raqan. ¹¹Kutz'aj uwi' ruk' utzalaj q'an pwaq e pa ronojel ri uchi' kub'an jun molte ruk' q'an pwaq. ¹²Xoquje', chuchi' we jun molte ri' kub'an chi jun uchi' ruk' q'an pwaq e weri', jun q'ab'aj ri uwach. ¹³Kub'an kijeb' setesik xekb'al ruk' q'an pwaq e kukoj weri' pa ri jutz' jawi' k'o wi ri kijeb' raqan ri mexa. ¹⁴Ri setesik xekb'al k'olik chunaqaj ri ukab' uchi' ri mexa arecha' kq'axex ri ub'alul waral e xajeri' kuya'o ktelex ub'ik. ¹⁵Kub'an ri ub'alul ruk' uche'al akasi'a e kukoj q'an pwaq puwi'. ¹⁶Kub'an ri jetaq chapb'al che kokisax cho ri mexa ruk' q'an pwaq: ri jetaq k'olb'al, ri qumub'al, ri xa'r che ruk' weri' kna'ik ri amaja' k'atek'uri' kaq'ejejsaxik ub'ik.

Ri tzuk'b'al chaj

¹⁷Kub'an ri tzuk'b'al chaj ruk' utzalaj q'an pwaq. Jeri' kub'an chrech ri uchakuxik uwach e ri raqan. Xoquje' jeri' ri upajb'al, ri uxu'mal e ri ukotz'i'jal. ¹⁸Kel ub'ik puwi' ri utzaltmal waqib' uq'ab': oxib' uq'ab' chrech ri jun utzaltmal e oxib' pa ri jun chik utzaltmal. ¹⁹Ri nab'e uq'ab' k'o oxib' pajb'al jas uk'otz'ijal almendro, ruk' uxu'mal e ukotz'i'jal. Ri ukab' uq'ab' xoquje' jeri', k'o oxib' pajb'al jas ukotz'i'jal almendro, ruk' uxu'mal e ukotz'i'jal. Jeri' ri waqib' uq'ab' che kel uloq ruk' ri ya'b'al chaj. ²⁰Pa ri jun yab'al chaj ri' k'o kijeb' pajb'al jas ukotz'i'jal almendro, ruk' uxu'mal e uk'otz'i'jal: ²¹K'o jun kotz'i'j chuxe' ri keb' nab'e taq uq'ab' che xa jun kub'ano, k'o chi jun kotz'i'j chuxe' ri keb' uq'ab' chik e jun chik kotz'i'j chuxe' ri keb' k'isb'al uq'ab'. Jeri' ri waqib' uq'ab'. ²²Ri jetaq kotz'i'j e ri uq'ab' xa jun ub'anom ruk' ri yab'al chaj. Ronojel weri' tz'uqul pa jun tz'uqtzik q'an pwaq. ²³Xoquje' kub'an ri wuqub' chaj ruk' q'an pwaq, ri qupb'al uwi' ri chaj e ri tzaqb'al chaj. ²⁴Xub'an ri ya'b'al chaj ruk' jun rajil q'an pwaq e ronojel ri jastaq rajawaxik chrech.

Ri tab'al toq'ob' rech ri k'ok' q'ol

Ri ole'o rech ri Ji'onsanik e ri k'ok'alaj kunab'al

²⁵Kub'an ri tab'al toq'ob' rech ri k'ok' q'ol ruk' uche'al akasi'a, jun xk'ab' ri urab'arik, jun xk'ab' ri uwach e kijeb' uchi'. Ri raqan keb' xk'ab'. Ri ruk'a xa jun kub'an ruk' ronojel. ²⁶Kutz'ajo ruk' utzalaj q'an pwaq ri uch'aqapil ajsik, ri utzaltmal e ri ruk'a' e pa ronojel ri usetesik kukoj jun molte ruk' q'an pwaq. ²⁷Chuxe' e chutzaltmal we molte ri' kub'an keb' setesik xekb'al chi pa ri keb' utzaltmal uwach arecha' kjut chila' ri ub'alul e kuya'o ktelex ub'ik. ²⁸Kub'an ri ub'alul ruk' uche'al akasi'a e kutz'aj ruk' q'an pwaq. ²⁹Xoquje' kusuk'b'a' ri tyoxlaj ole'o rech ri ji'onsanik, ri k'ok'alaj q'ol. Kusuk'ub'a' jeri' jas usuk'ub'axik kub'an jun ajkunanel ruk' k'okalaj kunab'al.

Ri tab'al toq'ob' rech ri jetaq holokosto

38¹Kub'an ri tab'al toq'ob' rech ri holokosto ruk' ri uche'al akasi'a; job' xk'ab' ri urab'arik, job' xk'ab' ri uwach; kijeb' uchi'; e oxib' xk'ab' ri raqan. ²Kub'an pa ri kijeb' ujutz' nik'aj taq ruk'a' che xa jun kub'an ruk' ronojel e kutz'aj ruk' saq ch'ich'. ³Kub'ano ronojel ri chukb'al rajawaxik cho ri tab'al toq'ob': ri k'olb'al chaj, ri jopib'al q'aq', ri pak'b'al joron, ri jetaq ch'ich' e ri porob'al k'ok' q'ol. Kub'an ronojel weri' ruk' saq ch'ich'. ⁴Kub'ano ruk' saq ch'ich' jun ch'ich' che chujala ub'i jun k'at, weri' kub'ano chi chuxe' uloq e kopan panik'aj raqan che ri tab'al toq'ob'. ⁵Kub'an kijeb' setesik xekb'al pa ri kijeb' ujutz' ri ch'ich' k'at, arech chila' kjutri ub'ik ub'alul. ⁶Kub'an ri ub'alul ruk' uche' al akasi'a e kutz'ajo ruk' saq ch'ich'. ⁷Kujut ri ub'alul pa taq ri setesik xekb'al ri utzaltmal ri tab'al toq'ob' arech kuya'o ktelex ub'ik. Jamalik upam kub'an chrech ri tab'al toq'ob'.

Ri k'olb'al ja'

⁸Kub'an ri k'olb'al ja' e ri utak'alb'al ruk' saq ch'ich'. Kub'an ruk' ri jawi' kil wi kib' ri ixoqib', ri e'are' che kepatanajik pa ri rokb'al ri Tz'um Ja che rech Riqoj Ib'.

Ri K'ayb'al

⁹Kub'an ri uwach k'ayb'al; pa ri utzaltmal ri umox relb'al q'ij k'o ri payu' ch'uqb'al ri ka'yb'al, weri' b'anom ruk' kok'laj lino; ri unimal ok'al xk'ab'. ¹⁰Juwinaq ri raqan taq ja xoquje' juwinaq ri utak'alb'al che b'anom ruk' saq ch'ich'; ri setesik taq uxekb'al ri raqan ja e ri ub'alul b'anom ruk' saq pwaq.

¹¹Pa ri rikyaq'ab' relb'al q'ij, xoquje' k'o jun ch'uqb'al che ok'al xk'ab' unimal. Juwinaq ri raqan ja e juwinaq ri utak'allib'al. Ri setesik uxekb'al ri raqan ja b'anom ruk' saq pwaq.

¹²Pa ri uqajib'al q'ij k'o jun payu' uch'uqb'al che kawinaq lajuj unimal. K'o lajuj raqan ja e lajuj utak'ab'al. Ri raqan ja e ri utak'alb'al b'anom ruk' saq pwaq.

¹³Chuwach ri relb'al q'ij, xoquje' k'o kawinaq lajuj payu' rech ch'uqb'al. ¹⁴Weri' unimal ju'lajuj xk'ab'; xoquje' k'olik oxib' raqan ja e oxib' utak'alb'al, pa jun utzaltmal ri okib'al ¹⁵e pa ri jun rokib'al chik -pa ri keb' utzaltmal ri rokib'al ri ka'yb'al- k'o jun payu' ch'uqb'al rech che ju'lajuj xk'ab', oxib' ri raqan ja e oxib' ri utak'ab'al.

¹⁶Ronojel ri jetaq payu' ch'uqb'al rech ri ka'yb'al, b'anom ruk' kok'alaj lino. ¹⁷Ri utak'alb'al ri raqan ja b'anom ruk' saq ch'ich', ri setesik uxekb'al e ri ub'alul b'anom ruk' saq pwaq, puwi' ri raqan ja tz'ajom ruk' saq pwaq e ronojel ri raqan ja rech ri k'ayb'al, ri ub'alul b'anom ruk' saq pwaq. ¹⁸Ri ch'uqb'al uchi' ja rech ri k'ayb'al, b'anom ruk' mrato e

kyaq tuntuj e kok'alaj lino. K'o juwinaq xk'ab' ri urab'arik e job' xk'ab' ri raqan, jeri' jacha ri payu' ch'uqb'al rech ri k'ayb'al. ¹⁹Ri kijeb' raqan ja e ri kijeb' utak'alb'al b'anom ruk' saq ch'ich'; ri setesik uxekb'al b'anom ruk' saq pwaq; puwi' ri raqan ja e ri ub'alul xoquje' saq pwaq. ²⁰Ronojel ri setesik rij ri ja e ri k'ayb'al b'anom ruk' saq pwaq.

Ri rejalaxik ri jetaq ch'ich'

²¹Are wa' ri rejalaxik rech ri Ja -ri Rachoch ri Tziz- che xb'anik rumal ri utaqanik Mo'ises e che are ri e'ajlevita xeb'anowik, che are ri Itamar xk'amow kib'e, ri are' che uk'ojol ri chuchqajaw A'aron.

²²Ri B'esab'el, che uk'ojol ri Uri, che uk'ojol ri Hur, che rech ujuq'at ri Juda, xub'ano ronojel ri jastaq che xuta ri Yahweh chrech ri Mo'ises, ²³rachi'l che ub'anik ruk' ri Oholi'ab' che uk'ojol ri Ahisamak che rech ri ujuq'at ri Dan, ri Oholi'ab' ajch'ayil ch'ich', ajt'isil payu' e ajq'omnel chrech ri mrato e kyaq tuntuj, e chrech ri kok'alaj lino.

²⁴Ronojel ri q'an pwaq, ri tyoxlaj q'an pwaq che xokisax, pa ri uchak ri tyoxlaj k'olb'al: juwinaq b'elejeb' talentos e juq'o waqlajuj k'al lajuj (730) siklos, siklos che rech ri tyoxlaj k'olb'al. ²⁵Ri saq pwaq che kech ri e'ejalam pa ri mulin ib', ok'al talentos e kajq'o wajxaqk'al ju'lajuj (1.775) siklos, pa siklos che rech ri tyoxlaj k'olb'al: ²⁶Jun b'eka chjujunal winaq, weri' kub'ij panik'aj siklo, jun siklo che rech ri tyoxlaj k'olb'al, panik'aj siklo kech konojel ri kraj ranima' kuya'o, ri winaq che k'o chi juwinaq ujunab', ri achijab' che ri ek'o chkixo'l ri 603.550.

²⁷Ri o'k'al talentos rech saq pwaq xokisaxik pa ri utak'alb'al ri tyoxlaj k'olib'al e ri payu': o'k'al talentos che rech ri o'k'al tak'alb'al; jun talento xokisax che chjujunal tak'alb'al.

²⁸Chrech ri kajq'o' wajxaqk'al ju'lajuj (1.775) siklos xokisax chrech ri raqan ja, chrech ri setesik xekb'al e chrech ri taq b'alul.

²⁹Ri tyoxlaj saq ch'ich' xub'an oxk'al lajuj talentos, wa' kub'ij waqq'o (2.400) siclos. ³⁰Ruk' weri' xub'an ri utak'alb'al ri rokib'al ri Tz'um Ja rech Riqoj Ib', ri tab'al toq'ob' rech saq ch'ich' xoquje' ruk' ri k'at uch'i'ch'al saq ch'ich', e ronojel ri uchukb'al ri tab'al toq'ob'; ³¹ri utak'alb'al ri ka'yb'al, ri utak'alb'al ri rokib'al ri k'ayb'al, ronojel ri che' che kuchap ri Ja e ronojel ri che' che kuchap ri k'ayb'al.

Ri uwiqonb'al ri chuchqajaw

39¹Ruk' ri mrato e kyaq tuntuj, ruk' ri kyaq xela e ruk' ri kok'alaj lino kb'an ri atz'yaq rech ri patanajik pa ri tyoxlaj k'olb'al. Xoquje' kb'an ri ratz'yaq ri A'aron jacha xtaqan ri Yahweh chrech ri Mo'ises.

Ri Efod (Ri atz'yaq b'anom ruk' kok'alaj lino)

²Kb'an ri efod ruk' q'an pwaq, ruk' mrato e kyaq tuntuj, ruk' kyaq xela e ruk' kok'alaj lino. ³Kkija'risaj e kkilik'ej ri q'an pwaq, k'atek'uri' kkiqupij jeri' jacha b'atz' arech ket'iso'mik ruk' weri' e ruk' mrato e kyaq tuntuj, ruk' kyaq xela e ruk' ri kok'alaj lino jacha ri e'ajkem. ⁴Kkikoj keb' uteleb'ab'al ri Efod e utz ut'isik kkib'ano. ⁵Ri ximb'al pam arech utz kkanajik, junam ub'anik kb'anik, e xa jun ub'anik ruk' ronojel: xb'an ruk' q'an pwaq, mrato e kyaq tuntuj, ruk' kyaq xela e ruk' kok'alaj lino, jeri' ub'anik jacha xtaqan ri Yahweh chrech ri Mo'ises.

⁶Kkichakuj ri ab'aj kornalina e knimik pa ri q'an pwaq e chila' kt'iqik ri kib'i' ri e'ajisra'el. ⁷We ab'aj ri' kokisax cho ri uteleb'ab'al ri efod, arecha jun na'tisab'al kech ri e'ajisra'el chuwach ri Dyos, jacha xtaqan ri Yahweh chrech ri Mo'ises.

Ri Pektoral (Ri wiqonb'al cho ri k'u'xal)

⁸Xoquje' kb'an ri wiqonb'al k'u'xal ruk' b'atz' jacha ri xokisax chrech ri efod; q'an pwaq, mrato e kyaq tuntuj, kyaq xela e kok'alaj lino. ⁹Ri wiqonb'al k'u'xal kijeb' uchi' e kamul ratz'yaqil xb'anik. Ri urab'arik jun q'ab'aj e ri uwach xoquje' jun q'ab'aj. ¹⁰Knojisaxik ruk' kijeb' ucholaj ab'aj. Pa ri nab'e cholaj k'o jun ab'aj sardi'o, jun topasi'o, jun esmeralada; ¹¹pa ri ukab' cholaj k'o jun ab'aj rub'i', jun safiro, jun di'amante; ¹²pa ri urox cholaj, k'o jun ab'aj opalo, jun agata, jun amatista; ¹³e pa ri ukaj cholaj k'o jun ab'aj krisolito, jun onise, jun jaspe. Ronojel we taq ab'aj ri' nimom pa q'an pwaq. ¹⁴Kab'lajuj ri jetaq ab'aj, weri' rech ri kib'i' ri e'ajisra'el, t'iqitalik ri kib'i' jacha ri ut'iqik ri rajaxik kat'iqik. Konojel ri kab'lajuj ujuq'at ri Isra'el k'o ri kib'i' t'iqatalik.

¹⁵Rech ri wiqonb'al k'u'xal kpach'ux utzalaj q'an pwaq. ¹⁶Kb'an ruk' q'an pwaq keb' kotz'i'j e keb' setesik xekb'al. Ri keb' setesik xekb'al kokisax pa ri keb' k'isb'al uchi' ri wiqonb'al k'u'xal. ¹⁷K'atek'uri', xq'axex ri keb' pach'ub'al che xb'an ruk' q'an pwaq pa ri keb' setesik xekb'al che k'o pa ri uk'isb'al ri wiqonb'al k'u'xal. ¹⁸Ri keb' utza'm chik ri pach'um q'an pwaq xnuk'ik ruk' ri keb' kotz'i'j che xokisax chuwach ri uteleb'ab'al ri efod.

¹⁹Kb'an chi keb' setesik xekb'al ruk' q'an pwaq e kokisax pa ri keb' chik uk'isb'al ri wiqonb'al k'u'xal, chupam ri uchi' che kaka'y ruk' ri Efod. ²⁰Xoquje' kb'an keb' setesik xekb'al ruk' q'an pwaq e xokisax ikim chrech ri keb' teleb'ab'al rech ri efod, ²¹e ruk' ri setesik xekeb'al kximik ri wiqonb'al k'u'xal ruk' ri setesik xekb'al rech ri efod, ruk' jun b'atz' mrato tuntuj, arech kkanaj ri wiqonb'al k'u'xal puwi' ri jun ub'atz' ri efod; jeri' jacha xtaqan ri Yahweh chrech ri Mo'ises.

Ri atz'yaq

²²K'atek'uri' kb'an ronojel ri uq'u' ri efod ruk' mrato tuntuj. ²³Panik'aj chrech ri k'ul, k'o jun tel chrech jacha kemom taq ch'ich'. Chuchi' weri', t'isom arecha' man kt'ob'in ta ub'ik. ²⁴Chuchi' ikim kb'an granadas ruk' mrato e kyaq tuntuj, ruk' kyaq xela e ruk' kok'alaj lino. ²⁵Kb'an alaj taq kampana ruk' utzalaj q'an pwaq e knimik chuxo'l jetaq ri granada. ²⁶Jun alaj kampana kb'e chuxo'l jun granada e jeri' kuxo'laj rib' chuchi' ronojel ri k'ul.

Ri atz'yaq kech ri echuchajawib'

²⁷K'atek'uri' kkemik ri katz'yaq ri A'aron e ri e'uk'ojol ruk' kok'alaj lino; ²⁸ri payu' rech jolomaj kkemik ruk' kok'alaj lino, ri uwiqonb'al ri kokisax puwi' ri jolomaj kkemik ruk' kok'alaj lino, ²⁹xoquje' jeri' ukemik ri jetaq pas, xokisax b'atz' rech kok'alaj lino, xokisax mrato e kyaq tuntuj, xokisax kyaq xela, jacha xtaqan ri Yahweh chech ri Mo'ises.

Ri k'utb'al rech ri loq'alaj tyoxrisanik

³⁰K'atek'uri' kb'an ri kotz'i'j -k'utb'al rech ri loq'alaj tyoxrisanik chuwach ri Yahweh-ruk' utzalaj q'an pwaq e pa ri are' jewa' kt'iqik ri': «Tyoxrisam chuwach ri Yahweh». ³¹Kokisax puwi' jun mrato b'atz' arech kxim ajsik che ri payu' rech jolomaj, jeri' jacha

xtaqan ri Yahweh chrech ri Mo'ises. ³²Jeri' ri k'isb'al ub'anik ri Ja e ri Tz'um Ja rech ri Riqoj Ib'. Ri e'ajisra'el xkib'ano ronojel ri chak jeri' jas ri xtaqan ri Yahweh chrech ri Mo'ises.

Kjach chrech ri Mo'ises ri chak xb'anik

³³Kya' chuwach ri Mo'ises ri Ja, ri Tz'um Ja e ronojel ri jetaq uchukb'al, ri setsik taq xekb'al, ri utak'alb'al, ri ub'alul, ri raqan taq ja e ri utak'alb'al weri'; ³⁴ronojel ri utz'umal taq wakax che tz'ajom ruk' kyaq, ri ch'uqb'al ja che b'anom ruk' kok'alaj taq tz'um e ri payu' ch'uqb'al rech; ³⁵ri arka rech Tzij ruk' ri taq ub'alul e ri ch'uqb'al uwi', ³⁶ri mexa ruk' ronojel ri uchukb'al e ri kaxlanwa rech ri sipanik; ³⁷ri tzuk'b'al chäj xb'an ruk' utzalaj q'an pwaq, ri jetaq uchajb'al –ri jetaq chajb'al che kcholojik chupam ri are'– ronojel ri uchukb'al e ri ole'o rech ri q'aq; ³⁸ri tab'al toq'ob' che xb'an ruk' q'an pwaq, ri ole'o che kokisax che ri ji'onsanik, ri k'ok'alaj q'ol e ri ch'uqb'al rech ri rokib'al ri Tz'um Ja; ³⁹ri tab'al toq'ob' che xb'an ruk' saq ch'ich' e ri jun uk'at che xoquje' xb'an ruk' saq ch'ich', ri ub'alul e ronojel ri uchukb'al; ri k'olb'al ja' e ri utz'uqb'alil; ⁴⁰ri uch'uqb'alil ri k'ayb'al, ri taq raqan e ri utak'alb'al, ri ch'uqb'al uchi' ri k'ayb'al, ri taq uk'amil, ri taq ub'alul e ronojel ri chukb'al che rech ri patanajik pa ri Ja e ri Tz'um Ja rech Mulin Ib'; ⁴¹ri atz'yaq rech ri patanajik pa ri tyoxlaj k'olb'al: ri tyoxlaj taq uwiqonb'al ri A'aron che chuchqajaw e ri wiqonb'al kech ri e'uk'ojol che echuchqajawib'. ⁴²Ri e'ajisra'el xkib'ano rojonel ri chak jacha xtaqan ri Yahweh chrech ri Mo'ises.

⁴³Ri Mo'ises krilo ronojel ri chak xb'anik e xukajmij che qas jeri' xb'anik jacha xtaqan ri Yahweh chrech. K'atek'uri' katewchu'un chkech.

Kyakik e ktyoxrisaxik ri tyoxlaj k'olb'al

40¹Ri Yahweh kuch'ab'ej ri Mo'ises e kub'ij chrech: ²«Pa ri nab'e q'ij che ri nab'e ik' kawa'lisaj ri Ja rech ri Tz'um Ja che rech ri Mulin Ib'. ³Chila' kaya wi ri arka rech ri Tz'ib'atalik e kakoj ri' ri payu' puwi'. ⁴Kak'am ub'i ri' ri mexa e kakoj ri' chuwach ri rajawaxik. Xoquje' kak'am ub'i ri' ri tzuk'b'al chaj e kakoj ri' puwi' ri taq uchäj. ⁵Kakoj ri' ri tab'al toq'ob' che b'anom ruk' q'an pwaq che rech ri k'ok'alaj q'ol chi chuwach ri arka rech ri Tz'ib'atalik e kakoj ri' ri chuqb'al par ri rokib'al ri Ja. ⁶Kakoj ri' ri tab'al toq'ob' rech ri holokostos chuwach ri rokib'al ri Ja che rech ri Tz'um Ja rech ri Riqoj Ib'. ⁷Kakoj na ri' ri k'olb'al ja' panik'aj chrech ri Tz'um Ja rech ri Riqoj Ib' e ri tab'al toq'ob' e kaya' ja' ri' chupam. ⁸Setelik chrij kayak na ri' ri k'ayb'al e kalik' na ri' ri chuqb'al uwi' para ri rokib'al ri k'ayb'al.

⁹K'atek'ui' kak'am kur'i ri ole'o rech ri ji'onsanik e kaji'onisaj ri' ri Ja e ronojel ri k'o chupam. Katyoxrisaj ri' e ronojel ri jastaq rech e kok ri' tyoxlaj k'olib'al. ¹⁰Kakoj na ri' ri ole'o puwi' ri tab'al toq'ob' rech ri holokosto e puwi' ronojel ri uchukub'al. Katyoxrisaj ri' ri tab'al toq'b' e kux ri' loq'alaj tyox. ¹¹Xoquje' kakoj na ri' ri ole'o puwi' ri k'olb'al ja' e ri utz'uqb'al e katyoxrisaj ri'.

¹²K'atek'uri' kattaqan ri' chrech ri A'aron e chkech ri e'uk'ojol arech keqib' ukoq cho ri rokib'al ri Tz'um Ja rech ri Mulin Ib' e kab'ach'aj ri' ri e'are' ruk' ri joron. ¹³Kakoj ri' chrech ri A'aron ri tyoxlaj taq atz'yaq, kakoj ri' ri ole'o puwi' e katyoxrisaj ri' arech kapatanajik jacha chuchqajaw.

¹⁴Kattaqan ri' arech keqib' ukoq ri e'uk'ojol awuk' e kakoj ri' ri katz'yaq chkech, ¹⁵kakoj ri' ri ole'o pakiwi' jacha xab'an chrech ri kitat arech kepatanajik jacha echuchqajawib'. Jeri' kb'an chkech arech ri kiji'onsaxik kerokisaj chuchqajawib' pa junalik chkixo'l ri kija'lil».

Ri utaqanik ri Yahweh

¹⁶Ri Mo'ises kub'ano ronojel ri jastaq jeri' jacha xtaqan ri Yahweh chrech. ¹⁷Pa ri nab'e q'ij rech ri nab'e ik' par ri ukab' junab' kuyak ri Ja.

¹⁸Ri Mo'ises kuyak ri Ja, kukoj ri utak'alb'al, kukoj ri kijeb' uchakalb'al, ri ub'alul e kutak'ab'a' ri raqan ja. ¹⁹Kulik' ri Tzum Ja puwi' ri Ja e kukoj ri ch'uqb'al rech puwi' ronojel weri', jacha xtaqan ri Yahweh chrech ri Mo'ises.

²⁰K'atek'uri', kuk'am ukoq ri Tz'ib'atalik e kukoj pa ri arka, kukoj ri b'alul chrech ri arka e kukoj puwi' ri chuqb'al uwi'. ²¹Kuk'am ub'i ri arka pa ri Ja, kuxekb'a ri payu' che to'l rech e xa jeri' k'o jun payu' chuwach ri Tz'ib'atalik, jeri' jacha xtaqan ri Yahweh chrech ri Mo'ises.

²²Kukoj ri mexa pa ri Tzum Ja rech ri Riwoj Ib', pa jun utzaltmal ri Ja par ri rikyaq'ab' ri relb'al q'ij, pa ri uk'isb'al ri payu'. ²³Kukoj chuwach ri ucholaj ri kaxlanwa chuwach ri Yahweh, jacha xtaqan ri Yahweh chrech ri Mo'ises.

²⁴K'atek'uri' kukoj ri tzuk'b'al chäj pa ri Tzum Ja rech ri Mulin Ib' chuwach ri mexa pa jun utzaltmal ri Ja, pa ri umox ri relb'al q'ij. ²⁵E kukoj ri jetaq chäj chuwach ri Yahweh, xtaqan ri Yahweh chrech ri Mo'ises.

²⁶Xoquje' kukoj ri mexa rech ri tab'al toq'ob' pa ri Tz'um Ja rech ri Chuwach Ib' chuwach ri payu' ²⁷e kuporoj ri si'b'alaj utz pom chuwach jeri' jacha xtaqan ri Yahweh chrech ri Mo'ises.

²⁸Kukoj ri payu' pa ri roki'b'al ri Ja. ²⁹Ri tab'al toq'ob' rech ri holokostos xoquje' kukoj pa ri rokib'al ri Tzum Ja rech ri Mulin Ib' e puwi' xuch'i'j ri holokosto rech sipanik, jeri' jacha xtaqan ri Yahweh chrech ri Mo'ises.

³⁰Kukoj ri k'olb'al ja' panik'aj chech ri Tz'um Ja rech ri Mulin Ib' e ri tab'al toq'ob' e kuya' ja' chupan rech ch'ajb'al ib'. ³¹Ruk' we ja' ri', ri Mo'ises, ri A'aron e ri e'uk'ojol kkich'aj ri kiqab' e ri kaqan chupam. ³²Ronojel mul aretaq chi' ke'ok pa ri Tz'um Ja rech ri Mulin Ib' on kepe naqaj chrech ri tab'al toq'ob', kkich'aj kib' jacha xtaqan ri Yahweh chrech ri Mo'ises. ³³Kukoj ri k'ayb'al che kusutij rij ri Ja e ri tab'al toq'ob', e kukoj ri payu' pa ri rokib'al ri k'ayb'al. Jawa' uk'isik kub'an ri Mo'ises ri jetaq chak.

Ri Yahweh kok pa ri tyoxlaj k'olb'al

³⁴Ri sutz' kuch'uq uwi' ri Tz'um Ja rech ri Mulin Ib' e ri uq'ijil ri Yahweh kunojisaj ri Ja. ³⁵Ri Mo'ises man loq' taj kok pa ri Tz'um Ja rech ri Mulin Ib' rumal rech che ri sutz' jeqelik puwi' e ri uq'ijil ri Yahweh kunojisaj ri Ja.

Ri sutz' kuk'am kib'e ri e'ajisra'el

³⁶Pa ronojel k'olb'al aretaq chi' ri sutz' kpaqi' ub'ik ajsik chrech ri Ja, ri e'ajisra'el kyak ub'ik e keb'ek. ³⁷K'atekuri' we ri jun sutz' man kpaqi' taj, ri e'are' man kyak ta ub'ik e man keb'e taj, kkeye'j na ri jun q'ij che kpaq'i'k. ³⁸Rumal rech che paq'ij, ri usutz' ri Yahweh k'o puwi' ri Ja e chaq'ab' k'o q'aq' chupam che q'alaj chkiwach konojel ri e'ajuparachoch ri Isra'el. Jawa' kk'ulmatajik pa ronojel k'olib'al.